sebită însemnătate problemei dezarmării.

Dintotdeauna deziderat al popoarelor, dezarmarea a devenit în epoca noastră — datorită pericolelor grave pe care le implică existența armelor nucleare, folosirea puterii militare ca instrument al politicii imperialiste de forță și dictat, ca și irosirea unor uriașe mijloace materiale în cursa înarmărilor — o cerință de maximă acuitate.

Problema mereu actuală a dezarmării generale și, în primul rînd, a celei nucleare a făcut obiectul a numeroase discuții la O.N.U. — de peste 25 de ani —, la Geneva — de peste un deceniu, — în numeroase alte întîlniri internaționale. Au fost inițiați și pași în direcția aceasta, măsuri timide, parțiale, care au importanța lor, dar care nu înlătură primejdia unei conflagrații nucleare.

În condițiile lumii contemporane, cînd se manifestă tendințe pozitive în evoluția raporturilor internaționale, apar imperativ necesare trecerea de la discuții generale despre dezarmare la măsuri concrete, orientarea tratativelor spre soluționarea problemelor de fond ale lichidării arsenalelor nucleare.

În documentele partidului nostru, în raportul său la Conferința Națională din 1972, cu diferite alte prilejuri, tovarășul Nicolae Ceaușescu a expus concepția României în această problemă de prim ordin a vieții contemporane. Țara noastră cere stoparea cursei înarmărilor, trecîndu-se la înghețarea bugetelor militare, stabilindu-se un program concret de reducere a acestora, începînd cu bugetele țărilor mari ; elaborarea unui program concret pentru oprirea producerii de armament și îndeosebi a armamentului nuclear, a armelor chimice și bacteriologice, a altor mijloace de exterminare în masă ; prevederea de măsuri practice de lichidare a acestor arme sub control internațional.

Este de natura evidenței că înfăptuirea complexului proces al dezarmării generale și totale — imperativ arzător al contemporaneității — cere eforturi consecvente, de durată, din partea tuturor statelor lumii. Nu este mai puțin adevărat, însă, că — în atingerea nobilului scop urmărit — sînt bine venite, la început, și unele măsuri parțiale, cum sînt retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor state în limitele frontierelor lor naționale ; lichidarea bazelor militare aflate pe teritoriul altor țări ; reducerea tuturor trupelor militare ; renunțarea la manevre militare și la demonstrații de forță la granițele altor state ; diminuarea treptată a bugetelor militare și încetarea cursei înarmărilor : crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale Europei și ale celorlalte continente; desființarea blocurilor militare. Toate aceste măsuri trebuie însoțite de acțiuni concrete împotriva propagandei de război, a învrăjbirii între state, precum și de intensificarea contactelor și schimburilor de tot felul între națiuni și popoare, în scopul înfăptuirii dezarmării generale și totale.

La O.N.U., perioada 1970—1980 a fost proclamată, la sugestia țării noastre, „deceniu al dezarmării" ; a fost adoptată în unanimitate, din inițiativă românească, rezoluția : **„Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume"** ; în cadrul Comitetului de dezarmare de la Geneva țara noastră a prezentat, în ultimii patru ani, un ansamblu de propuneri constructive, relevînd consecvența cu care acționează pentru înregistrarea de progrese pe calea dezarmării.

Dezarmarea generală și, în primul rînd, cea nucleară constituie o problemă a întregii omeniri. Înfăptuirea ei trebuie să fie rodul eforturilor tuturor popoarelor, al participării active a tuturor statelor.

Trecerea de la discuții cu caracter general la elaborarea unor măsuri concrete, cu vădit efect practic este de natură să îmbunătățească activitatea Comitetului de dezarmare de la Geneva. În opinia României, complexa problemă a dezarmării ar putea înregistra pași mai importanți dacă activitatea Comitetului de la Geneva ar fi democratizată, supusă unui efectiv control public, dacă pozițiile fiecărei țări ar fi făcute cunoscute opiniei publice internaționale.

În ceea ce o privește, țara noastră este hotărîtă să facă totul pentru a-și aduce în continuare o contribuție activă la împlinirea acestei majore cerințe a contemporaneității.

Necesitatea creșterii rolului O.N.U.

O înaltă îndatorire pentru triumful deplin al principiilor dreptului internațional în relațiile dintre toate statele lumii, pentru respectarea neabătută a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, fără nici un amestec din afară, revine Organizației Națiunilor Unite. Interesată în soluționarea marilor probleme care frămîntă omenirea potrivit năzuințelor de pace și progres ale popoarelor, România consideră că este necesar ca această organizație internațională să acționeze cu mai multă fermitate pentru respectarea de către toți membrii săi, de către toate statele lumii a Cartei O.N.U., a principiilor dreptului internațional, să vegheze pentru eliminarea în relațiile dintre state a folosirii forței sau a amenințării cu forța. Această mare organizație a statelor trebuie să militeze pentru traducerea în viață a declarațiilor de principii ale statelor, a tuturor hotărîrilor și rezoluțiilor sale, putînd contribui, astfel, la însănătoșirea vieții internaționale, la crearea unui climat de încredere în care toate popoarele să-și poată consacra eforturile progresului social, păcii și colaborării internaționale.

Activitatea Organizației mondiale ar cîștiga în eficiență în măsura în care fiecare stat, și îndeosebi țările mici și mijlocii, ar găsi întrunite condițiile organizatorice necesare unei participări mai active, în cadrul tuturor organismelor sale.

În cei aproape 20 de ani de activitate la O.N.U., România a avut numeroase inițiative, propuneri, într-o diversitate de probleme cu care a fost confruntată Organizația : întărirea rolului O.N.U. ; înfăptuirea deplină a principiului universalității ; măsuri în domeniul educării tinerei generații în spiritul păcii, al respectului reciproc și înțelegerii între popoare ; inițiative în vederea intensificării cooperării economice ; contribuții la codificarea dreptului internațional etc. Numai în cadrul sesiunii de astă toamnă, țara noastră a elaborat 4 rezoluții proprii și a participat, în calitate de coautoare, la alte 30. Amintim, între altele, rezoluția inițiată și elaborată de România, adoptată în unanimitate de Adunarea Generală : **„Creșterea rolului O.N.U. în menținerea și consolidarea păcii și securității internaționale, în dezvoltarea colaborării între toate națiunile, în promovarea normelor de drept internațional în relațiile dintre state"** ; rezoluția adoptată de Comitetul pentru problemele sociale și umanitare al Adunării Generale : **„Acțiuni concertate la nivelul național și internațional pentru a răspunde nevoilor și aspirațiilor tineretului și a promova participarea sa la dezvoltarea națională și internațională"** ; rezoluția adoptată de Comitetul pentru problemele economice : **„Rolul științei și tehnicii moderne în dezvoltarea națiunilor și necesitatea întăririi cooperării economice și tehnico-științifice între state"** ș.a.

■

Pe arena politică internațională a ultimilor ani s-au ivit o serie de probleme a căror rezolvare a impus cu necesitate metoda politică, calea tratativelor, ca soluție alternativă la politica de forță și dictat. România și-a adus contribuția activă la soluționarea acestora, în spiritul păcii și înțelegerii între națiuni.

Afirmîndu-și deplina solidaritate internaționalistă cu cauza dreaptă a eroicului popor vietnamez, țara noastră a salutat cu satisfacție încetarea ostilităților militare, încheierea Acordurilor de la Paris privind instaurarea păcii în această zonă. Eforturile poporului frate vietnamez, îndreptate astăzi spre consolidarea păcii și reconstrucția pașnică a patriei, spre dezvoltarea de sine stătătoare pe calea progresului social, se bucură de sprijinul activ al României socialiste.

Țara noastră susține cu hotărîre lupta dreaptă a Guvernului Regal de Uniune Națională din Cambodgia îndreptată spre eliberarea întregului teritoriu al țării.

În concepția partidului și statului nostru se impun, astăzi, cu necesitate eforturi susținute în vederea înfăptuirii Acordurilor de la Paris, a instaurării păcii în întreaga Indochină, pentru a putea fi create condițiile necesare ca popoarele vietnamez, cambodgian și laoțian să decidă singure asupra problemelor dezvoltării lor economico-sociale independente, să le rezolve potrivit propriei voințe, fără amestec din afară.

Situația din Orientul Mijlociu a reținut și continuă să rețină atenția opiniei publice internaționale, factorilor politici din întreaga lume. Recrudescența ostilităților militare din octombrie 1973 a confirmat pe deplin justețea politicii promovate de partidul și statul nostru, a aprecierii făcute cu numeroase prilejuri, potrivit căreia anexarea de teritorii prin forță, ocupația militară creează o stare de insecuritate, duc, mai devreme sau mai tîrziu, la reizbucnirea conflictului, la starea de război.

După reluarea operațiunilor militare, România a desfășurat acțiuni și inițiative multiple pe lîngă statele implicate direct în conflict și pe lîngă numeroase alte state, în scopul instaurării păcii. În repetate rînduri, România și-a făcut cunoscută poziția sa consecventă privind retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, crearea condițiilor care să asigure independența și integritatea teritorială a tuturor statelor din zonă, rezolvarea problemei poporului palestinian în conformitate cu dreptul său legitim de a se organiza de sine stătător, inclusiv dreptul de a-și constitui un stat independent.

Urmărind cu atenție conferința de pace de la Geneva, desfășurată sub auspiciile O.N.U., țara noastră a apreciat pozitiv rezultatele practice ale acesteia — realizarea dezangajării dintre Egipt și Israel. Acest prim pas spre retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate ar avea urmarea firească în dezangajarea militară și în celelalte zone ale conflictului — acțiune politică de o deosebită utilitate pentru întronarea păcii în Orientul Mijlociu.

Ilie Olteanu

(Va urma)

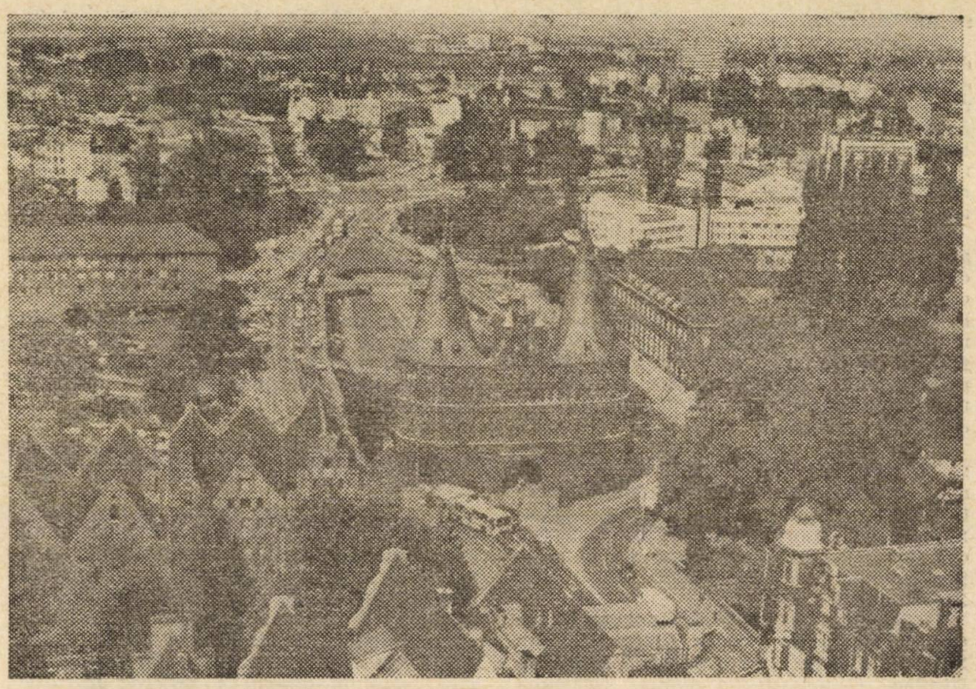

Lübeckul : „întins dar nu nesfîrșit, impresionant dar nu copleșitor..."

REPORTAJ PE GLOB

LÜBECK

Mihai Matei

Oraș de o mărime mijlocie (un sfert de milion de locuitori) al uneia dintre cele mai industrializate țări vest-europene, Lübeckul este, incontestabil, o entitate economică viabilă. Este principalul port al R.F.G. la Marea Baltică, grupează importante unități de producție din sectoarele construcției de mașini, industriei chimice, construcțiilor navale. Dar o caracterizare care s-ar opri aici ar fi nu numai prea sumară, dar și deficitară prin faptul că nu ar include o particularitate esențială : Lübeckul este un oraș încîntător — și a fost așa, probabil, dintotdeauna, după cum ne sugerează însăși denumirea orașului („liubice" — drag), datorată unei populații slave, wenzii, prezentă în această regiune cu nouă veacuri în urmă.

Întins dar nu nesfîrșit, impresionant dar nu copleșitor, Lübeckul are o atracție imediat sesizabilă: străzile orașului își îngăduie odihnitoare libertăți față de geometria liniilor și unghiurilor drepte, iar arhitectura clădirilor place fără să intimideze, poate și pentru că meșterii locali au utilizat îndeosebi cărămida, material care sugerează, mai mult decît oricare altul, eforturi — și dimensiuni — omenești. Este un oraș pe care nu este greu să-l consideri „al tău", formulă destul de exactă a ataşamentului dovedit de cei pentru care Lübeckul a fost locul natal; ataşament atestat, în marea literatură, de Thomas Mann, care a transpus atît de multe din amintirile sale în „Casa Buddenbrook"; sentiment pe care l-am regăsit la cancelarul Willy Brandt, extrem de satisfăcut că grupul de ziariști români aflat în vizită în R.F. Germania nu a omis, din itinerar, Lübeckul.

Este o omisiune pe care, de altfel, și-o îngăduie rareori călătorii ajunși în această regiune, turismul reprezentînd, fără îndoială, una dintre resursele locale de primă importanță. Dar, după ce a inventariat, din turnul bisericii Sf. Petru, panorama orașului, după ce a privit de la cel mai înalt nivel al masivei Holstentor, emblematică poartă a orașului flancată de turnuri gemene, desfășurarea în continuă mișcare a portului, după ce a admirat cea mai înaltă dintre bisericile gotice construite în cărămidă (Sf. Maria — 125 de metri), după ce s-a oprit, în Mengstrasse nr. 4, în fața casei Buddenbrook, după ce a parcurs, într-un decor renascentist, piața primăriei — și a intrat, eventual, să dejuneze în tradiționalul restaurant de la subsolul clădirii municipale, sau în acela din clădirea breslei navigatorilor — după ce a străbătut, deci, traseul cu numeroase puncte de atracție pe care îl oferă orașul din estuarul Travei, vizitatorul, simplu turist sau călător specializat și avizat, nu poate rămîne la constatarea, inevitabilă, a ineditului. Monumentele Lübeckului se cer raportate la istorie, iar istoria invită la meditație, o meditație care întregește, cu sensuri profunde, prezentul.

...Așadar, la început, sau aproape la început, a fost Hansa, puternica asociație a orașelor și comunităților comerciale din nordul Europei. Distrus de un incendiu în 1138, Lübeckul a fost reîntemeiat, ca oraș german, de Adolf al II-lea, conte de Holstein, în 1143. După un deceniu și jumătate, răstimp, în care au survenit alte devastări, Heinrich, duce al Saxoniei, reface orașul exact acolo unde se află în prezent centrul său, pe o insulă înconjurată de rîurile Trave și Wakenitz și de canalul (construit ulterior) Lübeck-Elba.

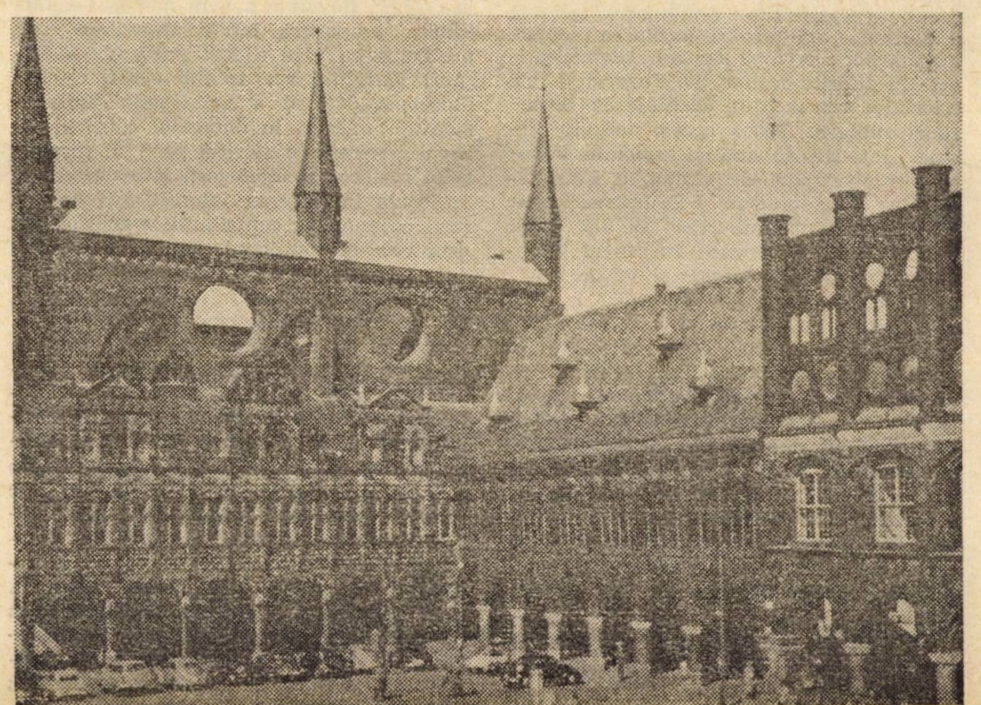

Primăria : decor renascentist și, la subsol, tradiționalul restaurant

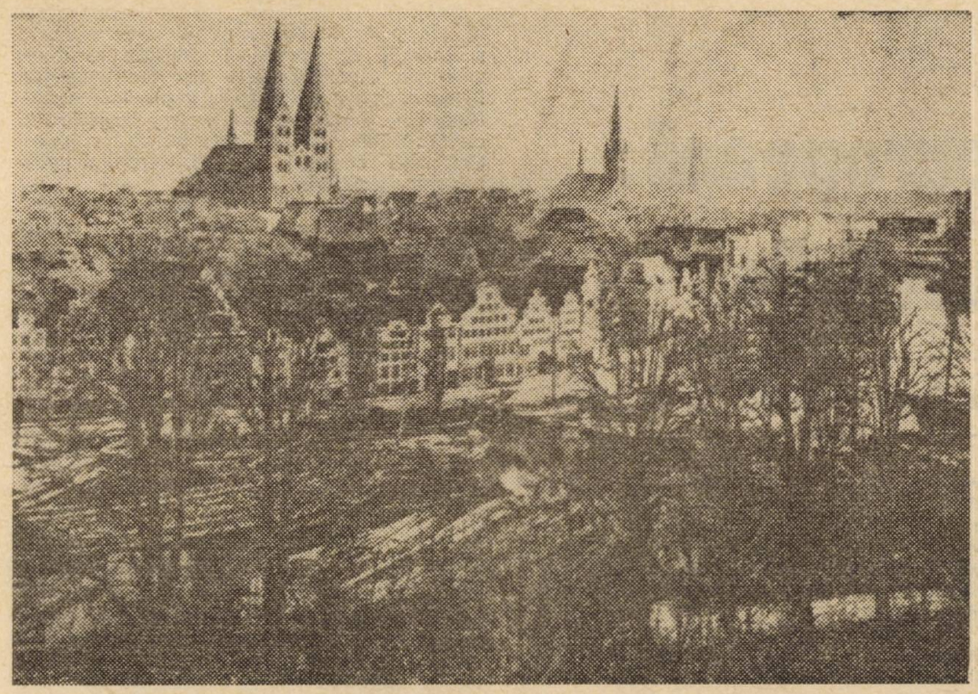

Fotografie de arhivă, din 1869 ; prosperitatea hanseatică întemeiată pe vechea artă a negoțului

La începutul secolului al XIII-lea, statutul orașului înregistrează promovări însemnate, Lübeckul devenind sediu episcopal și „oraș liber imperial". Dar, încă din această perioadă, este evident că prosperitatea și, de fapt, destinul Lübeckului sînt legate de comerț și navigație. În 1210, negustorii din orașul de pe Trave ajung împreună cu aceia dintr-un alt port înfloritor, situat la marea Nordului, Hamburgul, la o anumită coordonare privind măsurile necesare pentru a asigura desfășurarea nestingherită a comerțului pe mări și pe uscat. În 1241, cele două porturi încheie o alianță formală împotriva pirateriei și tîlhăriei. În 1259, este încheiat un tratat similar între Lübeck, Rostock, Wismar și Stralsund. Erau primele etape de constituire ale Ligii hanseatice. Puternica grupare avea să includă mai toate porturile germane și scandinave de la Marea Nordului și Marea Baltică, dar și grupuri de negustori din regiunea Rinului, asociații comerciale din Țările de Jos, Anglia, Irlanda și chiar din Spania. Este o rețea vastă și prosperă : navele hanseate monopolizează, practic, comerțul efectuat pe apele din nordul și vestul continentului, asigurînd un flux neîntrerupt al celor mai căutate mărfuri ale vremii — cereale, lemn, mangal, smoală, ceară și miere, cupru și fier din Suedia, cod și grăsime de balenă din Norvegia, cînepă, țesături din Țările de Jos.

Între membrii familiei hanseate, Lübeckul ajunge destul de curînd la o poziție proeminentă ; secolele al XIII-lea și al XIV-lea sînt acelea de maximă înflorire pentru Lübeck — așa cum rezultă și din faptul că monumentele cele mai costisitoare ale orașului datează din această perioadă. Încă din 1265, sînt considerați membri ai Hansei cei care acceptă „legile de la Lübeck". Dacă, la acea dată, expresia nu are în vedere decît calitatea de inițiatori de acorduri a negustorilor din orașul de pe Trave, în secolul următor preponderența Lübeckului devine evidentă : aici se țin cele mai multe dintre deliberările periodice ale asociației și — întrucît grupurile mai îndepărtate de membri nu își permit să întrețină „misiuni permanente" — demnitarii acestui oraș sînt împuterniciți să se pronunțe și în numele altor porturi sau grupări comerciale. Sînt evidente, așadar, concentrări „integraționiste" și tendințe hegemonice care aveau să genereze, destul de curînd, divergențe tot mai grave, constituind, în cele din urmă, un factor de deteriorare a prosperității Hansei — și Lübeckului.

Nu a fost, desigur, singura evoluție nefavorabilă. În a doua jumătate a secolului al XIV-lea și în veacul următor, monopolul comercial hanseatic este contestat. În regiuni în care comercianții hanseați fuseseră bine primiți — pentru că favorizau, de fapt, prosperitatea economică, iar combaterea jafurilor și pirateriei convenea localnicilor — apar interese economice locale și structuri politice capabile să asigure ordinea internă. În fața acestei contestări, Liga hanseatică trece la o „politică de forță", care se va dovedi, în cele din urmă, catastrofală. După unele campanii militare reușite — în 1359 în Flandra, după un deceniu împotriva Danemarcei, care preluase controlul asupra strîmtorii Sund — Liga hanseatică este obligată la defensivă. În secolul al XV-lea, Rusia îi expulzează pe negustorii hanseați din Novgorod, iar statele scandinave își reafirmă drepturile asupra strîmtorilor spre Marea Baltică.

În mod semnificativ, declinul Lübeckului este accelerat în urma unei încercări de a contesta, prin forța armelor, aceste realități noi : primarul Jürgen Wullenwever lansează orașul în campanii militare împotriva Danemarcei, Suediei, Țărilor de Jos — și eșuează. Marte nu-l putea suplini pe Mercur.

După această nereușită încercare de schimbare a zodiei, Lübeckul nu a mai atins strălucirea pe care o cunoscuse în perioada de laborioasă activitate comercială. Pe de o parte, începînd din secolul al XVI-lea, navigația se orientează îndeosebi spre oceane, spre continentele noi sau redescoperite. Pe de altă parte, orașul care încercase să-și sporească prosperitatea prin forța armelor cunoaște, prin forța armelor, distrugeri grave.

Am vizitat, într-un sfîrșit de săptămînă din vara anului trecut, Lübeckul, am pășit printre clădirile care fuseseră martore — și, nu o dată, victime — ale istoriei cetății hanseate. „Principalul port al R.F.G. la Marea Baltică, grupînd importante unități industriale din construcția de mașini, chimie, construcțiile navale" — descrierea aceasta, aparent banală, semnifică, după rememorarea unor secole agitate, regăsirea vocației pașnice a orașului.

REFLECTOR

„Cvadratura cercului"?

Trei luni și o săptămînă după demisia cabinetului tripartit (socialiști, social-creștini, liberali) prezidat de liderul socialist wallon Edmond Leburton, aproape o lună și jumătate după alegerile anticipate din martie, noul guvern belgian a depus jurămîntul. Prezidat de Leo Tindemans, fruntaș al social-creștinilor flamanzi, este al optsprezecelea cabinet în anii postbelici. Din punct de vedere al apartenenței lingvistice, structura guvernului este aproximativ echilibrată — nouă miniștri walloni și nouă flamanzi (plus premierul), deși dintre cei șase secretari de stat patru sînt neerlandofoni și numai doi francofoni. Ceea ce îngrădește însă posibilitățile de acțiune ale coaliției guvernamentale este, în primul rînd, faptul că nu se poate sprijini pe o majoritate parlamentară : alcătuit din social-creștini și liberali, care nu au decît 102 deputați din totalul de 212, cabinetul Tindemans este un cabinet minoritar. Opoziția socialistă dispunînd de 52 de mandate, guvernul va căuta, fără îndoială, să obțină neutralitatea binevoitoare a formațiilor lingvistice : Uniunea wallonă — Frontul francofonilor (Bruxelles) și Volksunie.

Or, experiența a arătat că, în problemele majore — dezvoltarea economică, regionalizare — atunci cînd o măsură guvernamentală este privită favorabil de una din aceste formații, ea întîmpină aproape invariabil ostilitatea celeilalte. Din acest punct de vedere, a fost caracteristică cea de-a treia etapă a negocierilor duse de actualul premier în vederea alcătuirii cabinetului, etapa în care — după eșecul tentativei de a reconstitui coaliția tripartită și a celei de a forma, împreună cu socialiștii, o echipă bipartită — a făcut apel la formațiile lingvistice. Surpriza a constituit-o faptul că acestea au acceptat principiul însuși de a discuta, dar nereușita discuțiilor nu a mirat pe nimeni : tezele francofonilor și cele ale neerlandofonilor în legătură cu destinul regiunii bruxelleze sînt diametral opuse. De fapt, situația capitalei a devenit nodul gordian al vieții politice belgiene. Dominant francofon, dar situat în teritoriu flamand, Bruxelles are, din 1963, statutul unei zone bilingve, asociat cu interdicția de a se extinde dincolo de cele nouăsprezece comune din care este alcătuită aglomerația, interdicție care dă satisfacție tezelor flamande, dar pe care wallonii o contestă ca pe niște „chingi" care paralizează dezvoltarea firească a capitalei. De unde și succesul neașteptat al Frontului francofonilor la alegerile locale din 1971.

Ca și socialiștii, social-creștinii sînt împotriva transformării federaliste a Belgiei, pentru menținerea unui stat unitar, adaptat la realitățile actuale printr-un complex de măsuri de regionalizare. Dezacordul asupra conținutului acestor măsuri a făcut imposibilă o coaliție guvernamentală a celor două partide. În aceste condiții — agravate de contextul economic general — sarcina noului guvern, minoritar, apare deosebit de dificilă. Are „de rezolvat cvadratura cercului", spun unii. Amintind însă capacitățile de negociator ale premierului Tindemans.

Fl. Ș.

GENEVA

Conferința europeană: stadiul lucrărilor

Corespondență de la Corneliu Vlad

Cea de a doua fază a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa se află din plin angajată în procesul de redactare a textelor de documente ce vor fi supuse aprobării și consacrării pe planul vieții internaționale în cadrul etapei a treia, concepută a se desfășura, în viziunea a numeroase delegații, la nivel înalt, în capitala Finlandei.

Activitatea laborioasă desfășurată la Geneva de cei peste 600 de delegați, cu începere din luna septembrie a anului trecut, se materializează în acest stadiu al lucrărilor în rezultate ale căror concretețe și substanță sporesc, practic, de la o zi la alta : este vorba de textele cuprinzînd formulările diferitelor prevederi ce urmează a fi incluse în documentele finale ale Conferinței. Cele 12 subcomisii, care se ocupă, fiecare în parte, de un aspect specific al securității sau cooperării general-europene consemnează, în textele redactate pînă acum, o serie de puncte de acord realizate de participanți asupra diferitelor probleme din domeniile respective.

Subcomisia I, care se ocupă de elaborarea principiilor relațiilor dintre state, a redactat, pînă în prezent, conținutul primelor trei principii înscrise în recomandările finale ale reuniunii de la Helsinki a miniștrilor de externe, consacrîndu-se, în continuare, muncii de elaborare a textelor privitoare la celelalte șapte principii enunțate în documentul amintit.

Organul de lucru special, consacrat elaborării măsurilor de aplicare în practică a principiilor relațiilor interstatale, a formulat, la rîndul său, o serie de puncte privind stabilirea căilor care să facă neefectivă recurgerea la forță sau la amenințarea cu folosirea forței. Activitatea grupului urmează să se concentreze, în perioada ce vine, asupra includerii de noi prevederi, pornind de la propunerile formulate în acest organ subsidiar de România și de alte state.

Subcomisia a II-a, care se ocupă de aspectele militare ale securității, se consacră elaborării părții de document final ce urmează să conțină măsuri de ordin practic vizînd creșterea încrederii și stabilității pe continent. În ședințele sale din ultimul timp, subcomisia s-a axat îndeosebi pe redactarea formulărilor privind notificarea marilor manevre militare.

Subcomisia a III-a, pentru cooperarea în domeniul schimburilor comerciale, subliniază, în prima din formulările redactate pînă acum, rolul crescînd al comerțului internațional ca unul din factorii cei mai importanți ai creșterii economice și progresului social. Pornind de la această idee și ținînd, totodată, seama de faptul, de asemenea inclus în textele elaborate, că în prezent volumul și structura schimburilor comerciale între statele participante nu corespund pe deplin posibilităților oferite de nivelul actual al dezvoltării lor economice, științifice și tehnologice, subcomisia a convenit asupra textului unor prevederi conținînd măsuri de dezvoltare continuă a comerțului; lucrările viitoare ale acestui organism vor prilejui o abordare mai aprofundată a acestui subiect, o atenție particulară necesitînd înlăturarea tuturor obstacolelor aflate în calea comerțului și problemele specifice ale țărilor în curs de dezvoltare din Europa.

Subcomisia a IV-a, pentru cooperarea industrială și proiecte de interes comun, relevă în materialul redactat pînă acum utilitatea promovării unor forme concrete de cooperare, cum sînt, de pildă, producția și vînzarea în comun, specializarea în producție și vînzare, crearea, amenajarea și modernizarea întreprinderilor industriale, schimbul de cunoștințe tehnologice, informații tehnice, brevete și licențe.

Subcomisia a V-a, pentru cooperarea științifică și tehnică, a realizat acordul asupra unor elemente privitoare la domeniile de cooperare (energie, explorarea spațiului extraterestru, transporturi, mașini electronice de calcul, fizică, științe chimice, agricultură, medicină), urmînd să se preocupe în viitor de tematica privitoare la obiectivele, formele și metodele cooperării, obstacolele existente în această privință și mijloacele de înlăturare a lor.

Subcomisia a VI-a, pentru problemele mediului înconjurător, a înregistrat un acord preliminar asupra stabilirii principalelor domenii de cooperare posibilă. Activitatea desfășurată în acest sens continuă pe baza acordului participanților cu privire la recunoașterea protecției mediului ca o sarcină de mare importanță pentru prosperitatea popoarelor și dezvoltarea economică a tuturor statelor, a faptului că soluționarea eficientă a numeroase probleme din această sferă impune o strînsă cooperare internațională.

Subcomisia a VII-a, pentru cooperarea în alte domenii ale economiei, se consacră redactării de prevederi relative la dezvoltarea transporturilor și comunicațiilor între statele participante, promovarea turismului, formarea de cadre în diferite domenii de activitate economică etc., participanții convenind pînă acum asupra unor formulări în materie.

Continuă într-un ritm susținut procesul de redactare a textului prevederilor referitoare la domeniile specifice de preocupare ale celorlalte subunități de lucru ale Conferinței : *Subcomisia a VIII-a,* pentru contacte umane, *Subcomisia a IX-a,* pentru cooperarea în domeniul informației, *Subcomisia a X-a,* pentru cooperare și schimburi în domeniul culturii, *Subcomisia a XI-a,* pentru cooperare și schimburi în domeniul educației.

Din această enumerare nu poate să lipsească, desigur, activitatea utilă desfășurată de *Grupul de lucru al Comitetului de Coordonare,* însărcinat cu examinarea aspectelor concrete privitoare la asigurarea continuității procesului de edificare a securității europene. Aici, participanții examinează propunerea sprijinită de numeroase delegații de creare a unui organism permanent al Conferinței, cadrul necesar pentru punerea în aplicare a hotărîrilor acesteia și — într-o viziune mai largă — pentru promovarea în viitor a eforturilor de întărire a securității pe continent.

În toate compartimentele de lucru ale acestui complex angrenaj pus în slujba securității și cooperării în Europa pe care îl reprezintă Conferința de la Geneva, contribuția României s-a distins, încă de la începutul activităților, prin realism și creativitate, prin spirit constructiv și dinamism. O exemplificare, oricît de succintă, a valorii principiale și de ordin practic a bogăției și multitudinii ideilor cuprinse în propunerile și inițiativele delegației române depășește spațiul rezervat acestei corespondențe, meritînd o tratare deosebită, în cuprinsul unei relatări viitoare.

Certitudinile generate de modul de desfășurare pînă în prezent a lucrărilor Conferinței, rezultatele obținute oferă suficiente motive de optimism, care îndreptățesc să se afirme că faza de la Geneva se poate și trebuie să se încheie cu rezultate de cea mai mare importanță pentru evoluția generală a situației din Europa, orientată spre statornicirea unui sistem durabil de securitate pentru toate statele și spre crearea climatului favorabil unei largi cooperări între națiunile continentului.

Textul integral al Rezoluției Consiliului de Securitate din 24 aprilie 1974

„Consiliul de Securitate,

Luînd notă de conținutul scrisorilor reprezentantului permanent al Libanului din 12 și 13 aprilie și al scrisorii reprezentantului permanent al Israelului din 11 aprilie 1974,

ascultînd declarațiile ministrului afacerilor externe al Libanului și ale reprezentantului Israelului,

reamintind rezoluțiile sale anterioare pertinente,

îngrijorat profund de continuarea actelor de violență,

neliniștit în mod serios de faptul că aceste acte riscă să compromită eforturile desfășurate în prezent pentru instaurarea unei păci juste și durabile în Orientul Mijlociu,

1) condamnă violarea de către Israel a integrității teritoriale și a suveranității Libanului și cere încă o dată guvernului israelian să se abțină de la alte acțiuni și amenințări militare îndreptate împotriva Libanului ;

2) condamnă toate actele de violență, îndeosebi cele care se soldează cu moartea tragică a civililor nevinovați și cere în mod expres tuturor celor interesați să se abțină de la orice alte acte de violență ;

3) cere tuturor guvernelor interesate să-și respecte obligațiile potrivit prevederilor Cartei Națiunilor Unite și ale dreptului internațional ;

4) cere Israelului să elibereze și să predea imediat Libanului civilii libanezi reținuți ;

5) cere tuturor părților să se abțină de la orice acțiune care riscă să compromită negocierile vizînd instaurarea unei păci juste și durabile în Orientul Mijlociu".

PORTUGALIA

În sfîrşit, un început!

„Ceea ce se întîmplă astăzi în Portugalia — remarca Roberto Holden, preşedintele Frontului Naţional de Eliberare a Angolei — este sfîrşitul logic, normal, al unui proces de degradare".

Un proces de degradare politică, economică şi socială a Portugaliei în interior, dar şi în afara ei, în aşa-numitele „teritorii de peste mări". Războiul dus de Portugalia în Angola, Mozambic şi Guineea-Bissau a avut drept consecinţă, pe de o parte, stagnarea şi degradarea ţării, iar, pe de altă parte, întărirea mişcării antifasciste din ţară, creşterea unitară a forţelor care luptă împotriva dictaturii, conştiente că independenţa naţională, eliberarea coloniilor şi cucerirea democraţiei sînt indisolubil legate.

Evenimentele insurecţionale de la 25 aprilie marchează încheierea a 48 de ani de dictatură de tip salazarist, sfîrşitul unei absurde şi anacronice sfidări a timpului şi istoriei.

„Evoluţie în continuitate"

Cînd, în 1968, Oliveira Salazar, făuritorul regimului fascist instaurat în 1926, dispărea de pe scena politică, fiind înlocuit de Marcello Caetano, nu puţini portughezi preconizau începutul unei „noi ere". Vedeau în succesorul lui Salazar un reprezentant al „capitalului progresist", un potenţial făuritor al eliberării de sub fascism şi al desfiinţării odiosului sistem colonial. Asumîndu-şi guvernarea ţării într-un moment de criză politică şi economică a regimului, Marcello Caetano, ani de-a rîndul colaborator apropiat al lui Salazar, a încercat s-o depăşească prin schimbări fictive, de fapt neînsemnate rectificări formale. P.I.D.E., poliţia politică secretă, al cărei nume era legat de cea mai brutală represiune salazaristă, devine D.G.S. (Direcção General de Segurança) ; oamenii însă rămîn aceiaşi, aceleaşi rămîn metodele de tortură. Tribunalele speciale din Lisabona şi Oporto au continuat să funcţioneze. Prizonierii politici puteau rămîne în închisoare şi şase luni fără a-şi vedea avocatul.

„Evoluţie în continuitate" — a fost sloganul regimului caetanist, de fapt salazarism fără Salazar, slogan sub care partidul unic s-a prezentat la ultimele alegeri legislative (octombrie 1973). În realitate, numai continuitate, continuitate cu orice preţ. A continuat negarea celor mai elementare libertăţi, au continuat represiunea şi ilegalităţile. Timp de peste 40 de ani, totul a fost calculat, hotărît, executat în funcţie de obsesia menţinerii cu orice preţ a ordinii fasciste. O întreagă armătură juridică de texte constituţionale, de legi-cadru, decrete-legi, hotărîri ministeriale, era elaborată de regim pentru a reprima toate forţele sănătoase, înaintate ale societăţii.

Paşaport pentru sărăcie

Problema centrală a Portugaliei s-a menţinut şi ea : incapacitatea regimului salazarist şi post-salazarist de alegere între un anacronic imperiu colonial care i-a absorbit zilnic imense resurse umane şi materiale, ţintuind ţara într-un rol periferic şi într-o condiţie de subdezvoltare cronică, şi o opţiune nouă de depăşire a izolării datorată tocmai absurdităţii unui război colonial condamnat de întreaga opinie publică internaţională.

Războiul colonial, care durează de treisprezece ani, a înghiţit uriaşe resurse. Zeci de mii de portughezi şi-au pierdut viaţa pe fronturile africane ; jumătate din bugetul ţării este absorbit de cheltuielile militare : trei milioane de dolari pe zi pentru conservarea posesiunilor „de peste mări" !

Portugalia, „ţara superlativelor sumbre", este astăzi una dintre cele mai înapoiate de pe continent : cel mai scăzut venit pe locuitor, cel mai mare număr de analfabeţi (38 la sută), cea mai mare mortalitate infantilă (59,3 la sută). Cele două mari pete negre ale economiei sînt penuria de mînă de lucru şi inflaţia. Cheltuielile militare din Africa au alimentat inflaţia, ducînd la o degradare progresivă a economiei. Cîteva cifre oficiale : preţurile bunurilor de larg consum au crescut an de an — peste 8,4 la sută în 1971, peste 11,3 la sută în 1972, peste 9,9 la sută în 1973 în sectorul alimentar ; peste 4,2 la sută în 1971, peste 9,2 la sută în 1972, peste 27 la sută în 1973 la îmbrăcăminte.

În Portugalia există 658 100 de copii între 11 şi 14 ani, dar dintre aceştia numai

Antonio de Spinola

Filmul evenimentelor

25 APRILIE

4h35' (G.M.T.) : mişcări de trupe sînt semnalate la Lisabona

4h40' : postul de radio portughez difuzează un comunicat al forţelor armate declarînd că ele asigură ordinea pentru evitarea vărsării inutile de sînge şi invitînd trupele să se reîntoarcă la baze

5h : trupele cantonate la Santarem, la 80 km de Lisabona, s-au răsculat şi se îndreaptă spre capitală

— regimentul V de vînători, cantonat la Lisabona, ocupă postul „Radio Clube", de unde sînt emise mesaje invitîndu-i pe medici şi infirmiere să se prezinte la spitalele lor

5h50' : forţele răsculate declară într-un nou comunicat că nu vor da înapoi „în faţa luptei şi a vărsării de sînge". Pentru prima oară, comunicatul se încheie cu : „Trăiască Portugalia !"

5h55' : tancuri guvernamentale părăsesc cazărmile din centrul Lisabonei, în timp ce insurgenţii declară că încercuiesc capitala

6h : cartierul general al regiunii Lisabona este ocupat de răsculaţi, pe care regimentul II de lăncieri motorizaţi a primit ordin să-i reprime

6h50' : tancurile se instalează în Praça do Comercio (Piaţa Comerţului) din Lisabona

7h05' : aeroportul din Lisabona este închis

8h15' : 29 de unităţi ale armatei îşi manifestă adeziunea la mişcarea insurecţională

8h35' : miniştrii internelor, apărării şi armatei au fost arestaţi

8h55' : o parte a marinei este de partea răsculaţilor

9h40' : nave ale marinei de război iau poziţie pe riul Tejo, în faţa Lisabonei

10h : comandamentul „Mişcării forţelor armate" anunţă că deţine aproape în întregime controlul situaţiei

10h45' : se anunţă instituirea unui guvern provizoriu

11h35' : „Mişcarea forţelor armate" anunţă predarea guvernului Caetano

11h45' : tunuri se află în poziţie de tragere în faţa cazărmii Gărzii republicane din Lisabona, unde, potrivit ziarelor, s-ar fi refugiat amiralul Americo Thomaz, preşedintele Portugaliei, şi primul ministru Marcello Caetano

12h : mulţimea se strînge în marea piaţă din centrul capitalei scandînd : „Victorie !" „Victorie !"

12h27' : ministrul apărării şi cel de interne ar fi reuşit să evadeze

14h : „Mişcarea forţelor armate" lansează un ultimatum cazărmii Gărzii republicane şi se confirmă prezenţa aici a lui Americo Thomaz şi Marcello Caetano

16h : regimentul II de lăncieri trece de partea insurgenţilor. Garda republicană rezistă

17h20' : „Mişcarea forţelor armate" anunţă că „Garda republicană, aproape în totalitate, ca şi majoritatea securităţii politice s-au predat"

19h : „Marcello Caetano s-a predat necondiţionat generalului Antonio de Spinola" — anunţă un comunicat al „Mişcării forţelor armate"

19h41' : Americo Thomaz, Marcello Caetano şi alţi membri ai fostului guvern vor fi exilaţi pe insula Madera — anunţă surse sigure

20h : o proclamaţie a „Mişcării forţelor armate" afirmă că guvernul militar nu este decît „un guvern de tranziţie", avînd drept obiectiv „redarea către popor a libertăţii de care a fost privat vreme îndelungată"

20h15' : cîteva zeci de mii de persoane s-au masat în faţa cazărmii Gărzii republicane. Se scandează : „Jos fascismul !", „Trăiască Portugalia !"

20h24' : membri ai D.G.S., siguranţa portugheză, care, în urmă cu trei ani, a luat locul

58,4 la sută merg la şcoală. 168 383 de copii lucrează pe şantiere, în uzine, în sectoare turistice şi comerciale. Muncesc şi îngroaşă rîndurile invalizilor de muncă. La 24 octombrie, cotidianul din Oporto, „Primeiro de Janeiro", publica trei ştiri de accidente la locul de muncă : două dintre ele au făcut victime copii de 12 ani.

1 800 000 de portughezi (la o populaţie de 8 milioane) trăiesc în barăci mizere şi 25 la sută din populaţie locuieşte în case improprii. În centrul Lisabonei se află un asemenea cartier, în spatele modernei Rua Almirante Roncada, străjuită de două şiruri de edificii cu opt etaje.

Un alt superlativ sumbru este cel al „brain-drain"-ului, fuga de creiere, dar mai ales a forţei de muncă. Fenomenul căpătase proporţii considerabile : în zece ani, 1 600 000 de persoane au emigrat peste hotare în căutare de lucru — o optime din populaţia totală, o treime din populaţia activă (care se ridică la 3,1 milioane persoane). Unii trec graniţa la adăpostul unui „paşaport de muncă", alţii clandestin. Peste 25 la sută din cei chemaţi să-şi satisfacă serviciul militar (cel mai lung din Europa : 4 ani, dintre care 2 ani în coloniile africane) nu se prezintă. Motivul este de ordin politic : pentru a nu merge să lupte în Africa într-un război nedrept şi contrar intereselor popoarelor africane şi ale propriului lor popor. „Adevărata mare bogăţie a Portugaliei — subliniază Luisa Amorim, una din cele două candidate ale opoziţiei la ultimele alegeri legislative — se află la benzile de montaj de la Renault, în fabricile din Köln şi Frankfurt, în pădurile Canadei, în universităţile străine. În cărţile de geografie scrie că al doilea mare oraş al Portugaliei este Oporto, dar, în realitate, al doilea mare oraş al ţării este... Parisul. Şi atunci, cum mai pretinde regimul fascist că ne învaţă iubirea de patrie ?"

În faţa unei atari situaţii, s-a recurs la importul braţelor de muncă din „teritoriile de peste mări". Absurdul unei asemenea operaţiuni este evident : o ţară săracă îşi exportă mîna de lucru şi îi substituie alţi muncitori, din afară. Între politica dusă de regimul fascist pe plan intern şi politica sa colonială există o evidentă compatibilitate ; vechile formule salazariste de păstrare a statu-quo-ului în Africa au fost păstrate de regimul Caetano pentru menţinerea în interiorul ţării a statu-quo-ului celor peste 40 de ani de salazarism.

Nu întîmplător războiul colonial a fost detonatorul evenimentelor insurecţionale

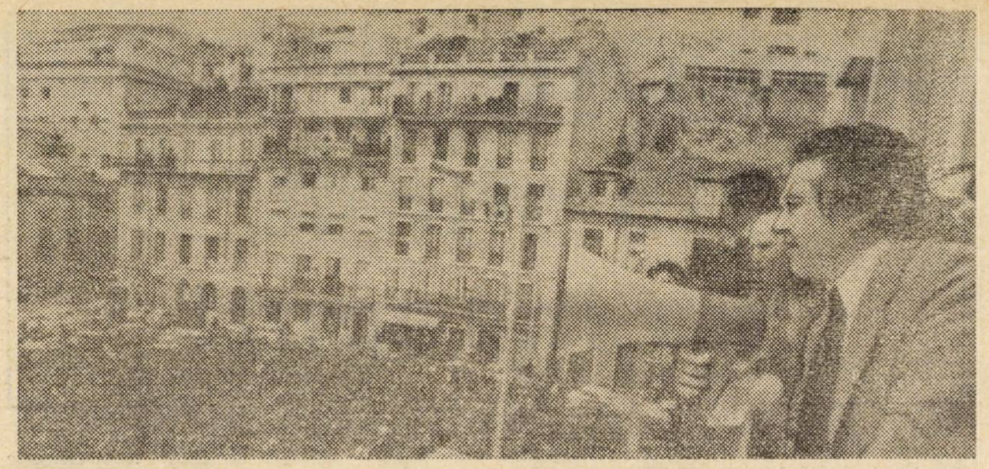

Secretarul general al Partidului Socialist Portughez, Mario Soares, s-a întors din exil

de la 25 aprilie, în urma cărora regimul fascist a fost înlăturat în numai cîteva ore. Nu se putea ca, în cele din urmă, lupta dîrză a popoarelor din Angola, Mozambic şi Guineea-Bissau, victoriile obţinute de mişcările de eliberare, împreună cu lupta eroică a poporului portughez, să nu amplifice contradicţiile regimului.

Ceasul al 13-lea

„Ceva se mişcă, în sfîrşit, în Portugalia" — declara, luna trecută, Mario Soares, secretarul general al Partidului Socialist Portughez, reîntors zilele trecute la Lisabona, după un exil de cinci ani la Paris. Se referea la ascuţirea contradicţiilor sociale şi politice, la faptul că „războiul este pe cale să se întindă în metropolă".

Mişcarea de opinie împotriva războiului colonial nedrept — care s-a manifestat cu precădere în timpul alegerilor-farsă din octombrie 1973 — a cuprins toate sectoarele populaţiei, inclusiv rîndurile forţelor armate. Însăşi Biserica, unul din principalii piloni ai regimului, a început să se delimiteze de regim. Scrisoarea pastorală a episcopului din Lisabona (mai 1973) punea, pentru prima oară în cei aproape 50 de ani de regim salazarist, exigenţele unui pluralism politic ; predica episcopului de Porto cerea pacea în Africa; în sfîrşit, scrisoarea adresată Papei de episcopul Vieira Pinto denunţa deschis atrocităţile comise de trupele coloniale în Mozambic.

În ciuda celor peste patru decenii de „pedagogie autoritară", lupta maselor portugheze a căpătat noi forme de manifestare. Organizînd în uzine comisii muncitoreşti, oamenii muncii portughezi au reuşit să creeze, în cadrul sindicatelor corporative, o largă mişcare sindicală, independentă de controlul patronatului şi guvernului. Numeroase greve revendicative au fost organizate în ultimele luni, greve aflate şi sub semnul refuzului războaielor coloniale, considerate de către muncitori drept cauza esenţială a dificultăţilor lor economice.

Tineretul, intelectualii şi alte pături ale populaţiei de la oraşe şi sate s-au ridicat energic împotriva teroarei, pronunţîndu-se pentru profunde transformări sociale şi politice. Succesiunea demonstraţiilor studenţeşti desfăşurate la Lisabona, Porto şi Coimbra s-au aflat, de asemenea, sub semnul protestului energic împotriva războiului colonial. Alternînd demonstraţiile de stradă cu greve protestatare, înfruntînd represiunile brutale ale poliţiei, studenţii şi-au afirmat cu vigoare cerinţele lor, cuvîntul de ordine fiind : „Nici un om, nici un ban pentru războiul colonial!" Evenimentele universitare din ultimii ani confirmă participarea tot mai activă a tineretului la lupta antifascistă, pentru o reală democratizare a vieţii publice portugheze.

Una din cele mai ascuţite crize pe care le-a cunoscut Portugalia de la instalarea la putere a lui Salazar a izbucnit cu

poliţiei politice — P.I.D.E., rezistă încă în cazărmile lor

21h40' : amiralul Americo Thomaz s-a predat ; toţi membrii guvernului sînt prizonieri în cazarma Pontinha

22h17' : un comunicat al „Mişcării forţelor armate" anunţă că toate unităţile forţei publice, agenţi de poliţie şi de circulaţie au aderat la mişcarea insurecţională

22h18' : armata ia cu asalt localul D.G.S. ; cei dinăuntru deschid focul asupra mulţimii. Şapte civili — două femei, patru bărbaţi şi un copil de 15 ani — au fost răniţi

22h50' : agenţi ai poliţiei politice continuă să reziste în localul propriu, ca şi la închisoarea politică de la Caxias, unde ameninţă să-i execute pe prizonierii politici. Ziarele portugheze de seară anunţă cu titluri enorme, pe prima pagină, insurecţia.

26 APRILIE

1h (G.M.T.) : generalul Antonio de Spinola îşi asumă preşedinţia juntei militare care guvernează Portugalia. Ceilalţi şase membri ai „juntei salvării naţionale" sînt : generalul Gomes da Costa, generalul Silverio Marques, căpitanul de vas Antonio Alva Rosa Coutinho, căpitanul de vas Jose Baptista Pinheiro de Azevedo, colonelul Carlos Galves de Melo şi generalul Manuel Diego Neto.

1h30' : generalul de Spinola promite, într-o proclamaţie televizată, „garantarea tuturor libertăţilor fundamentale şi drepturilor cetăţeneşti, în special libertatea de exprimare". De asemenea, „dreptul de constituire a partidelor politice şi alegeri libere ale unei adunări constituante care-l va alege pe preşedintele republicii".

7h : conferinţă de presă a generalului Antonio de Spinola care anunţă desfiinţarea Direcţiei generale a siguranţei (fosta P.I.D.E.), eliberarea imediată a tuturor deţinuţilor politici, precum şi suprimarea cenzurii

— Americo Thomaz este transportat în insula Madera. Foştii membri ai guvernului, inclusiv Marcello Caetano, se află în continuare la cazarma Pontinha.

8h : Marcello Caetano este condus cu un avion militar în insula Madera, unde este exilat sub supraveghere militară. În avion se află fostul ministru de interne, fostul ministru al armatei, cel al marinei şi cel al lucrărilor publice

11h20' : surse de la Lisabona anunţă că junta a reuşit să pună mîna pe toate dosarele poliţiei secrete

11h41' : un guvern provizoriu civil va înlocui „junta salvării naţionale" în cel mai scurt timp şi o adunare naţională constituantă aleasă prin sufragiu universal şi secret va fi convocată. Sînt principalele măsuri pe care şi le propun autorităţile, potrivit unui program remis, vineri dimineaţa, presei de către generalul Antonio de Spinola

27 APRILIE

— Generalul Antonio de Spinola se întîlneşte cu reprezentanţii presei. În noul regim — subliniază el — forţele armate trebuie să fie distincte de guvern pentru a nu se crea impresia unui regim autoritar.

— 20 de sindicate din Lisabona declară că sprijină noul guvern şi publică o serie de revendicări, printre care şi dreptul de grevă.

28 APRILIE

— Soseşte la Lisabona Mario Soares, secretarul general al Partidului Socialist Portughez, exilat din 1970 la Paris. Primele sale cuvinte îi evocă „pe cei care nu s-au întors încă : Alvaro Cunhal, secretarul general al partidului comunist, Piteira de Santos, profesorul Rui Luis Homes (exilat de 17 ani în Brazilia) şi savantul Manuel Valladares, fost colaborator al doamnei Curie". Mario Soares aduce un omagiu „tuturor celor care, în timpul acestei reci nopţi de 48 de ani, nu au cedat niciodată" ca şi „celor care au căzut în luptă ca generalul Alberto Delgado".

— La Palatul roz „Sova da Moura", Mario Soares este primit de generalul de Spinola.

— Este dată publicităţii o declaraţie a Secretariatului C.C. al Partidului Comunist Portughez.

două luni în urmă, o dată cu apariţia cărţii generalului Spinola „Portugal e o futuro“ („Portugalia şi viitorul“), în care acesta, pe atunci şef adjunct al Marelui Stat Major al forţelor armate, avea să pună sub semnul întrebării multe concepte admise de regim. Din punct de vedere militar — scrie Spinola — războiul este practic pierdut, o victorie militară în Africa este imposibilă. Soluţiei politice propuse de Antonio de Spinola i s-au opus partizanii extremei drepte, elementele „ultra“ care au acţionat imediat : generalul Antonio de Spinola, împreună cu generalul Costa Gomes, şeful Marelui Stat Major, care îl sprijinise, sînt înlăturaţi de la conducerea armatei.

Solidaritatea celor doi principali şefi militari într-o problemă vitală regimului, ca şi atitudinea intransigentă a acestuia faţă de poziţia celor doi generali au produs — pe fundalul crizei profunde deja existente — ruptura dintre armată şi putere. Imediat după anunţarea destituirii generalilor Costa Gomes şi Antonio de Spinola, se produc mişcări favorabile acestora în cazărmile situate în diferite puncte ale ţării. La 16 martie, regimentul II de vînători de la Caldas da Rainha se îndreaptă spre capitală. Baza de la Tancos, solicitată de forţele guvernamentale să trimită un elicopter armat cu un tun pentru a-i stopa pe rebeli, trimite un aparat neînarmat. Baza de la Monte Real nu dă nici ea semne de grabă. În ce-i priveşte pe marinarii de la Vila Franca, aceştia răspund că n-au mijloacele necesare unei intervenţii. Răsculaţii sînt, totuşi, opriţi la aeroportul din Lisabona. Vor afla, însă, că nu sînt singuri.

Episodul Spinola — ne încheiam articolul publicat în urmă cu o lună — nu are, deocamdată, epilog. Destituindu-i pe cei doi generali, regimul Caetano a luat poziţie. Urmează acum «căpitanii» ?

Într-adevăr.

„Mişcarea căpitanilor“, apărută vara trecută ca expresie a nemulţumirii crescînde a ofiţerilor subalterni, nesatisfăcuţi de „promovarea“ lor, de soldă sau de condiţiile de viaţă, a început să se preocupe şi de probleme tot mai accentuat politice.

Precedente

Prezentăm cronologic lista precedentelor tentative de înlăturare a regimului salazarist şi post-salazarist

— 10 octombrie 1946

Un grup de ofiţeri ai regimentului VI de cavalerie încearcă o lovitură de forţă la Porto, un oraş unde tradiţia republicană este deosebit de puternică.

— 10 aprilie 1947

Cinci generali, şase ofiţeri superiori şi treisprezece profesori universitari sînt revocaţi pentru a fi participat la un complot materializat prin greve şi o tentativă de răscoală în regiunea Tomar.

— 8 octombrie 1947

Noi arestări de ofiţeri superiori, printre care amiralul Cabeçadas, acuzaţi de a fi organizat un al treilea complot.

— 31 martie 1953

Condamnarea la 3 ani detenţie pentru complot a căpitanului Galvao.

— 1 ianuarie 1962

Tentativă de lovitură de stat a căpitanului Varela Gomes din regimentul III de infanterie la Beja, 200 km sud de Lisabona. Bilanţ : 4 morţi, printre care subsecretarul de stat al armatei.

— 16 martie 1974

Răscoala unei companii de infanterie de la Caldas da Rainha. Înaintarea ei este oprită la intrarea în Lisabona.

Militarii portughezi răsculaţi proclamă victoria în faţa cartierului central al gărzii republicane aflate de partea guvernului Caetano

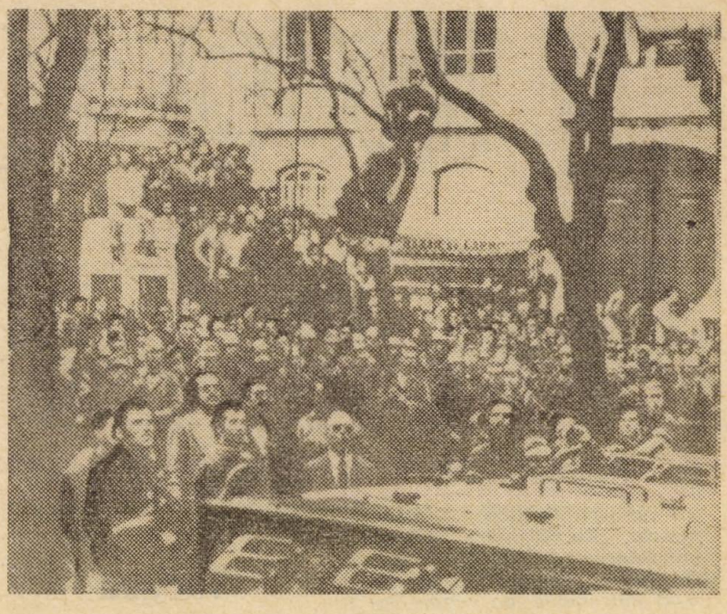

Reuniunile „căpitanilor“ se multiplică şi aceştia realizează că, organizaţi, pot constitui o forţă politică. Evoluţia este evidentă. Într-un text adresat naţiunii la începutul lunii martie şi intitulat „Forţele armate şi naţiunea“, se subliniază clar : „Nu cu măriri de salarii (conştiinţa militarilor nu este de vînzare) şi nici cu avantaje sociale şi privilegii de ordin diferit... şi nici chiar cu măsuri precipitate destinate să astupe vocile discordante şi să atenueze nemulţumirea în rîndurile forţelor armate va reuşi regimul să astupe breşa care s-a deschis, profundă şi dureroasă, în conştiinţa majorităţii militarilor“. Urmează un apel deschis la schimbarea radicală a politicii coloniale a ţării : „O soluţie politică trebuie să salveze onoarea şi demnitatea naţională, ca şi toate interesele legitime ale portughezilor instalaţi în Africa, dar trebuie, de asemenea, să se ţină seama de realitatea indiscutabilă şi ireversibilă a aspiraţiei profunde a popoarelor africane de a se guverna ele însele“. Sfîrşitul apelului prevesteşte mişcarea insurecţională de la 25 aprilie : „Militarii conştienţi ştiu că o asemenea soluţie nu va fi niciodată acceptată de o putere care-şi arogă singură o exclusivitate în materie de patriotism şi care pretinde a se sprijini pe naţiune. Noi contestăm această exclusivitate şi acest sprijin“.

Întoarcerea în Europa ?

Recentele evenimente din Portugalia, aşa cum s-au conturat ele pînă acum, creează premisele unui nou curs de dezvoltare a ţării. Reţinem intenţiile exprimate în proclamaţia „Mişcării forţelor militare“ de a crea condiţii favorabile democratizării vieţii politice în Portugalia, proclamînd voinţa de „salvare naţională a ţării şi de restituire către popor a libertăţilor cetăţeneşti“.

Măsurile imediate luate de noul guvern, printre care destituirea preşedintelui Thomaz şi a guvernului Caetano, dizolvarea Adunării Naţionale şi a partidului „Acţiunea Naţională Populară“, desfiinţarea D.G.S., decretarea unei amnistii în favoarea tuturor deţinuţilor politici, desfiinţarea cenzurii, precum şi celelalte prevederi expuse în programul prezentat la 26 aprilie — asigurarea libertăţii de întrunire şi asociere, autorizarea creării unor asociaţii politice ca embrion al unor viitoare partide politice, garantarea libertăţii sindicale, a libertăţii de exprimare şi gîndire sub toate formele, desfiinţarea tribunalelor speciale — pot înscrie Portugalia pe drumul progresului economic şi social, o pot îndrepta spre realizarea unor paşi importanţi în afirmarea principiilor de legalitate şi de respectare a dreptului fiecărui popor de a dispune singur de propria-i soartă.

Totodată, luînd cunoştinţă de prevederile în domeniul politicii externe ale programului guvernamental, opinia publică internaţională îşi exprimă speranţa că, atunci cînd afirmă că este pentru o soluţie politică a războaielor din „teritoriile de peste mări“, noul guvern intenţionează să dea curs aspiraţiilor de libertate, independenţă şi dezvoltare autonomă a popoarelor din Angola, Mozambic şi Guineea-Bissau. Abandonarea politicii coloniale ar însemna, totodată, descătuşarea poporului portughez de această absurdă povară salazaristă, de această „misiune civilizatoare“ care i-a zdruncinat echilibrurile politice, economice şi sociale. Ar însemna întoarcerea în Europa, adică eliberarea politică şi, mai ales, economică a milioanelor de portughezi alăturaţi din primele clipe „Mişcării forţelor armate“, care a dărîmat, în numai cîteva ore, edificiul de aproape jumătate de secol al salazarismului cu şi fără Salazar.

Declaraţia dată publicităţii la 28 aprilie de Secretariatul C.C. al Partidului Comunist Portughez subliniază sprijinul activ pe care comuniştii sînt hotărîţi să-l dea pentru înfăptuirea măsurilor concrete întreprinse spre lichidarea fascismului şi o adevărată democratizare a vieţii politice din ţară. Desfăşurarea alegerilor libere pentru Adunarea Constituantă, se spune în declaraţie, ar constitui un pas de o însemnătate uriaşă pentru începerea procesului de transformări democratice în societatea portugheză. De asemenea, P.C. Portughez insistă asupra încheierii cît mai repede a războiului colonial, precum şi asupra recunoaşterii dreptului popoarelor care se află sub dominaţia colonialismului portughez la independenţă imediată şi deplină. Orice proiecte îndreptate spre perpetuarea, sub noi forme, a dominaţiei coloniale portugheze — subliniază declaraţia — nu numai că nu ar sluji rezolvării problemelor, dar ar duce, în mod inevitabil, la o nouă agravare a situaţiei economice, politice, sociale din Portugalia.

Prin rezolvarea cauzei drepte a popoarelor din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau — rezolvare ce corespunde nu numai aspiraţiilor legitime ale acestor popoare, ci şi năzuinţelor poporului portughez de a-şi stabili relaţiile cu naţiunile continentului european, cu celelalte naţiuni ale lumii pe respect şi încredere reciprocă — se va răspunde imperativelor majore ale promovării destinderii şi cooperării între state, fie că se află în Europa, în Africa sau pe alte continente.

Rodica Dumitrescu

1000 +1

Psihanaliză

Un comentariu din cotidianul francez „Le Figaro", privind industria automobilelor în Europa de vest, remarcă : „Înainte, cînd dificultățile de vînzare loveau vreun constructor pe piața sa internă, exportul rezolva ușor situația. Astăzi, piața mondială în ansamblul ei este lovită, iar societățile trebuie să trăiască din rezervele financiare și nu toate își pot permite aceasta. Se poate pune întrebarea dacă actuala criză de energie n-a provocat un șoc psihologic în rîndul eventualilor cumpărători de automobile".

Copyright

Fostul vicepreședinte al Statelor Unite, Spiro Agnew, a vîndut în Anglia drepturile de publicare ale cărții sale „Un prieten foarte special", contra sumei de 1 milion de franci francezi.

Cheltuieli

Mohamed Al Imadi, ministrul sirian al economiei, a declarat într-un interviu publicat de ziarul „Al Anouar" că pagubele cauzate obiectivelor economice ale Siriei, în cursul războiului din octombrie, s-au ridicat la 1 800 milioane dolari. La această cifră, a spus el, trebuie adăugate și cheltuielile provocate de recentele lupte de pe Înălțimile Golan, cheltuieli ce se ridică la zeci de milioane de dolari pe zi.

Tactică

După mai multă vreme de tăcere, Franz Josef Strauss, liderul bavarez al opoziției creștin-democrate din R.F.G., a ieșit din nou în arenă, anunțînd că va constitui un al patrulea partid în țară : U.C.S., aripa bavareză a U.C.D., care ar deveni — în opinia șefului ei — o formațiune independentă la nivel federal. Acest proiect ar amenința unitatea opoziției creștin-democrate. Nu este, însă, o hotărîre irevocabilă : din ultimele discursuri pare străvezie dorința lui Strauss de a deveni candidatul opoziției la funcția de cancelar, în alegerile din 1976. Tactica e simplă : în cazul în care U.C.D. i-ar acorda creditul în bătălia electorală pentru cancelarie, Strauss ar fi dispus să renunțe la amenințarea de a înființa un partid propriu.

Soroc

Într-un interviu acordat televiziunii israeliene, fostul premier Golda Meir a declarat : „Puteți fi siguri că nu voi regreta fotoliul. Timpul pentru ca tinerii să preia puterea venise, iar țara dorea aceasta".

În timpul ședерii sale în Egipt, cancelarul Willy Brandt (în centru) a vizitat Canalul Suez

Instantanee-surpriză : Hubert Humphrey, senator de Minnesota și fost vicepreședinte al S.U.A., a evoluat recent ca gazdă a unei reprezentații de binefacere dată de circul „Barnum and Bailey" din Washington ; dramaturgul Eugen Ionesco realizează primele secvențe dintr-un film în care joacă rolul unui director de circ

Cu puține sacrificii, vor fi primii admiratori ai celebrei „Mona Lisa", împrumutată pentru o lună Muzeului din Tokio. Conform prevederilor, întrucît se contează pe circa 30 000 de vizitatori zilnic, fiecare japonez va dispune de circa 6 secunde pentru a admira — și înțelege ? — surîsul Giocondei

Șlagăr

Gigliola Cinquetti nu va putea să apară pe ecranele televiziunii italiene cu noul ei șlagăr, intitulat „Si" (Da) și lansat la recentul festival „Eurovision" de la Brighton, decît după 12 mai. La acea dată, în Italia, va avea loc referendumul privind mult disputata problemă a divorțului, iar conducerea televiziunii se teme că refrenul „da", repetat de nu mai puțin de 14 ori în celebra sa melodie, va influența inimile italienilor : un „si" ar însemna, în acest caz, un vot pentru abrogarea legii divorțului.

„Dodge 1500"

La Buenos Aires a fost semnat un acord între societatea „Chrysler Fevre" (din Argentina) și întreprinderea cubaneză de comerț exterior „Transimport", potrivit căruia vor fi exportate în Cuba 9 000 autoturisme model „Dodge 1500", într-un termen de trei ani. A fost astfel concretizată prima operațiune între filiala unei firme nord-americane și o întreprindere de comerț exterior cubaneză. Acordul prevede operațiuni în valoare de 24,2 milioane de dolari.

Orientări

Leonid Brejnev l-a primit, la Moscova, pe senatorul democrat american Edward Kennedy. În cadrul convorbirii, a fost abordată o sferă vastă de probleme privind relațiile sovieto-americane și probleme internaționale. Brejnev a subliniat hotărîrea U.R.S.S. de a continua orientarea spre extinderea și aprofundarea relațiilor cu S.U.A., pe baza egalității, avantajului reciproc și neamestecului în treburile interne. Kennedy s-a pronunțat, de asemenea, în favoarea dezvoltării relațiilor de pace și a colaborării reciproc avantajoase dintre U.R.S.S. și S.U.A., pentru noi pași în direcția frînării cursei înarmărilor.

Maarib

Diplomați și ziariști au fost invitați de ministrul nord-yemenit al informațiilor, Mohamed Anaan Ghaleb, să viziteze rui-

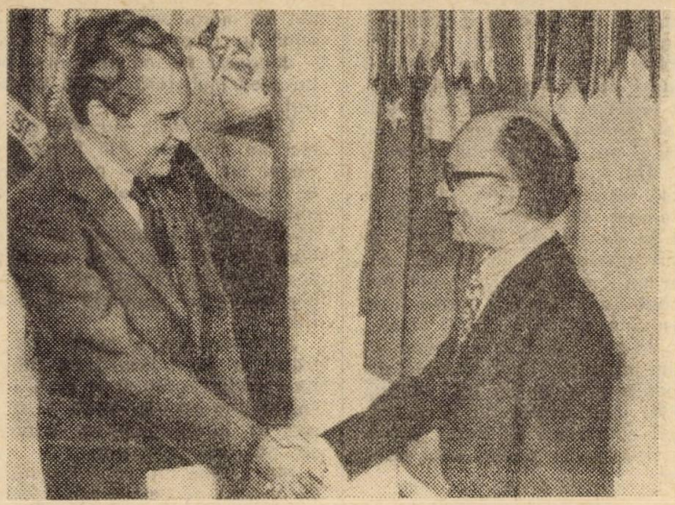

Noul ambasador al Egiptului la Washington, Ashraf Ghorbal, și-a prezentat scrisorile de acreditare președintelui Nixon

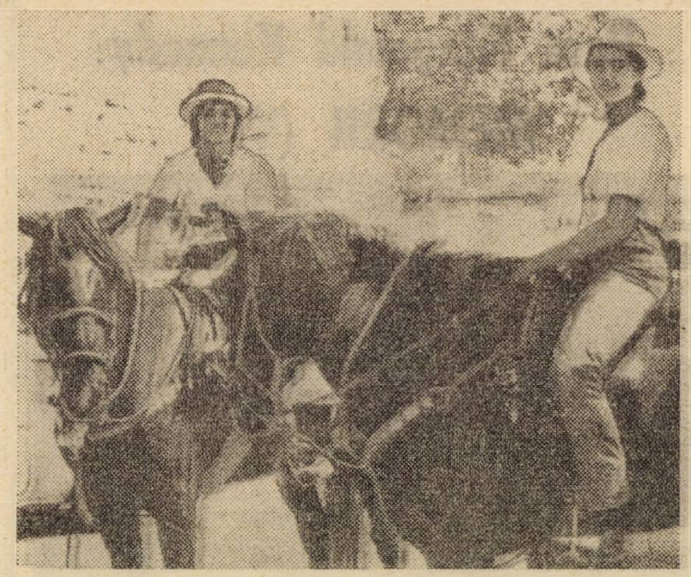

Evelyne și Corinne Coquet au pornit din Paris, pe urmele cruciaților, pînă la Ierusalim

nele istoricului oraș Maarib, vechea capitală a reginei din Saba. Situat în deșert, se află la aproximativ 90 de kilometri est de Sanaa. Planurile pentru reconstrucția orașului sînt completate de studiile pentru reconstrucția digului care, în vechile timpuri, permitea irigarea regiunii și de cele privind construirea unei șosele Maarib-Sanaa.

Primăvară

Primul stol compact de rîndunele a fost văzut în valea Moselei. După o scurtă oprire de odihnă, păsările, venind din sud, și-au reluat zborul. Acum 15 zile, cîteva precursoare anunțaseră deja întoarcerea.

Post

Guvernul militar chilian a ordonat închiderea postului de radio al Partidului Democrat-Creștin, „Presidente Balmaceda", acuzîndu-l de încălcarea dispozițiilor militare referitoare la interzicerea absolută a difuzării oricărui comentariu al conducătorilor democrat-creștini.

Interviu

În drum spre Pekin, vicepremierul Den Siao-pin, care a condus delegația chineză la sesiunea extraordinară a Adunării Generale a O.N.U., a făcut o escală la Teheran. Într-un scurt interviu acordat corespondentului agenției PARS, Den Siao-pin, referindu-se la rezultatele sesiunii Adunării Generale, a declarat că glasul lumii a treia a fost mai puternic la această reuniune. El a salutat inițiativa șahinșahului privind crearea unui fond internațional pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare, adăugînd că fondul ar putea fi un element eficient în soluționarea problemelor țărilor lumii a treia. Pe de altă parte, și-a exprimat satisfacția față de recentul acord tripartit dintre India, Pakistan și Bangladesh, căruia îi atribuie calitatea de a contribui la instaurarea păcii în regiune.

Infanterie

„Invadatori", astfel îi califică cotidianul cipriot „Ta Nea", pe cei 160 de infanteriști marini americani care s-au instalat la baza militară britanică de la Dhekkelia. „Americanii, afirmă ziarul, au instalat, de asemenea, un stat major la baza aeronavală de la Akrotiri și se pare că intenționează să se stabilească definitiv, cu consimțămîntul britanicilor, la bazele militare din Cipru". Un purtător de cuvînt guvernamental a declarat că autoritățile cipriote nu au cunoștință de un acord care să pună bazele militare din insulă sub autoritatea comună anglo-americană.

Garanții

În cadrul conferinței de presă ținute la Cairo în ultima zi a vizitei sale în Egipt, cancelarul Brandt a declarat că R.F.G. este dispusă să ofere, împreună cu celelalte state ale Comunității vest-europene, garanții politice în urma unei rezolvări pașnice a conflictului din Orientul Apropiat. Conform declarației lui Brandt, „Comisia guvernamentală mixtă pentru reconstrucție și dezvoltare", constituită în urma convorbirilor sale cu președintele Sadat, se va întruni în luna mai, la Bonn, și va fi prezidată de miniștrii de externe ai celor două țări. În declarația făcută la începutul conferinței de presă, Brandt a spus că soarta palestinienilor nu reprezintă numai o problemă umanitară, ci și una politică. O orînduire justă de pace trebuie să garanteze tuturor popoarelor din regiune o existență și un viitor sigur.

Credite

Prezentînd Congresului programul său de asistență economică și militară pentru străinătate — în valoare totală de 5 180 000 000 dolari — pentru anul fiscal care începe la 1 iulie, președintele Nixon a cerut aprobarea sumei de 250 milioane dolari pentru asistență acordată Egiptului în vederea redeschiderii Canalului Suez și a înlăturării pagubelor provocate de război în regiunea Canalului. A cerut, de asemenea, Congresului să aprobe 350 milioane dolari ca asistență și credite militare pentru Israel și 207 500 000 dolari cu titlu de donații și asistență militară pentru Iordania.

Succesor

Împăratul Haile Selassie al Etiopiei și-a ales ca succesor pe prințul Zera Yacob, în vîrstă de 22 de ani. Zera Yacob este fiul lui Asfa Wossen, ultimul fiu în viață al lui Selassie, bolnav de paralizie din anul 1973.

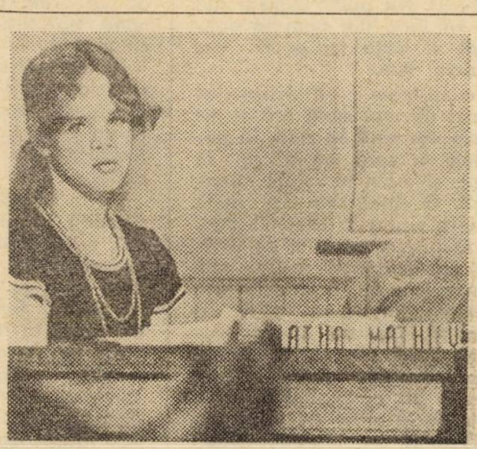

Copii în funcții de răspundere: „micul prinț" Sidi Mohamed face o plimbare prin Paris, după ce l-a reprezentat pe tatăl său, regele Hassan al Marocului, la funeraliile președintelui Pompidou; Ahta Mathieu, 12 ani, este membră a „Comisiei parcurilor" din Consiliul Municipal al orașului San Anselmo (California): „Pînă la sfîrșitul mandatului, voi fi avocatul copiilor în sprijinul protejării mediului"

Rose Fitzgerald Kennedy: MEMORII (VII)

Portrete pentru Casa Albă

Scrisoarea lui Jackie

La ieşirea din casă m-am întîlnit cu pastorul Thamson, care aflase ştirea şi hotărîse să vină la noi. M-a condus cu maşina la biserică. Nu-mi mai amintesc ce am vorbit şi nici ce gîndeam. Mă rugam doar „Doamne, ai milă!" şi spuneam în gînd „Oh, Bobby, Bobby".

Spre prînz, au telefonat Pat, din California, şi Eunice, de la Paris, care erau optimiste, considerînd că Bobby îşi va reveni. Dar, curînd, ştirile au devenit din ce în ce mai proaste. Teddy a telefonat pentru a ne spune că totul era o chestiune de timp. Mi-am făcut de lucru în cameră, numai pentru a fi ocupată. Nu puteam încă să cred, deşi ştiam că totul era adevărat.

În dimineaţa următoare, joi 6 iunie, Bobby ne-a părăsit.

Am intrat la Joe şi i-am spus. Am stat împreună un timp. Ochii îi erau umezi, dar era calm — nu a fost doborît de veste. Ne-am ţinut mîinile. Simţeam, ca întotdeauna, că ne dăm unul altuia putere.

După moartea lui Bobby, starea lui Joe s-a agravat continuu şi, în toamna acelui an, el a devenit tot mai neajutorat, fiind incapabil să se hrănească, suferind de pe urma tuturor neplăcerilor infirmităţii sale lipsite de orice speranţă. Graţie puterii fizice remarcabile şi voinţei cu care fusese înzestrat, a rezistat pînă la 18 noiembrie 1969, cînd, înconjurat de cei ce mai rămăseseră în familie, paşnic, şi-a dat sufletul.

Viaţa a continuat pentru mine dominată atît de sentimentul copleşitor al pierderilor, cît şi de hotărîrea de a-mi aminti cu cea mai profundă dragoste de cei ce pieriseră, de a înfrunta viitorul cu capul sus.

M-am gîndit des, în aceşti ani, la Jacqueline.

Am simţit cu toţii, cred, că, după o perioadă adecvată de doliu şi după timpul ce-i era necesar pentru a-şi reface gîndurile, în aşa fel încît să poată participa din nou pe deplin la viaţă, Jackie trebuie să se recăsătorească. Femeia, nu mai puţin decît bărbatul, nu este menită să trăiască singură ; şi, în mod cert, nu Jackie, care era încă atît de tînără şi drăguţă, care avea un suflet atît de sensibil şi cald. Trebuiau avuţi în vedere, de asemenea, Caroline şi John-jr. Nu putea nimeni lua locul lui Jack, dar apariţia unui bărbat în viaţa lor ar fi fost un lucru bun.

Îl cunoşteam pe Aristoteles Onassis de mai mulţi ani. Îl întîlneam din cînd în cînd, în perioadele în care mă aflam în Europa şi eram în relaţii prieteneşti. O dată sau de două ori, ne-a vizitat la Hyannis Port. Mi-l amintesc, într-o zi de vară, stînd pe marginea unuia din balansoarele de răchită, în faţa verandei. Vopseaua albă a scaunului începuse să se cojească. Totul era plăcut, atractiv, practic, dar în nici un caz elegant. Şi, cunoscînd bogăţia fabuloasă şi stilul de viaţă ale lui Onassis — insule, iahturi şi vile cu armate de servitori — m-am întrebat dacă nu cumva i se părea straniu să se afle într-un mediu atît de obişnuit ca al nostru. Dacă a fost aşa nu ştiu, nu a lăsat să se înţeleagă nimic. Era un interlocutor liniştit, accesibil, inteligent, cu simţul umorului şi o provizie de anecdote bune. Era agreabil şi, pentru a folosi un termen grecesc, simpatic.

Totuşi, cînd Jean mi-a telefonat, într-o dimineaţă a lunii octombrie 1968, şi mi-a spus că Jackie urmează să se căsătorească cu el — şi că Jackie îmi va telefona mai tîrziu, în cursul zilei, pentru a-mi spune ea însăşi — am fost cu totul surprinsă. De fapt, eram uluită. Şi, apoi, perplexă. M-am gîndit la diferenţa de vîrstă. M-am gîndit la deosebirea de religie, el fiind ortodox ; şi la faptul că era un om divorţat ; m-am întrebat dacă aceasta putea fi o căsătorie validă în ochii bisericii. M-am gîndit la Caroline şi John-jr., dacă îl vor accepta pe Onassis în rolul de tată vitreg, astfel încît acesta să le poată oferi călăuzirea de care copiii au nevoie din partea unui bărbat.

Am hotărît că se cuvine să-mi las deoparte îndoielile şi să-i ofer lui Jackie întreg sprijinul sufletesc de care eram capabilă, săptămînile, lunile şi anii viitori urmînd a fi pentru ea, prin forţa lucrurilor, o perioadă de încercări. I-am spus să-şi fixeze planurile aşa cum crede de cuviinţă şi să treacă la realizarea lor, însoţită de urările mele pline de dragoste. Părea uşurată de atitudinea mea şi, mai tîrziu, cînd s-a întîlnit cu Ted, i-a spus că se bucurase mult de felicitările şi încrederea pe care i le exprimasem.

Simt că legăturile de înţelegere şi dragoste dintre Jackie şi mine sînt puternice. Sînt sigură că foarte puţine soacre au primit o scrisoare ca aceea pe care mi-a trimis-o mie Jackie, pe cînd devenise d-na Onassis.

(Datată iunie 1963, scrisoarea evocă zilele care au urmat alegerii lui Jack în funcţia de preşedinte.)

„Dădusem tocmai naştere, prematur şi prin cezariană, lui John **(la 25 noiembrie 1960)** — aproape că l-am pierdut — aşa cum pierdusem prima noastră fetiţă — s-a aflat în incubator timp de mai multe zile — cu aceeaşi complicaţie pulmonară de pe urma căreia Patrick a murit mai tîrziu. M-am aflat chiar şi eu într-o stare gravă — a trebuit să fiu purtată în cărucior la botezul lui John. Am reuşit să mă ridic în picioare un timp, dar drumul de întoarcere l-am făcut tot în cărucior.

Exista tradiţia ca fosta **primă doamnă** să prezinte Casa Albă noii **prime doamne**. Eram atunci însărcinată şi mi se recomandase să stau liniştită. I-am cerut lui Tish Baldridge **(secretarul de presă al lui Jackie)** să întrebe pe secretarul de presă al d-nei Eisenhower dacă, fiind vorba de o tradiţie pe care trebuia să o respect, nu aş putea veni chiar acum, **(în jurul datei de 15 noiembrie)**, mai tîrziu doctorii interzicîndu-mi să mă mişc, pentru a înlătura riscul de a pierde din nou copilul. Doream doar să văd camerele care vor fi ale noastre şi ale copiilor cînd ne vom muta.

L-am născut apoi, prematur, pe John — iar d-na Eisenhower mi-a cerut să vin în ziua în care am părăsit spitalul — ştiam că nu eram capabilă să o fac. Dar Jack mi-a spus că ar trebui să merg. Am cerut să-mi pună la dispoziţie un cărucior — deoarece nu mă puteam plimba prea mult fără să am tulburări.

Cînd am sosit, nu am găsit nici un cărucior. Am făcut întregul tur, incluzînd numeroasele scări şi momentele în care a trebuit să pozăm fotografilor. M-am întors la casa noastră din Georgetown — cu totul bolnavă — am luat copilul şi am plecat împreună cu infirmiera în Florida.

John nu evolua prea bine. Exista la Palm Beach un excelent medic pediatru — care i-a salvat, într-adevăr, viaţa — starea sa înrăutăţindu-se, întrucît se născuse prematur.

Mă aflam, în convalescenţă, în camera pe care o împărţeam cu mult iubitul meu Jack. Casa era aşa de aglomerată — îşi scria în cameră discursul inaugural — îmi amintesc că filele galbene se împrăştiaseră peste tot în cameră — şi după ce a plecat m-am ridicat şi le-am pus pe toate împreună, sub un presse-papier, pe birou.

Apoi, Pierre Salinger **(secretarul de presă al preşedintelui)**, sau altcineva, venea în cameră şi începea să discute cu Jack — iar eu mă retrăgeam în baie şi stăteam acolo pînă ce conversaţia lua sfîrşit — în fiecare zi. Nu mergeam la masă — nu puteam mînca nimic.

Reporterii, în special Laura Berquist de la «Look», doreau să-mi ia un interviu. Dar în ziua în care Laura Berquist a venit, mă simţeam prea rău ca să o pot primi şi, de aceea, l-am rugat pe Jack să-i dea el interviul în locul meu, ceea ce el a şi făcut.

În acea lună — decembrie — în care am părăsit spitalul, m-am aflat în camera mea zile

Moment de la căsătoria lui Jackie cu Onassis

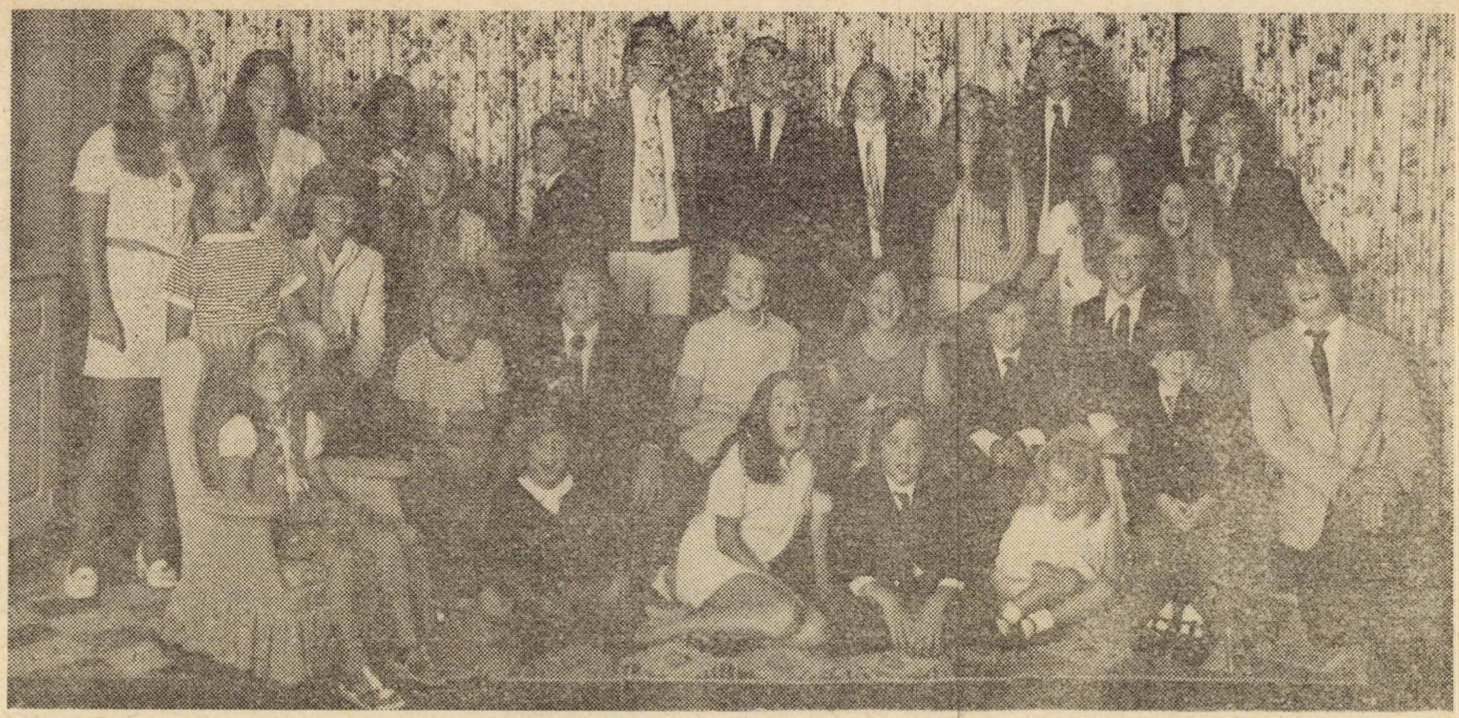

Doamna Rose Kennedy cu cei 28 de nepoți : 1 Caroline (fiica lui Jack și Jackie). 2 Maria, 3 Anthony și 4 Timothy (copiii lui Eunice și ai lui Sargent Shriver). 5 Victoria și 6 Sydney (fiica lui Pat și a lui Peter Lawford). 7 William (fiul lui Jean și al lui Steven Smith). 8 Bobby Shriver. 9 Christopher Lawford. 10 David (fiu al lui Bobby și al lui Ethel). 11 Kathleen Kennedy (fiica lui Bobby și a lui Ethel). 12 Bobby, 13 Joe, 14 Michael și 15 Mary (copii ai lui Bobby și Ethel). 16 John (fiul lui Jack și a lui Jakie). 17 Patrick și 18 Eddie (fiii lui Ted și Joan). 19 Courtney, 20 Rory, 21 Christopher și 22 Matthew (copii ai lui Bobby și ai lui Ethel). 23 Kara (fiică a lui Ted și a lui Joan). 24 Robin Lawford. 25 Dna Kennedy. 26 Douglas (fiu al lui Bobby și al lui Ethel). 27 Stephen Smith. 28 Mark Shriver. 29 Amanda Smith

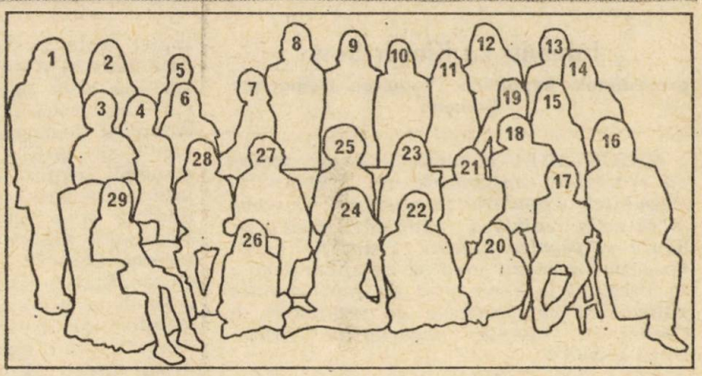

de-a rîndul — fără să mă dau jos din pat. Nu știu dacă îți mai amintești, Jack urma să plece la Washington pentru inaugurare **(20 ianuarie 1961)** la bordul lui «Caroline» **(avionul particular al familiei Kennedy)**, în timp ce eu urma să plec cu un avion de linie.

Ajunsesem la un grad ridicat de epuizare fizică și nervozitate — deoarece luna care a urmat nașterii fusese contrariul convalescenței. Dr. Travell i-a spus lui Jack că este îngrijorat de starea mea — astfel încît el ori va pleca la Washington cu un avion de linie pentru ca eu să pot zbura cu «Caroline» — ori va pleca cu «Caroline» și va trimite avionul înapoi pentru a mă lua și pe mine. Dr. Travell i-a spus că nu voi putea rezista efortului pe care îl voi avea de înfruntat la plecarea și sosirea cu un avion de linie — există și o fotografie a mea în care îmi iau rămas bun — (port pălărie !) pe aeroportul din Palm Beach — aceasta a fost prima plimbare mai lungă pe care am făcut-o (după turul Casei Albe, cu d-na Eisenhower).

La Washington am rămas două zile în casa noastră din Georgetown — a trebuit să stau în pat — nu am putut participa la nici una din reuniunile prilejuite de inaugurare, pe care doream atît de mult să le împart cu Jack. Am mers cu Jack la gala inaugurării — (îți aduci aminte de acea fotografie minunată a bunicului în care își scoate și haina odată cu pardesiul !) — dar a trebuit să mă întorc acasă la prima pauză.

Nu am putut merge cu Jack nici măcar la slujba din dimineața inaugurării. Am fost la inaugurare și la paradă — dar a trebuit să plec la jumătatea acesteia. Jack a mers la dineu, înainte de bal — eu nu am fost la nici unul din dejunurile sau recepțiile care avuseseră loc — apoi a venit să mă ia de la Casa Albă, la ora 22,30 — stătusem în pat toată după-amiaza.

Am mers la primul dintre baluri cu Jack și Johnson-ii, doream atît de mult să fiu mereu alături de el în acea seară minunată — dar mi s-a făcut rău dintr-o dată în mașină — nu mai aveam nici o putere — astfel încît el m-a condus înapoi la Casa Albă și a mers singur la celelalte patru baluri.

A trebuit apoi să rămîn la pat o săptămînă — îmi amintesc că a doua zi dimineața Jack l-a adus pe fostul președinte Truman să mă vadă.

După aceea, m-a vizitat David Finley — președintele Comitetului pentru arte frumoase — era un vechi prieten al mamei și al tatălui meu vitreg — faptul că mă aflam în pat l-a făcut să nu se simtă la largul său — dar știam că fără ajutorul său nu voi putea face nimic. Jack îmi spusese că nu trebuie să încerc să schimb nimic la Casa Albă — am discutat de asemenea cu Clark Clifford **(un avocat din Washington ; mai tîrziu, ministru al apărării)** — deoarece uite ce critici a generat balconul construit de Truman — dar eu am considerat că aceste critici sînt neîntemeiate și că, dacă inițiativa sa ar fi fost sprijinită de specialiști, de republicani și de Henry Dupont, directorul celui mai mare muzeu al tradițiilor americane, ea ar fi trezit mîndria tuturor — astfel încît nu se putea spune că nu aveam ce face.

Oricum — nu cred că l-am făcut nefericit pe Jack în acea perioadă — care este evocată în acest mod ori de cîte ori se ivește prilejul.

Jack a suferit atît de mult în viața sa — ca și tine — dar perioada de care am vorbit nu a fost un moment fericit în viața mea, cum ar putea reieși în mod greșit din fotografiile făcute atunci.

A fost o tensiune continuă — și tu, care ești atît de curajoasă, nu vei pune niciodată un accent prea mare pe ea — dar m-am gîndit că trebuie să cunoști fundalul — casa ta era într-o agitație continuă — și nu ți-am spus niciodată ce s-a întîmplat cu mine.

Jack era atît de înțelept — întotdeauna a avut simțul a ceea ce este just — dar nu a dorit prea multe pălării de businessmeni la inaugurarea sa — el a dorit ca ea să se desfășoare așa cum trebuia — și a ales numai ce era tradițional — respecta funcția de președinte atît de mult — el, care se interesa atît de puțin de haine și accesorii — am fost atît de mișcată cînd mi-a spus acest lucru — încît a preferat o înfățișare formală, tradițională — nu se simțea la largul său în acele haine — dar nu dorea să degradeze ceremonia acceptînd ca toți să vină în costume de lucru și pălării de fetru.

Fotografia mea preferată (nu, una din fotografiile mele preferate) în care apare el îl înfățișează stînd în acea zi în pragul Casei Albe — în frac — ținîndu-și în mînă cilindrul — foarte fericit.

Îmi amintesc că la nunta noastră avea intenția să închirieze un frac — și bunicul i-a spus că trebuie să fie nebun — că trebuie să comande unul — arăta atît de strălucitor în el — l-a purtat la inaugurare.

La funeraliile sale — pentru că Teddy nu avea frac, Provy (camerista mea din Republica Dominicană) i l-a ajustat cu o noapte înainte — astfel încît Teddy l-a putut îmbrăca — (nu știu unde se află acum, dar trebuie să fie ceva mai larg decît în frumoasa zi în care Jack l-a purtat)."

(Va urma)

MEDUNARODNA POLITIKA
BELGRAD

PERSPECTIVELE DE REUNIFICARE A COREEI

Interviu cu Kim Ir Sen

președintele Republicii Populare Democrate Coreene

IUGOSLAVIA cunoaște bine și sprijină eforturile consecvente ale guvernului Republicii Populare Democrate Coreene în direcția realizării reunificării independente și pașnice a țării. V-am fi recunoscători dacă ați vrea să ne spuneți cum se prezintă în momentul de față situația politică și perspectivele de unificare a Coreei, în lumina negocierilor dintre Nord și Sud ?

— După cum știți, în cadrul eforturilor perseverente ale partidului nostru și ale guvernului Republicii Populare Democrate Coreene vizînd reunificarea țării în condiții de independență și de pace, Nordul și Sudul Coreei au angajat dialogul și au publicat, în iulie 1972, o Declarație comună care cuprinde, în esență, trei principii : independența, unificarea pașnică și o puternică consolidare națională.

După publicarea Declarației comune a Nordului și a Sudului, guvernul republicii noastre a prezentat numeroase propuneri concrete și raționale cu scopul de a o transpune în practică și depune eforturi sincere pentru promovarea dialogului. Dar din cauza intrigilor separatiștilor din interior și din exterior, convorbirile dintre Nord și Sud au rămas într-un punct mort, iar pe calea spre reunificarea patriei noastre au apărut dificultăți și obstacole serioase.

Încurajați de Statele Unite ale Americii, guvernanții sud-coreeni au adoptat o orientare și mai categorică spre politica de bizuire pe forțele externe. După publicarea Declarației comune, ei și-au intensificat pregătirile de război și represaliile fasciste, contrar principiilor consfințite în Declarație. În fine, în iunie anul trecut, ei au publicat „declarația lor specială" și au proclamat în fața lumii întregi o „politică" ce perpetuează divizarea națiunii.

Anul trecut, la sesiunea Adunării Generale a Națiunilor Unite, reacțiunea americano-japoneză și guvernanții sud-coreeni au prezentat un proiect de rezoluție care prevedea admiterea simultană a „celor două Corei" la Națiunile Unite și au încercat, prin toate mijloacele, să obțină adoptarea acestui proiect. Dar aceste mașinațiuni au eșuat în întregime datorită luptei juste a statelor socialiste, a celor nealiniate și a numeroase altor state care sprijină linia partidului nostru de unificare independentă și pașnică. Sesiunea Adunării Generale a Națiunilor Unite a oferit un sprijin fără rezerve celor trei principii pentru unificarea patriei formulate în Declarația comună a Nordului și a Sudului și a decis să dizolve „Comisia Națiunilor Unite pentru unificarea și refacerea Coreei" — acest instrument folosit de Statele Unite ale Americii pentru a se deda la acte de agresiune și pentru a interveni în treburile noastre interne. Aceasta este o mare victorie a liniei partidului nostru și guvernului R.P.D. Coreene, care preconizează unificarea în condiții de independență și de pace și, în același timp, este o înfrîngere gravă a tuturor celor care caută să permanentizeze divizarea Coreei.

Ca măsuri istorice pentru salvarea țării, pentru a împiedica divizarea națiunii și a realiza unificarea patriei, noi am prezentat un program în cinci puncte care prevede, în linii generale, lichidarea stării de confruntare militară și slăbirea tensiunii dintre Nord și Sud, instituirea, în toate domeniile, a colaborării și schimburilor dintre Nord și Sud, convocarea unei Mari Adunări Naționale, compuse din reprezentanți ai diferitelor pături ale populației ai diferitelor partide politice și ai organizațiilor sociale din Nord și din Sud, crearea unui sistem confederal al Nordului și Sudului, sub denumirea de Republica Confederată Koryo și admiterea acestui stat în Organizația Națiunilor Unite, sub denumirea de Republica Confederată Koryo.

Singurul obstacol în calea reglementării problemei unificării patriei noastre îl constituie, astăzi, tentativele separatiștilor interni și externi de a perpetua divizarea națiunii noastre. Pentru a reglementa fără obstacole problema unificării țării noastre trebuie, în primul rînd, să fie eliminate mașinațiile reacțiunii americano-japoneze care creează în mod artificial „două Corei" și ingerința ei în afacerile interne ale Coreei ; trebuie, de asemenea, ca guvernanții sud-coreeni să renunțe la politica lor de bizuire pe forțele externe și să se călăuzească în mod sincer după principiile Declarației comune a Nordului și a Sudului. Guvernanții Coreei de Sud trebuie să pună capăt represaliilor fasciste împotriva populației sud-coreene, care cere democrație și unificarea independentă și pașnică a patriei, și să deschidă o cale care să permită reprezentanților diferitelor partide și grupări politice ale diverselor pături ale populației sud-coreene să participe direct la reglementarea problemei unificării. Numai atunci convorbirile dintre Nord și Sud se vor angaja pe făgașul normal și se va realiza un mare progres în direcția reglementării chestiunii unificării țării.

Ca urmare a ingerinței puterilor străine, noi întîmpinăm astăzi complicații serioase în eforturile noastre vizînd reglementarea problemei unificării țării. Dar, grație sprijinului activ și solidarității popoarelor progresiste, întregul popor din Nordul și Sudul Coreei va lupta strîns unit și cu perseverență și va înfăptui în mod cert marea cauză a unificării patriei.

Profit de această ocazie pentru a exprima guvernului R.S.F. Iugoslavia și popoarelor iugoslave profunda noastră gratitudine pentru sprijinul activ acordat liniei politice a guvernului R.P.D. Coreene în vederea unificării independente și pașnice și luptei poporului coreean pentru promovarea acestei linii.

— Știm că, grație marilor succese înregistrate în edificarea socialistă, poporul coreean a făcut din țara sa un puternic stat socialist industrializat. Care sînt forțele motrice și principalii factori ai acestor succese ?

— Toate victoriile și succesele noastre în revoluția socialistă și în construcția socialistă se datoresc conducerii juste de către Partidul Muncii din Coreea, unității de monolit a partidului și a maselor populare, marelui entuziasm revoluționar al poporului nostru și luptei sale creatoare.

În conducerea luptei revoluționare și a construcției socialiste, partidul nostru consideră ideile „juche" ca o busolă optimă. În fiecare etapă a revoluției noastre, ne-am stabilit linia și politica de pe pozițiile „juche", conform realităților țării noastre și am luptat pentru a înfăptui cu propriile noastre forțe revoluția din țara noastră, fără a ne sprijini pe alții.

Realizînd ideile „juche" și bizuindu-ne pe propriile noastre forțe, noi am izbutit să depășim numeroase dificultăți și încercări și desăvîrșim revoluția în țara noastră pe calea cea mai scurtă.

De fiecare dată cînd ne-am lovit de dificultăți și de încercări în lupta noastră revoluționară și în construcția socialistă, am avut încredere în masele populare, le-am consultat și, mobilizîndu-le forțele și cunoștințele, am depășit dificultățile.

Datorită intensificării muncii politice în rîndul oamenilor muncii și grație faptului că aceștia erau înarmați puternic cu ideile „juche", poporul nostru, care a îmbrățișat din toată inima politica partidului, a luptat cu toate forțele și cu tot talentul pentru a o transpune în viață.

Astăzi, toți muncitorii, toți țăranii cooperatori și intelectualitatea muncitoare din țara noastră, reuniți într-o unitate monolitică în virtutea unei idei și a unei voințe comune în jurul partidului, muncesc și trăiesc plini de entuziasm revoluționar și de optimism.

Întregul nostru popor, strîns unit pe plan politico-ideologic în jurul partidului, muncește, dînd dovadă de entuziasm revoluționar și de spirit creator, de inițiativă.

Partidul nostru va continua să strîngă și mai mult unitatea maselor populare în jurul său, să dezvolte activ forțele creatoare inepuizabile ale acestuia pentru a face să progreseze într-un ritm accelerat revoluția noastră și construcția noastră.

Frankfurter Rundschau

MATERIILE PRIME ŞI DEZARMAREA

CEEA CE, pînă acum, n-au reuşit prea mult să influenţeze diplomaţii pare să determine actuala criză a materiilor prime : e vorba de reducerea înarmărilor nucleare şi, implicit, destinderea militară în Europa. Ministrul american al apărării, James Schlesinger, declara, de curînd, în faţa a două subcomisii de politică externă ale Senatului, că numărul (aproximativ 7 000) de focoase nucleare americane depozitate în Europa occidentală şi, mai cu seamă, în R.F.G. va trebui redus. Schlesinger motiva eventuala reducere prin necesitatea ca o parte din materialul fisionabil existent sub formă de focoase nucleare să fie utilizat în diferite ramuri ale industriei S.U.A. Este, desigur, o declaraţie care ar putea să aibă, în viitor, multe implicaţii.

Cauzele economice invocate de ministrul american nu sînt, nicidecum, vorbe în vînt. La concluzii similare au ajuns şi cercetările Asociaţiei Internaţionale pentru Energie Atomică de la Viena (A.I.E.A), care recomandă efectuarea unor „progrese rapide pentru a preîntîmpina o gravă diminuare a rezervelor nucleare". Cercetările au fost efectuate de A.I.E.A. în colaborare cu Agenţia pentru Energie Atomică a O.E.C.D. (Organizaţia de Cooperare şi Dezvoltare Economică), organizaţie în care sînt membre toate ţările industriale occidentale ; ceea ce vorbeşte de la sine despre sensul şi caracterul lor.

După estimaţiile cercetărilor, centralele atomice existente la ora actuală în lume utilizează 18 000 tone uraniu pe an ; (din uraniu natural se izolează, printr-un procedeu complicat, izotopul U-235). Ca urmare a creşterii preţurilor la petrol, construcţia de centrale atomice se va dezvolta mai intens, ceea ce va face să crească necesarul de uraniu, în anul 1980, la 60 000 tone, iar, în 1985, la 100 000 tone anual ; în 1990, Statele Unite vor dispune — conform prognozelor A.I.E.A. — de centrale atomice cu o producţie anuală de 540 milioane kWh, Europa occidentală de 370 milioane kWh, iar Japonia de 100 milioane kWh.

Vremurile unei abundente oferte de uraniu natural pe piaţa mondială vor fi, relativ curînd, apuse. În consecinţă, A.I.E.A. propune realizarea unor stocuri adecvate pentru a evita previzibilele perturbaţii de pe piaţa mondială a uraniului în anii '80. Dacă, avînd în vedere o asemenea perspectivă, puterile nucleare şi-ar transfera în rezerve industriale o parte din materialele lor nucleare destinate unor scopuri militare — armament atomic cu care, în prezent, ele ar putea să se distrugă reciproc de circa şapte ori — s-ar putea face, în sfîrşit, un progres concret în traducerea în viaţă a unor proiecte de dezarmare, avansate, de multă vreme, de oamenii politici şi diplomaţii specializaţi în asemenea chestiuni.

Ministrul american a recunoscut, de altfel, că, în prezent, America produce şi depozitează în Europa occidentală o parte din armamentul său nuclear tactic numai datorită existenţei (încă) a unor suficiente rezerve de materii prime nucleare. Armele nucleare tactice deţinute de S.U.A. în arsenalele vest-europene sînt, în special, proiectile pentru tunuri de 155 mm şi 203 mm, mine, bombe, rachete de tip Honest John, Sergeant, Lance şi Pershing. Dar, dacă ţinem seama că, pentru fiecare focos nuclear este necesară o „masă critică" de aproximativ şase kilograme de Uraniu-235 intens îmbogăţit, armele atomice tactice depozitate de americani în Europa occidentală presupun rezerve de cel puţin 42 tone din cel mai pur material nuclear fisionabil ; probabil, însă, că, în realitate, e nevoie de o cantitate dublă.

Într-o perspectivă apropiată, tocmai asemenea surse de energie vor lipsi însă industriei. Există, deci, unele şanse ca, de astă dată, imperativul creşterii economice să influenţeze deciziile politice în cu totul alte direcţii decît în urmă cu zece ani.

ESPRIT
PARIS

TANZANIA, O SPERANŢĂ PENTRU AFRICA

ELABORAREA unei căi originale de dezvoltare în Tanzania este indisolubil legată de personalitatea lui Nyerere şi de ideologia sa. Numeroasele sale discursuri trasează, de fapt, coordonatele principale ale unei societăţi capabile să restaureze principalele valori ale societăţii africane tradiţionale, urmărind, în acelaşi timp, o orientare economică ce permite promovarea celor săraci.

Care sînt valorile africane la care se face frecvent aluzie ? În primul rînd, solidaritatea şi respectul faţă de ceilalţi. Colonialiştii europeni au introdus, odată cu tehnica şi produsele lor, spiritul de competiţie şi individualismul care decurge din aceasta. Or, pentru Nyerere, societatea tradiţională ignoră acest egoism al consumului şi consideră că fiecare îşi concepe existenţa în cadrul colectivului, care îi oferă securitatea. În al doilea rînd, este munca. Conştient de subdezvoltarea economică ce trebuie depăşită, Nyerere nu încetează să repete că este necesar un efort imens din partea tuturor. Politica de bizuire pe forţele proprii se realizează prin mobilizarea tuturor, vizînd o mai bună utilizare a capitalului uman. În sfîrşit, este vorba de respectarea particularităţilor etnice. Nyerere revine constant asupra acestei teme, de o actualitate arzătoare într-o ţară cu o influentă minoritate asiatică şi europeană şi unde colonialismul a generat o stratificare dificil de lichidat.

Democraţia politică se prezintă pentru Nyerere sub două aspecte : adeziunea la un consens naţional şi posibilitatea de opţiune. T.A.N.U. (Tanganikan African National Union) realizează, în primul rînd, consensul naţional.

Doi sînt factorii care au favorizat stabilirea acestui consens : absenţa unui conflict latent sau făţiş între marile grupuri etnice şi integritatea conducătorilor. Trebuie să relevăm, aici, acel original **aggiornamento** realizat de Nyerere în 1967. În oraşul Arusha, preşedintele Tanzaniei a făcut o declaraţie, aprobată de partid, care fixează, printre altele, condiţiile necesare pentru ca o persoană să deţină o responsabilitate în cadrul partidului : să nu fie director al unei întreprinderi private, să nu posede nici o acţiune, să nu primească două salarii, să nu aibă o reşedinţă pe care s-o închirieze unei alte persoane. Există, aici, un fel de moralizare a vieţii politice, care pare să fie într-un acord profund cu ceea ce a putut să trăiască societatea africană tradiţională.

Crearea de aşezări colective corespunde, de asemenea, preocupării de realizare a democraţiei. Satele **ujamaa** implică stăpînirea în comun a pămîntului, gestiunea colectivă cu participarea tuturor celor interesaţi. Grupînd, astăzi, 10 la sută din populaţie, ele reprezintă un punct avansat al democraţiei economice şi urmează să constituie începutul unei mişcări generalizate de colectivizare.

Primul plan cincinal, elaborat în 1964, a încercat să remedieze deficienţele structurale ale economiei, acordînd prioritate agriculturii. În acest domeniu, el prevede crearea a circa 100 de centre pilot, echi-

Niamey (Niger). Imagine din timpul loviturii de stat împotriva preşedintelui Diori Hamani : soldaţii pătrund în reşedinţa guvernamentală

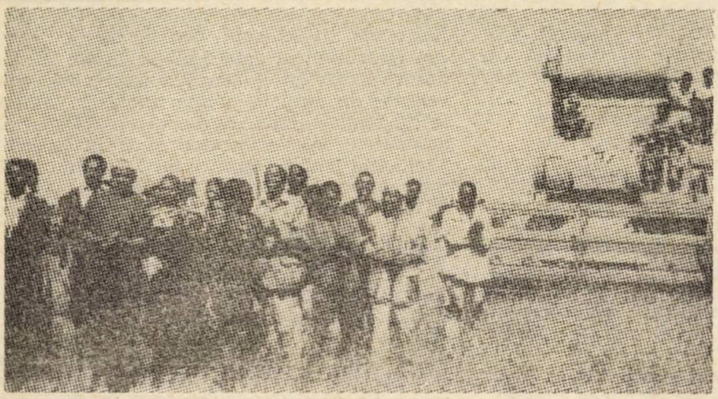

Procesul de colectivizare a agriculturii în Tanzania — „punct avansat al democrației economice"

pate cu material foarte modern, destinate să favorizeze o transformare radicală a structurilor agricole. O a doua caracteristică a acestui plan era că, în materie de educație, urmărea dezvoltarea învățămîntului secundar și superior.

Cel de-al doilea plan (elaborat în 1969), acordînd, de asemenea, prioritate agriculturii, încearcă să dezvolte cultura produselor necesare consumului intern și, în domeniul industrial, favorizează întreprinderile legate de prelucrarea produselor agricole. Accentul se pune pe un sistem de educație mai adaptat vieții rurale. Acest plan acordă o mai mare importanță finanțării naționale (60 la sută), încercînd, astfel, să elibereze țara de sub tutela ajutoarelor străine.

Întărirea cooperativelor, naționalizările și crearea așezărilor rurale **ujamaa** par să fi luat un start bun, favorizat fiind de stabilitatea politică din țară și de încrederea locuitorilor în conducătorii lor.

Le Monde diplomatique

PARIS

SOCIETĂȚILE MULTINAȚIONALE AMENINȚĂ SUVERANITATEA NAȚIONALĂ

DE UN SECOL și jumătate s-a statuat ideea că o națiune are interese proprii, ceea ce implică o acțiune animată de patriotism a „agenților economici" (producători și consumatori) și încrederea lor în stat, a cărui putere executivă, în acord cu parlamentul (puterea legislativă), definește aceste interese și apără suveranitatea și teritoriul țării. Ce a rămas din aceste concepte în lumea occidentală de astăzi ? Și — cînd se vorbește de „amenințările" economice — ce fel de amenințări sînt, de fapt, avute în vedere ?

Statul, într-un număr de țări occidentale, își vede, astăzi, puțin cîte puțin erodată puterea economică. El poate, desigur, să colecteze, în continuare, impozite și taxe și să cheltuiască aceste fonduri, dar libertatea sa reală de acțiune s-a redus, iar politica sa este condiționată. Se menține, în esență, ceea ce dăinuie de secole : o piramidă cu mai multe ierarhii. Dar, în prezent, în statele occidentale „baronii" sînt mai degrabă nu șefii militari ci patronii marilor societăți industriale și financiare. Care este forța „puterii publice" în fața acestor baroni ?

Dacă puterea publică, aleasă democratic de către cetățeni, are menirea de a apăra interesele superioare și colective, „marile companii" și baronii care le comandă sînt azi factorii care, din ce în ce mai mult, determină, de fapt, destinul cotidian, gradul de folosire a forței de muncă, distribuirea salariilor, construirea de locuințe etc. — nivelul de viață într-un cuvînt. Or, într-un număr tot mai important de țări occidentale, aceste mari companii sînt multinaționale, dacă nu chiar transnaționale. Aceste societăți asigură o parte crescîndă a producției, constituie astăzi factorul științific și tehnic dominant, dispun de vaste resurse financiare. Operînd la scară geografică deosebit de extinsă, ele determină locurile lor de activitate în funcție de maximizarea profiturilor lor, iar populațiile pe teritoriul cărora aceste companii se instalează nu sînt pentru ele decît „mînă de lucru" și nu cetățeni ai unei națiuni anume. Ele, deci, nu se integrează, atunci cînd acționează în afara țărilor lor de origine, în structurile statelor naționale. Aceste societăți dispun de rețele invizibile și dificil controlabile, de legături, de informații și știu să-și asigure nenumărate privilegii. „Libertatea de mișcare" este pentru ele condiția de bază. Ele formează țesuturile și arterele lumii occidentale.

În condițiile existenței acestor societăți, puterea de stat este, permanent, amenințată. Companiile multinaționale au la dispoziție mijloace care le tentează să orienteze în sensul intereselor lor economia și politica economică a autorităților ; decizînd să implanteze aici, mai degrabă decît dincolo, uzinele și birourile lor, ele determină folosirea forței de muncă, mișcările de populație, urbanizarea. Ele influențează structura economică (producție, distribuție, consum) prin produsele pe care decid să le fabrice. Ele manipulează prețurile, investițiile, transferurile de capitaluri potrivit intereselor lor la scară internațională. Amenințînd să-și înceteze activitatea în cazul în care aceasta nu mai corespunde maximizării profiturilor lor, ele fac presiuni asupra vieții sociale din diferite țări și pot, de multe ori, să exercite adevărate șantaje. Deci, ele creează condiționare, insecuritate generalizată.

Cine este amenințat ? Independența, autoritățile statale naționale, cărora li se substituie autoritatea privată străină, ce scapă cercetării, criticii și controlului. De aici, dificultățile se traduc imediat în tensiuni politice.

Poate un stat să se resemneze cu faptul că întreprinderile multinaționale nu acceptă să asigure populației din țara respectivă locuri de muncă și produse decît dacă autoritatea statală aplică politica pe care aceste întreprinderi o doresc ? Poate fi acceptat acest lucru de către cetățeni care aspiră la libertate și independență ? Acestor grave probleme nu li se poate da o replică decît atunci cînd se va înțelege clar că, prin activitatea unor asemenea companii, popoarele sînt amenințate în ceea ce constituie, fără îndoială, esențialul existenței lor.

Philippe Devillers

jeune afrique

SENEGALUL — ORA MARILOR PROIECTE

DUPĂ ce au consimțit la mari sacrificii, după ce au încercat diverse operațiuni de promovare și au investit miliarde în acest sac fără fund care este pămîntul senegalez, autoritățile de la Dakar par să fi optat, în mod hotărît, pentru industrie. Desigur, efortul de diversificare a producției agricole, întreprins după dobîndirea independenței țării, continuă. Se pare chiar că acest efort a început să-și aducă roadele : bumbacul, trestia de zahăr și culturile de zarzavaturi destinate exportului se dezvoltă. Dar amărăciunea provocată de scăderile constante ale producției de arahide — în pofida multiplicării structurilor, a organismelor de ajutor și încadrare — pare să fi fost mai puternică. Continua deteriorare a raporturilor de schimb — pe care președintele Leopold Sedar Senghor a denunțat-o — și teribilele ravagii ale secetei au convins pe conducătorii senegalezi că salvarea va veni din industrie, că însăși modernizarea

satelor va depinde în mare măsură de promovarea industriei.

Este adevărat că vocaţia industrială a Senegalului nu este nouă, dar industria senegaleză pare să capete astăzi un suflu nou. Desigur, calea nu este complet degajată. Dar neîncrederea din anii 1967—1968 a făcut loc unui optimism care este, în acelaşi timp, real şi raţional. Etapa de căutări a trecut, conversiunile indispensabile au fost operate. Simbolul încrederii regăsite, care este privit deja ca semnul ce anunţă o eră de prosperitate, poate fi astăzi rezumat în trei mari proiecte cu caracter industrial : Tîrgul internaţional de la Dakar, zona industrială franco (liberă) din acest oraş şi şantierul naval Dakar-Marine.

Vastul program al Tîrgului internaţional necesită o investiţie de ordinul a 35 milioane dolari. Această finanţare este asigurată, în esenţă, de un consorţiu bancar aparţinînd unui număr de zece ţări, repartizate pe patru continente. Din cele 19 bănci care formează acest consorţiu, opt bănci japoneze asigură 10 milioane de dolari, adică 50 la sută din cele 20 milioane obţinute. Restul este asigurat din fondurile proprii ale Sofidak (Societatea Tîrgului internaţional de la Dakar), societate anonimă mixtă de economie, în care statul senegalez deţine 51 la sută din capital.

În ansamblu, echipamentele realizate de Sofidak au un dublu scop. Ele urmăresc, în primul rînd, să primească din doi în doi ani un tîrg internaţional şi, în intervalul dintre aceste tîrguri, să organizeze saloane specializate a căror menire este să asigure transferurile tehnologice adaptate nevoilor ţărilor africane. Ele trebuie, de asemenea, să adăpostească mari congrese internaţionale, manifestaţii ştiinţifice, tehnice, economice şi culturale. Pe scurt, este vorba de un important loc de schimburi între societăţile industrializate şi ţările în curs de dezvoltare. Acest vast program se explică nu numai prin întretăierea naturală de drumuri pe care o oferă Dakarul, un adevărat nod al marilor legături internaţionale din epoca noastră, ci şi în perspectiva altor mari proiecte, înscrise în al patrulea plan senegalez de dezvoltare.

Este cazul zonei libere industriale a Dakarului. Ideea nu este nouă. De mulţi ani, guvernul preconiza implantarea unei asemenea zone în Peninsula Capului Verde. De atunci, proiectul a ajuns la o fază foarte avansată. Statutele sînt gata şi planul-director în curs de aprobare. Situată pe înălţimea M'Bao, la periferia industrială a Dakarului, zona franco urmează să se extindă. Preţul de închiriere a terenurilor ce vor fi amenajate va fi extrem de modest. Se pune chiar problema (cel puţin la început) a acordării unei gratuităţi complete pentru terenurile pînă la 50 m². Dincolo de această limită, preţul creşte progresiv. În schimb, numai firmele capabile să procedeze la o investiţie iniţială de minimum un milion franci francezi vor putea beneficia de avantajele zonei franco. Astfel, orice întreprindere care doreşte să se instaleze trebuie să poată oferi cel puţin 100 de locuri de muncă pentru senegalezi — şi aceasta chiar de la început. La Ministerul Dezvoltării Industriale se crede că primele uzine vor putea fi create la sfîrşitul anului 1974.

Dată fiind îngustimea pieţei interne, Senegalul, care nu dispune decît de puţine produse agricole şi miniere valorificabile pentru export, nu are prea multe opţiuni de făcut. La atuurile naturale datorate poziţiei sale geografice privilegiate şi mîinii sale de lucru abundente şi cu o experienţă mai veche decît cea din alte ţări din regiune, Senegalul nu putea să nu fie tentat să adauge avantajele vamale şi fiscale decisive pe care le constituie o zonă liberă industrială. În curînd, acest lucru va fi făcut.

Louis Alexandrenne, tînărul ministru al dezvoltării industriale, speră ca pe această cale să atragă grupuri industriale la căutarea unor condiţii mai favorabile decît cele oferite în alte locuri. În schimbul realizării acestui proiect, guvernul lui Abdou Diuf speră să obţină o mai bună utilizare a mîinii de lucru şi, indirect, prin intermediul salariilor astfel distribuite, o lărgire a pieţei interne, care, prin consecinţele sale, se va repercuta asupra tuturor celorlalte sectoare ale economiei naţionale.

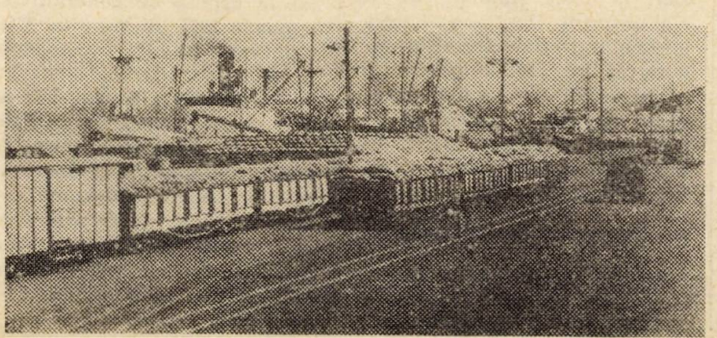

Dakarul, un adevărat nod al marelui trafic internaţional

PROFIL

ALFONSO LÓPEZ MICHELSEN

preşedintele ales al Columbiei

Cîştigînd cu mare majoritate de voturi alegerile prezidenţiale de la 21 aprilie, candidatul Partidului liberal, Alfonso López Michelsen, va deveni noul şef al statului columbian pe o perioadă de patru ani, funcţie în care va fi instalat la 7 august a.c.

Născut la Bogotá, la 30 iunie 1913, într-o familie cu vechi tradiţii politice — tatăl său a fost lider al Partidului liberal şi de două ori preşedinte al Columbiei, între 1934 — '38 şi 1942 — '46 — Alfonso López Michelsen şi-a făcut studiile la Paris, Londra şi în alte capitale europene, de asemenea la universităţile din Georgetown şi Washington. În ţară, urmează dreptul la Institutul Nuestra Señora de Rosario din Bogotá ; apoi în Chile, la Facultatea de drept din Santiago.

După terminarea studiilor de specialitate, Alfonso López Michelsen se consacră carierei universitare. Timp de mulţi ani, predă dreptul la Universitatea Naţională a Columbiei, la Universitatea din Bogotá şi la „Colegio Mayor", din Rosario. Paralel, exercită profesiunea de avocat. În această perioadă este autorul mai multor lucrări de specialitate, printre care „Dreptul public" (1936) şi „Introducere la studiul Constituţiei columbiene" (1943). În acelaşi timp, desfăşoară o intensă activitate în cadrul presei columbiene : co-director al săptămînalului „El Liberal", publică aici numeroase articole în care critică politica neocolonialistă şi se pronunţă pentru dezvoltarea legăturilor economice şi comerciale ale Columbiei în afara pieţelor tradiţionale.

Activitatea politică a lui Alfonso López Michelsen urmează un curs ascendent din deceniul al şaselea : pe o perioadă de aproape zece ani, din 1958 pînă în 1967, conduce aripa moderată a partidului Mişcarea liberală revoluţionară (M.R.L.), preconizînd, printre altele, legalizarea partidelor politice, inclusiv a Partidului comunist, naţionalizarea unor ramuri industriale, amplificarea relaţiilor economice ale Columbiei. În 1960, Alfonso López Michelsen este ales membru al Camerei deputaţilor, iar, doi ani mai tîrziu, între 1962-1966, este membru în Senat. Mişcarea liberală revoluţionară îl desemnează, în 1962, candidat la alegerile prezidenţiale. În 1967, López Michelsen părăseşte rîndurile M.R.L., pentru a se alătura Partidului liberal şi programului preşedintelui Lleras Restrepo. În august 1968, preşedintele Restrepo îi încredinţează portofoliul afacerilor externe, pe care îl deţine pînă în 1970.

Pentru observatorii politici, victoria sa în alegerile de la 21 aprilie se datorează, în special, programului său electoral. Alfonso López Michelsen a lansat un plan de frînare a inflaţiei şi de apărare a puterii de cumpărare a salariilor, susţinînd, totodată, necesitatea dinamizării reformei agrare. În politica externă, şi-a definit poziţia faţă de capitalul străin, arătînd că acesta va fi admis numai în cadrul permis de lege şi de statutul „Grupului andin". El s-a pronunţat pentru relaţii fără discriminări cu toate ţările lumii, indiferent de regimul lor politic, relaţii bazate pe respectarea principiilor egalităţii şi neamestecului în treburile interne.

POSTA REDACȚIEI

Împotriva inundațiilor

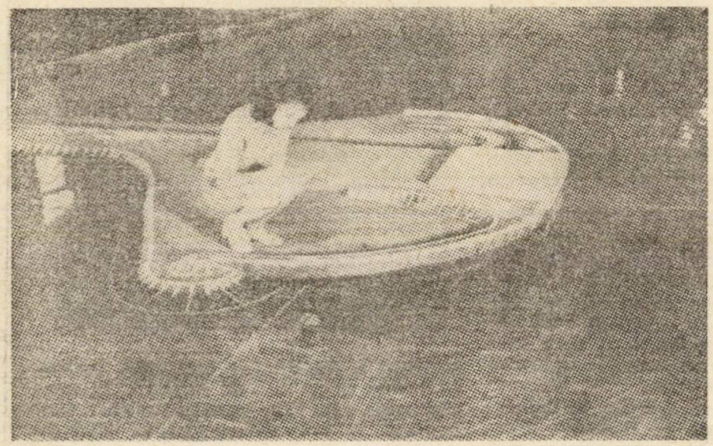

Ion Manolescu, București. Orașul Leningrad, situat pe malurile Nevei, la vărsarea fluviului în Golful Finic, este, într-adevăr, expus inundațiilor atunci cînd bat vînturi puternice din vest. Nivelul apei crește puțin — 30 cm. —, dar pot avea loc și inundații mari. În 1824, de pildă, nivelul fluviului a crescut cu 375 cm., iar în 1924 — cu 369 cm., inundînd multe cartiere ale orașului. Pentru preîntîmpinarea unor astfel de calamități, oamenii de știință sovietici au elaborat un proiect de protejare a orașului. S-a hotărît, astfel, construirea, în Golful Finic, a unui dig de 26 km lungime. Pentru a se menține echilibrul debitului de apă al Nevei, în structura digului sînt prevăzute orificii de evacuare a apei. Pentru trecerea navelor maritime se vor construi porți speciale.

Construirea digului — care va începe în 1975 — necesită excavarea a circa 19 milioane m.c. pămînt, turnarea a 14,5 milioane m.c. de pietre și nisip, montarea a 25 000 tone de construcții metalice și de mecanisme. În **fotografie,** în laboratorul Institutului unional de cercetări hidrotehnice „B. D. Vedeneev" se măsoară, pe un model al digului proiectat, viteza de scurgere a apei.

Statuia Libertății

A. Buzatu, com. Studina, jud. Olt. Statuia Libertății este plasată în portul New York. Ea simbolizează nașterea Statelor Unite ale Americii și prietenia dintre popoarele francez și american. Ideea unui astfel de monument a apărut în Franța și tot în această țară au fost colectați banii pentru lucrare. Statuia Libertății este opera sculptorului Frédéric Auguste Bartholdi. Monumentul, reprezentînd o femeie care ține o torță în mîna dreaptă, este așezat pe un piedestal de granit și beton în insula Bedloe (denumită oficial, în 1960, Insula Libertății). Inaugurarea a avut loc la 28 octombrie 1886. Înălțimea statuii propriu-zise este de cca 45 m, iar — împreună cu piedestalul — de aproximativ 92 m. Pe piedestal este înscrisă o parte din sonetul Emmei Lazarus, intitulat : „The New Colossus" (Noul Colos).

Dorin Șarlea, com. Ungheni, jud. Mureș. 1. La sfîrșitul anului 1973, România întreținea relații diplomatice și consulare cu 114 state. În prezent, numărul acestora se ridică la 115.

2. Numărul misiunilor diplomatice ale unei țări nu corespunde întotdeauna cu numărul statelor cu care aceasta întreține relații. În practica diplomatică se întîlnește deseori situația cînd un ambasador este acreditat, în același timp, în mai multe țări. De asemenea, nu poate fi pus necesarmente semnul egalității între numărul statelor cu care un altul întreține relații diplomatice și numărul acelora cu care are relații economice.

Simion Man, Tîrnăveni. Pentru clarificarea problemei în care ne consultați, vă sugerăm să revedeți articolul : „Dezvoltarea relațiilor de colaborare între România și țările latino-americane", din nr. 35/1973.

Iriza Ștefan, Strehaia, jud. Mehedinți, dorește să cumpere nr. 5/1974 al revistei „Lumea".

1. Într-adevăr, în nr. 14/1974, la această rubrică, am scris că Nigeria numără o populație de 62 milioane de locuitori (1968), iar în nr. 15, pentru aceeași țară am notat o populație de 58 milioane de locuitori. Inadvertența se datorește surselor folosite : în primul caz, am folosit anuarul revistei „Jeune Afrique"/1971. Aceeași cifră apare și în „Agenda pe probleme internaționale", Ed. Politică, 1971. În cel de-al doilea caz, am folosit ultima statistică a O.N.U. întocmită pentru situația demografică existentă în lume la jumătatea anului 1972. De altfel, în 1971, datele O.N.U. indicau pentru Nigeria o populație de 56,51 milioane locuitori (cf. „Deadline data on world affairs").

2. Insulele Falkland (Malvine) fac parte din arhipelagul cu același nume situat în Atlanticul de Sud, la nord-est de Capul Horn. Suprafața : 16 835 km², populație : 2 100 locuitori. Centrul administrativ — Stanley (1 100 loc.) — este situat în Falklandul de est. Arhipelagul Falkland, ocupat de Marea Britanie, este revendicat de Argentina.

3. Ifni este posesiune spaniolă pe țărmul Oceanului Atlantic. Suprafața : 1 500 km², populație 58 000 loc. (1967) — arabi și berberi (79 la sută), europeni (19 la sută), alții (2 la sută). Capitala : Sidi Ifni — 13 770 loc. (1964). Resurse economice : orez, grîu, porumb, tomate, ovine, caprine, bovine, pește, languste.

4. Puterile nucleare sînt : Anglia, R. P. Chineză, Franța, Statele Unite ale Americii și Uniunea Sovietică.

În legătură cu întrebarea a 5-a nu dispunem de datele necesare.

Constantin Drăghici, Pitești. Președintele R. S. Cehoslovace, Ludwik Svoboda, nu a participat la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor membre ale Tratatului de la Varșovia, fiind bolnav.

L. Stoiculescu, Rm. Vilcea. Frontul Popular pentru Eliberarea Palestinei — Comandament General (F.P.E.P. — C.G.), care și-a revendicat operațiunea de la Kiryat Shemona, este o organizație puțin numeroasă (după unele surse, efectivul său nu depășește 200 de oameni, după altele, 800 de oameni). Organizația a luat ființă în 1959, din unirea unor grupuri purtînd denumirea mai multor luptători căzuți în războiul din 1948. Noua organizație, cunoscută pe atunci sub numele de „Frontul pentru Eliberarea Palestinei", era condusă de Ahmed Jibril — născut la Ramleh, în Palestina, în 1936. Această grupare se va uni, în 1967, cu „Tineretul răzbunării" și cu „Eroii reîntoarcerii", dînd naștere Frontului Popular de Eliberare a Palestinei, al cărui lider avea să devină dr. Habache. Dar, în 1968, Ahmed Jibril s-a desprins din organizația unificată, grupul său luînd denumirea pe care o poartă și astăzi — F.P.E.P. — C.G. Gruparea nu este reprezentată în Comitetul Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.).

Ștefan Jitianu, Tg. Mureș. Nu dispunem de informații în legătură cu solicitările dv.

Viorel Cruceanu, Bacău. 1. Idi Amin, șeful statului ugandez, este în vîrstă de 49 de ani. Este originar din nord-vestul țării — aparține tribului Kakwa —, de confesiune musulman. În 1945, s-a angajat, ca simplu soldat în unitățile „King's African Rifles", luînd parte la campania din Birmania și apoi la operațiunile împotriva mișcării „Mau-Mau" din Kenya. A fost primul ugandez devenit ofițer în 1961, fiind promovat căpitan în anul următor, cînd este proclamată independența țării (9 octombrie 1962). După ce își completează instrucția militară în Anglia, în 1966 conduce atacul împotriva palatului regelui Ugandei, Edward Mutesa, forțîndu-l să plece în exil, eveniment în urma căruia vine la putere Milton Obote. Lui Idi Amin i se încredințează funcția de șef al statului major, iar în 1968 este înaintat la gradul de general. În ianuarie 1971, în timp ce Milton Obote se afla în Singapore, unde participa la conferința Commonwealth-ului, Idi Amin preia puterea în Uganda.

2. Amănunte cu privire la realizarea unui abonament la revista „Jeune Afrique" vă poate oferi întreprinderea „Rompresfilatelia" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001.

POSTA REDACȚIEI

Președinții Franței

Ion Pascu, Timișoara. Candidatul care va fi ales la 5 sau la 19 mai va fi al treilea președinte al celei de a V-a Republici franceze și al douăzecilea în istoria Franței. **Republica I** (1792—1804) : organ de conducere colectivă, ia sfîrșit cu încoronarea lui Napoleon Bonaparte și proclamarea Imperiului. **Republica a II-a** (1848—1852) : președinte Louis-Napoleon Bonaparte, care se proclamă împărat sub numele de Napoleon III și instaurează al doilea Imperiu. **Republica a III-a** (1870—1940) : Adolphe Thiers (1871—1873), Mareșal Patrice de Mac-Mahon (1873—1879), Jules Grévy (1879—1887), Sadi Carnot (1887—1894), J.P.P. Casimir-Périer (1894—1895), Félix Faure (1895—1899), Emile Lonbet (1899—1906), Armand Fallières (1906—1913), Raymond Poincaré (1913—1920), Paul Deschanel (1920), Alexandre Millerand (1920—1924), Gaston Doumergue (1924—1931), Paul Doumer (1931—1932), Albert Lebrun (1932—1940). **Republica a IV-a** (1947—1959) : Vincent Auriol (1947—1954), René Coty (1954—1959). **Republica a V-a**, proclamată în 1959 : general Charles de Gaulle (1959—1969), Georges Pompidou (1969—1974).

Georges Pompidou a fost al patrulea președinte care a încetat din viață în cursul exercitării mandatului. Predecesorii : Felix Faure, care a murit la Palatul Elysée ; Sadi Carnot și Paul Doumer — asasinați — primul la Lyon, al doilea la Paris.

Ilie Stănculescu, Cluj ; Șerban Ionescu, București. S-ar părea că Patricia Hearst, răpită la 4 februarie, a trecut de partea răpitorilor săi, misterioșii membri ai S.I.A., „Armata de eliberare simbioneză". O fotografie trimisă părinților săi o arată în uniformă de gherilă, cu un pistol mitralieră, în fața emblemei S.I.A., o cobră cu șapte capete. Fotografia este însoțită de un mesaj înregistrat : „Am ales să mă alătur forțelor S.I.A.".

Se știe că răpitorii au formulat cea mai ciudată cerere de răscumpărare cunoscută vreodată : familiei Hearst i se cerea să distribuie hrană în valoare de 70 dolari pentru fiecare sărac de pe coasta Pacificului. Suma, modestă în aparență, se ridica, de fapt, la 4 milioane de dolari. Primele distribuiri de alimente au făcut necesară intervenția poliției. La 2 aprilie, S.I.A. dă de înțeles că Patricia va fi eliberată. Apoi, lovitura de teatru : fotografia și convertirea ei. Patricia afirmă că nu a fost nici drogată, nici hipnotizată, nici torturată. Părinții contestă însă autenticitatea mesajului, iar James H. Kross, specialist în analize vocale, examinînd vocea Patriciei înregistrată, a ajuns la concluzia că tînăra ar fi vorbit sub amenințare. Tăcerea care a urmat, l-a făcut pe avocatul familiei Hearst să fie convins că fata a fost omorîtă.

Dar intervine o nouă lovitură de teatru : Patricia Hearst a fost citată, la 15 aprilie, ca martor principal în actul de acuzare formulat de un tribunal din San Francisco, în urma atacului armat efectuat de un comando de zece persoane împotriva unei bănci din oraș. Cinci bărbați și cinci femei au atacat „Hivernia Bank" în dimineața zilei de 15 aprilie. Agresiunea a durat doar două minute. Actul de acuzare citează numele cîtorva agresori, împreună cu Patricia, recunoscuți cu ajutorul fotografiilor luate de camerele automate în timpul atacului. Dar un comunicat al F.B.I.-ului arată că „este posibil ca Patricia să nu fi participat de bună voie la această acțiune".

Charles Botes, un detectiv de la F.B.I., însărcinat încă de la început cu anchetarea cazului Patriciei Hearst, a declarat că este aproape convins că, deși fotografiile o arată purtînd o armă, mai există încă o persoană care ține o pușcă îndreptată spre ea. Iar în actul de acuzare, procurorul James Browning spune : „Cred că este pentru prima oară în analele istoriei dreptului cînd victima unei răpiri participă la atacul asupra unei bănci".

Împotriva Patriciei Hearst a fost lansat un mandat de arestare, iar magistratura a fixat cauțiunea la suma de 500 000 de dolari.

În închisorile saigoneze

Petre Pavel, Cluj. Într-un document adresat Conferinței internaționale asupra drepturilor omului de la Geneva și intitulat „Vocea absenților", Comunitatea vietnameză din Paris, organism neutralist, a furnizat, recent, detalii despre cei 201 200 prizonieri politici încarcerați în temnițele saigoneze. Concluziile sînt rezultatul mărturiilor unor foști deținuți și al unor anchete minuțios întocmite. Potrivit acestor concluzii, repartizarea prizonierilor ar fi următoarea (cifrele datează, în majoritate, din 1973) :

— în cele patru mari închisori speciale pentru deținuți politici (Con-Son sau Poulo-Condor, închisoarea de femei din Thu-Duc, lagărul de concentrare Tan-Hiep și închisoarea pentru minori — Dalat) : 13 200 de prizonieri. Numai la Con-Son, de pildă, s-ar afla 8 900 de deținuți, dintre care 4 000 fără judecată ;

— în închisorile militare (cîte una — mare — în fiecare din cele patru regiuni tactice și cîte una în fiecare din cele 44 de sectoare ale țării) : 12 000 de deținuți ;

— la centrele de interogatoriu : 33 000 ;

— în închisorile din principalele centre provinciale : 50 000 ;

— în cele 9 închisori urbane existente : 25 000 ;

— în închisorile de district și sătești : 68 000.

Otto Gwaizdomorschi, Bîrlad. Vă mulțumim pentru călduroasele dv. felicitări. Redăm, în cele ce urmează, cîteva fragmente, în traducerea dv., din articolul „Auf den Spuren eines Hais", apărut în august 1972, în organul P.C. din Austria „Volksstime" : „Friedrich Flick, unul din cei mai bogați oameni ai lumii, a murit la 21 iulie 1972, în vîrstă de 98 de ani, în Elveția. Un boss fără importanță înainte de primul război mondial, Flick devine unul din cei mai mari profitori de pe urma inflației. Cîștigurile de pe urma inflației, profiturile din criza economică mondială, marea lovitură în vremea șomajului — toate opera lui Flick — au fost «o nimica toată» în comparație cu incalculabilul jaf din epoca nazistă. Flick era susținătorul financiar al nazismului, postură în care a rămas pînă la capăt. În 1936, îl găsim printre prietenii lui Himmler. Cu ocazia serbărilor jubiliare ale puciului fascist de la München, participă activ la «viața de club». Vizitează cu pompă lagărele de concentrare de la Dachau. Cu ocazia repetatelor serbări din iulie, îi virează în mod regulat lui Himmler cîte 100 000 de mărci. În 1939, intră în partidul nazist, care îl numește șef al economiei militare. Din 1933 și pînă în 1945, Flick a «donat» partidului nazist 7,65 milioane mărci. În 1944, uzinele de armament ale lui Flick aveau drept mînă de lucru peste 50 000 de prizonieri de război. În 1943, concernul Flick produce pentru războiul hitlerist, între altele, 2,573 milioane tone oțel brut, 14 000 țevi de tun, 6,5 milioane obuze, 300 de mortiere, 90 000 tone benzină. Tribunalul internațional de la Nürnberg îl condamnă pe Flick la închisoare, ca criminal de război".

Gheorghe Chițu, com. Poiana de Jos, jud. Dîmbovița. Nu este vorba de ruperea relațiilor diplomatice. Ca urmare a poziției critice — reafirmată în mai multe rînduri — a Suediei față de războiul purtat, în acea perioadă, de Statele Unite în Vietnam, în raporturile americano-suedeze s-a produs o „răcire". Ambasadorul american în Suedia a plecat la Washington, misiunile diplomatice ale celor două țări continuînd, totuși, să existe. De curînd, lucrurile au revenit la normal, ambasada americană din capitala Suediei avînd în frunte sa un diplomat cu rang corespunzător.

Mihail Cociu, București. 1. Editarea unui „Almanah — Lumea" nu intră, deocamdată, în vederile noastre. **2.** Republica Populară Bangladesh nu este încă membru al O.N.U. **3.** Ad-interim și interimar sînt sinonime.

Alexandru Petrea, București. Mexic, Tailanda, Guyana, Honduras, Guineea-Bissau.

Petru Pop, com. Sofronea, jud. Arad. Nu deținem informațiile necesare.

POSTA REDACTIEI

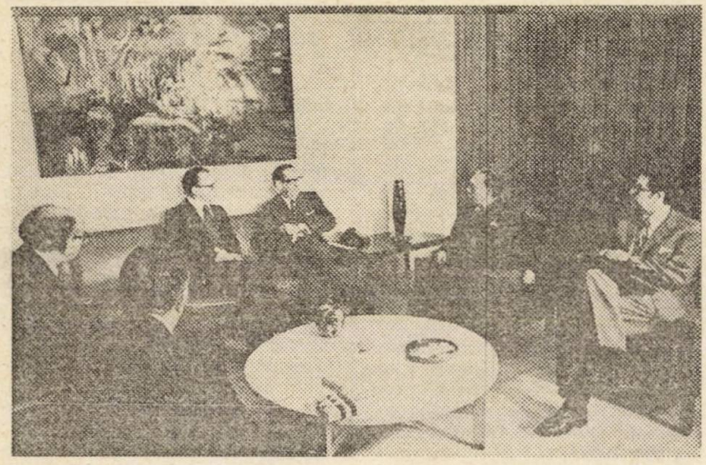

Marin Corbeanu, Bucureşti; Ion Stoica, Galaţi. 1. Amănunte în legătură cu vizita ministrului mexican al afacerilor externe, Emilio Rabasa, în Cuba găsiţi în corespondenţa din Havana publicată în nr. 17/1974. Cu prilejul vizitei, el a fost primit de preşedintele Cubei, Osvaldo Dorticos Torrado (în **fotografie**). Ministrul mexican a fost însoţit, în călătoria sa, de Victor Alonso Maldonado, ambasadorul Mexicului în Cuba, şi de Carlos Gonzalez Parrodi, secretar particular al lui Rabasa.

2. Problema blocadei impuse Cubei a fost abordată recent în cadrul reuniunii de la Washington a miniştrilor relaţiilor externe din 24 de ţări latino-americane şi zona Caraibilor, reuniune la care a participat şi secretarul de stat american, Henry Kissinger. Necesitatea unei „analize ample, sincere şi fără întîrziere a acestei chestiuni", relevată de reprezentantul Argentinei, a fost sprijinită, între altele, de Mexic, Peru, Jamaica, Guyana, Venezuela, Costa Rica. În cadrul aceleiaşi reuniuni, a fost formulată propunerea ca Republica Cuba să participe la lucrările viitoarei întîlniri de acest fel, de la Buenos Aires (martie 1975) — cea de a treia etapă a dialogului latino-american — S.U.A. Propunerea a întrunit acordul majorităţii participanţilor, iar Kissinger nu a formulat obiecţii.

R. Nagy, Cluj. 1. Ugo La Malfa, care, la 28 februarie, a demisionat din funcţia de ministru de finanţe — antrenînd, astfel, destrămarea celui de al patrulea cabinet de centru-stînga, prezidat de Mariano Rumor — ca şi din cea de secretar politic al Partidului Republican Italian (P.R.I.), a anunţat la 1 aprilie că revine asupra acestei a doua decizii. Hotărîrea a luat-o în cadrul reuniunii Consiliului Naţional al P.R.I., care i-a respins la 1 aprilie cererea de demisie din funcţia de secretar al partidului. În momentul de faţă, partidul republican (15 deputaţi, 5 senatori) nu face parte din cel de-al cincilea guvern de centru-stînga prezidat de Mariano Rumor. Îi acordă însă un sprijin extern, adică parlamentar.

2. Senatorul Edward Kennedy ar fi — potrivit unui sondaj Harris — preferatul electoratului american, dacă s-ar prezenta la alegerile prezidenţiale. Edward Kennedy, fratele preşedintelui John Kennedy şi al senatorului Robert Kennedy, amîndoi asasinaţi, ar obţine 49 la sută din preferinţele electoratului. În acelaşi timp, un sondaj Gallup a indicat că Edward Kennedy, dacă ar avea intenţia să se prezinte candidat prezidenţial al Partidului Democrat, ar avea 44 la sută din voturile alegătorilor democraţi. Este urmat de George Wallace, guvernator de Alabama (17 la sută), şi de senatorii Harry Jackson (statul Washington) şi Edmund Muskie (Maine), amîndoi cu 8 la sută.

Liviu Atnagea, Splaiul Galaţi, nr. 2, ap. 6, Timişoara, cumpără revista „Lumea", numerele 50/1971, 3/1974, 17/1974. **Ing. C. Pislaru, str. Melineşti nr. 11, bl. 2, scara 1, ap. 9, sector 5, Bucureşti,** oferă spre vînzare numerele 34-52/1964, 1-52/1965, 1-22/1966, 2, 5 şi 9-13/1967, 25-29/1968. **Nelu Tofoleanu, bl. G5, ap. 263, micro 19, Galaţi,** cumpără numerele 1-4/1974.

Mihai Ene, Turnu Măgurele ; Iriza Ştefan, Strehaia, jud. Mehedinţi. 1. Teritoriile dependente de Olanda sînt : a) Antilele olandeze — grup de 6 insule, posesiune olandeză din 1634, situate în Antilele Mici (Marea Caraibilor). Aceste insule (Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Maarten — partea sudică — Sf. Eustatius şi Saba) ocupă o suprafaţă de 961 km² şi au o populaţie de 215 000 loc. (1968). Capitala : Willemstad ; limba oficială — olandeza. Resurse economice : trestie de zahăr, citrice, sisal, batate, bumbac, peşte, sare, fosfaţi, derivate petroliere. b) Surinam (Guyana olandeză). Posesiune a Olandei din 1667, iar, din 1954, teritoriu cu statut autonom, integrat la Olanda. Situat pe ţărmul Oceanului Atlantic, între Guyana, Brazilia şi Guyana franceză, Surinam are o suprafaţă de 163 265 km² şi o populaţie de 375 000 loc. (1968) — europeni şi metişi (40 la sută), indieni (32 la sută), indonezieni (14,1 la sută), negri (8,3 la sută), chinezi (1,5 la sută), alţii (4,1 la sută). Capitala : Paramaribo. Resurse economice : bauxită, aur, orez, cafea, nuci de cocos, citrice, trestie de zahăr, banane, cacao, porumb, lemn, peşte, produse zootehnice, bovine, porcine, ovine.

2. Vă sugerăm să consultaţi „Agenda pe probleme internaţionale", Ed. Politică, 1971.

3. România are, în prezent, relaţii diplomatice şi consulare cu 115 state.

Ştefan Stănescu, com. Mînăstirea, jud. Ilfov. Un comunicat al Siguranţei naţionale egiptene oferă detalii cu privire la atentatul efectuat de către circa 20 de extremişti înarmaţi împotriva Academiei Tehnice Militare din Cairo. Atacul s-a soldat cu 11 morţi, printre care şase membri ai gărzii şi un student. 27 de persoane au fost rănite în cursul schimbului de focuri care a izbucnit chiar în interiorul clădirii. După interogatoriul luat unui membru rănit al comandoului, poliţia a arestat pe şeful şi fondatorul grupării, care reuşise să atragă un mic număr de studenţi ai Academiei şi să formeze celule în unele universităţi şi licee egiptene. Comunicatul precizează că membrii grupării au fost recrutaţi „sub oblăduirea religiei". Agenţia M.E.N. anunţă că, la Cairo, Adunarea Poporului a publicat un comunicat privind sus-amintitul atac, în care se afirmă : „Adunarea Poporului refuză ca religia să fie utilizată drept mijloc pentru agitarea spiritelor şi nu acceptă ca aceia care vor răul naţiunii noastre să folosească religia în scopuri teroriste spre a semăna ura, aşa cum s-a întîmplat în cursul atentatului împotriva Academiei Tehnice Militare". Presa egipteană subliniază că organizatorul atentatului este un profesionist al terorismului.

Antoaneta Dragodan, Alexandria. 1. Termenii la care vă referiţi sînt sinonimi.

2. Dintre ţările socialiste numai Iugoslaviei şi Poloniei li s-au acordat pînă acum, de către S.U.A., un tratament comercial conform clauzei naţiunii celei mai favorizate.

3. Date în legătură cu preşedintele Nixon găsiţi în nr. 6/1969 al revistei noastre, la rubrica „Profil".

4. Adresaţi-vă direct secretariatului Facultăţii de filozofie.

Nelu Tofoleanu, Galaţi. Vă sugerăm să consultaţi cartea „Preşedinte la Casa Albă", Ed. Politică — 1974.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariştilor din Republica Socialistă România

Redactor-şef
Ion Cârje

Redacţia şi administraţia : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internaţional 17.69.87 şi 18.53.55. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64–66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

ELECTROMUREŞ

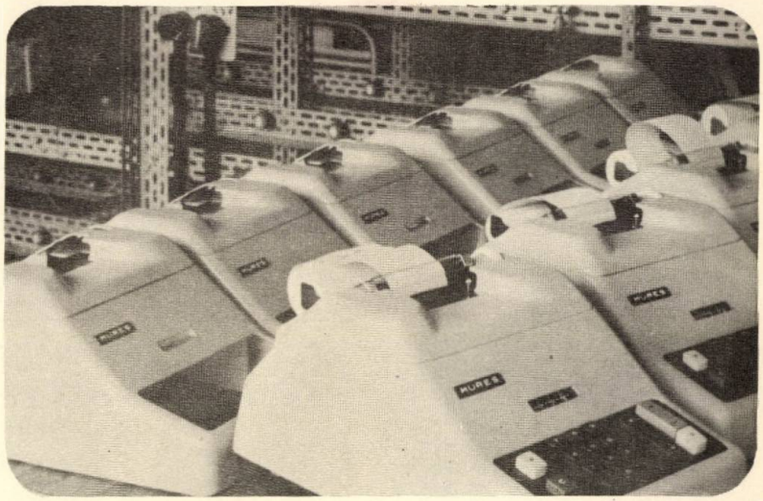

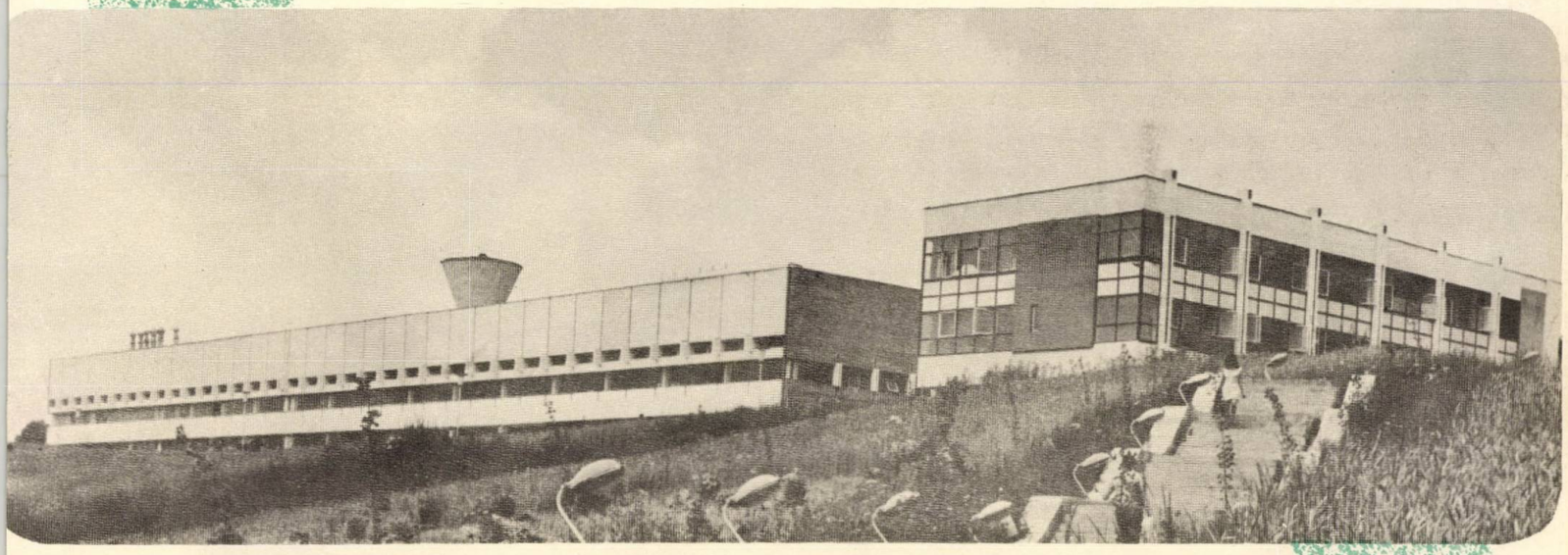

Produse electrotehnice cu înalt grad de funcţionalitate şi caracteristici tehnice superioare

- maşini electromecanice de calcul ;
- echipament pentru autovehicule şi tractoare ;
- radiatoare cu ulei ;
- elemente terminale pentru autovehicule ;
- antene TV ;
- elemente de răcire pentru transformatoare ;
- utilaje pentru şantiere de construcţii ;
- noi tipuri de radiatoare pentru răcirea cuvei transformatorului ;
- plite electrice de diferite tipuri ;
- diferite aparate electrocalorice.

I.I.S. ELECTROMUREŞ, Tirgu Mureş, str. Kossuth L. nr. 112—114.
Tel. 11817 ; 11818 ; 11819 ; 14093 ; 14094. Telex — 035249.

Ambianţa plăcută alungă insomnia

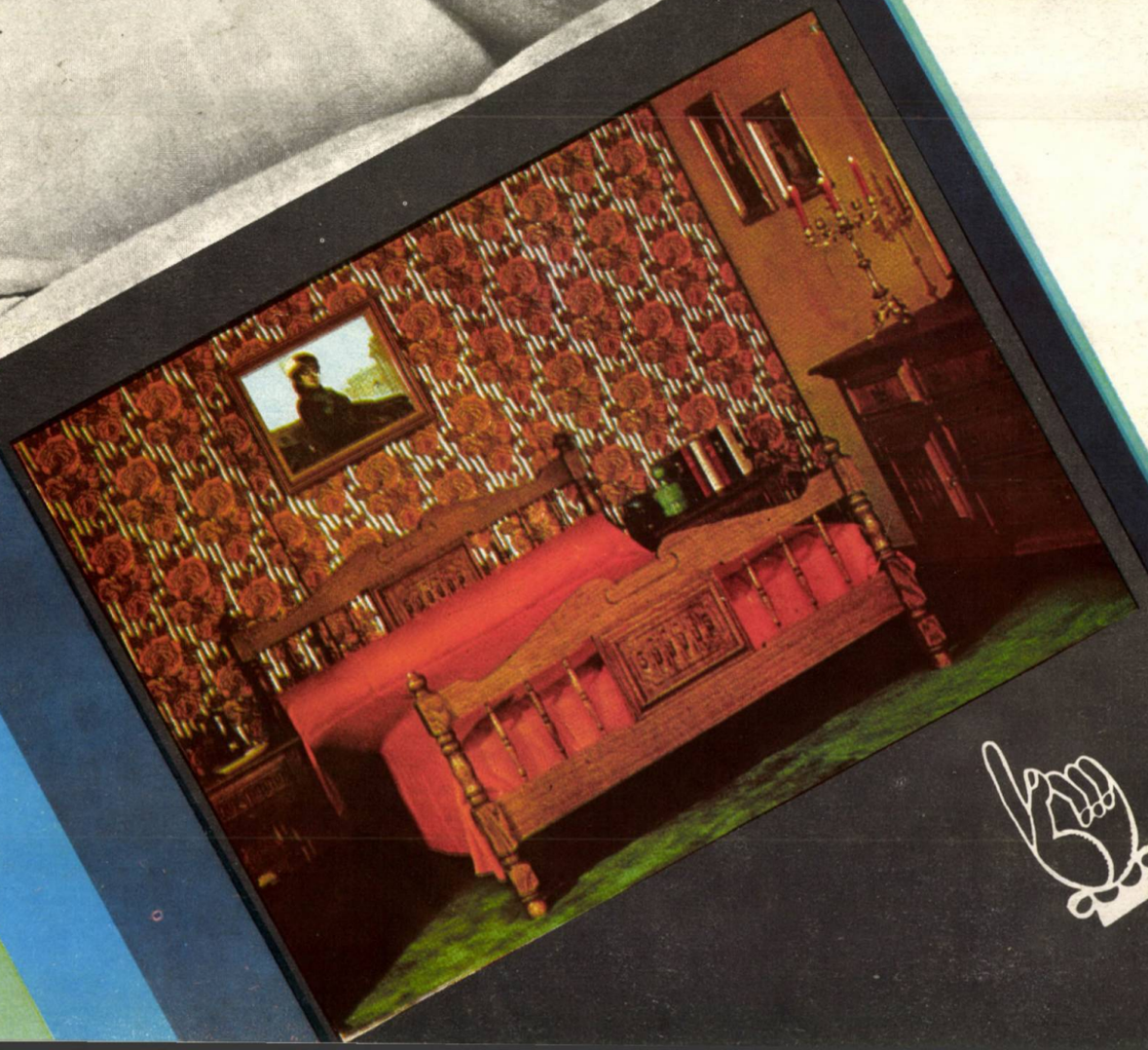

Lenjeria de pat frumoasă de bună calitate sporeşte como ditatea dormitorului dv.

Raioanele de ţesături di bumbac şi cele de ţesături de corative ale magazinelor comer ţului de stat, pun în vînzare u bogat sortiment de garnituri d lenjerie de pat confecţionate di şifon, pînză albită, damast Do mino, canavas, Zina imprima pentru una sau două persoan Se vînd şi piese separate.

Lei 2

LUMEA

Nr. 20 9 mai 1974

Anchetă internațională

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

EUROPA

Procesul depoluării

ORIENTUL APROPIAT

Noi acțiuni diplomatice

Reportaj pe glob BRNO

Portugalia — descătușare

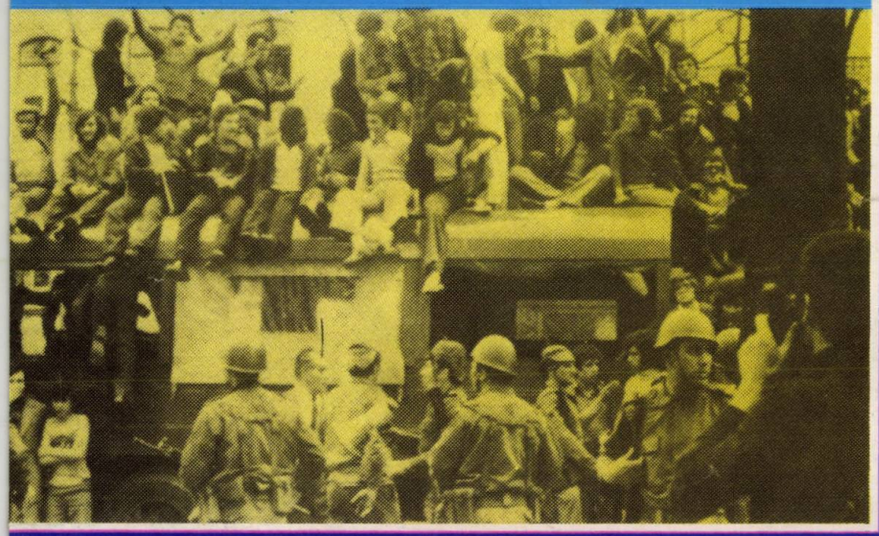

HAVANA

Experimentul Matanzas

SERIAL — Rose Kennedy: Memorii

Primiri la tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

Kalevi Sorsa, primul ministru al Finlandei

Delegația Frontului Unit Național al Cambodgiei și Guvernului Regal de Uniune Națională al Cambodgiei, condusă de Khieu Samphan, membru al Biroului Politic al C.C. al F.U.N.C., viceprim-ministru și ministrul apărării naționale al G.R.U.N.C., comandantul șef al Forțelor armate populare de eliberare națională.

Muhamad Haydar, vicepremierul pentru probleme economice al guvernului sirian.

LUMEA

20 (550)

9 mai 1974

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Răspund :
Prof. Giancarlo Elia Valori 2
Mario Bulzoni 2
Muhamad Haydar 3
Chea San 4

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

9 MAI în memoria Țării. Radu Pascal 5
Europa la ora depoluării. Ion Cârje 6
Portugalia – descătușare. Rodica Dumitrescu 8
Alvaro Cunhal : „25 aprilie – schimbare radicală în situația politică" 10
Bonn. Demisia cancelarului Willy Brandt. 11
Orientul Apropiat. Eforturi diplomatice. Crăciun Ionescu 12
Cairo. Obiectivele noului guvern. Nicolae N. Lupu 13
Viena. Succesiunea prezidențială 13
Sesiunea extraordinară a O.N.U. : Progres către o nouă ordine economică internațională. C. Traian 19
Paris. Răspuns final la 19 mai. Paul Diaconescu 20

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Sofia : „Crește, dar nu îmbătrînește". Constantin Amariței 7
Havana. Experimentul „Matanzas". Mihai Fabian 18

SINTEZE

Politica externă a României – o politică consacrată cauzei socialismului, progresului și păcii în lume. Ilie Olteanu 14

REPORTAJ PE GLOB

Brno. Liana Enescu 16

LUMEA ÎN CĂRȚI ȘI REVISTE
Rolul clasei muncitoare în lumea contemporană. dr. Ion Babici 21

1000 + 1 22–23

SERIAL

Memorii (VIII). Rose Fitzgerald Kennedy 24–25

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA STRĂINĂ 26–29

PROFIL

Leo Tindemans, primul ministru al Belgiei 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

SAPTAMINA

1-7 mai

miercuri

– Sărbătorirea Zilei de 1 Mai s-a desfășurat, pentru prima dată după 51 de ani, în mod liber în Portugalia. La Lisabona a avut loc o puternică manifestație la care au participat peste 300 000 de persoane. **Masele de demonstranți au fost conduse de Alvaro Cunhal, secretarul general al P. C. Portughez, și Mario Soares, secretarul general al Partidului Socialist Portughez.**

– Guvernul italian a hotărît instituirea unor măsuri severe de limitare a importului, inclusiv din țările Pieței comune, pentru a putea face față agravării progresive a deficitului balanței sale de plăți.

– În cadrul celei de-a 631-a ședințe plenare a conferinței Comitetului pentru dezarmare, întrunit la Palatul Națiunilor de la Geneva, delegația Japoniei a prezentat textul unui proiect de convenție privind interzicerea punerii la punct, fabricării și stocării de arme chimice.

joi

– Și-a încheiat vizita în țara noastră delegația cambodgiană, condusă de Khieu Samphan, membru al Biroului Politic al C.C. al Frontului Unit Național al Cambodgiei, viceprim-ministru și ministrul apărării naționale al Guvernului Regal de Uniune Națională al Cambodgiei, comandantul șef al Forțelor armate populare de eliberare națională.

– La New York au luat sfîrșit lucrările celei de-a VI-a sesiuni extraordinare a Adunării Generale a O.N.U., avînd ca unic punct al agendei „studierea problemelor materiilor prime și dezvoltării". Principalele documente adoptate – „Declarația asupra creării unei noi ordini economice internaționale" și „Programul de acțiune" au ca menire principală reformarea structurii relațiilor economice, comerciale și monetare internaționale, în scopul așezării lor pe baze juste și echitabile, pentru facilitarea progresului economic și social al popoarelor și, în special, al țărilor în curs de dezvoltare, pentru extinderea cooperării internaționale pe multiple planuri.

– În cadrul turneului de convorbiri întreprins în Orientul Apropiat, secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., Henry Kissinger ,a părăsit Egiptul, sosind la Tel Aviv.

vineri

– A părăsit București delegația economică guvernamentală a Republicii Arabe Siriene, condusă de Muhamad Haydar, viceprim-ministru pentru problemele economice în guvernul sirian.

– În cadrul dezbaterilor Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa a luat cuvîntul șeful delegației române, Valentin Lipatti. El a subliniat importanța acestei etape a lucrărilor pentru elaborarea de documente conținînd prevederi complete, clare și precise, pentru toate cele patru puncte ale ordinii de zi : securitatea, cooperarea economică, schimburile culturale și urmările instituționale ale conferinței.

– Secretarul de stat american Henry Kissinger a sosit la Damasc, unde a avut o întrevedere cu președintele Siriei, Hafez Al-Assad.

simbătă

– Președintele S.U.A., Richard Nixon, a inaugurat la Spokane (statul Washington) prima expoziție mondială a mediului înconjurător „Expo '74" printr-un apel la cooperare lansat tuturor popoarelor lumii.

– Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor generale ale celei de-a 8-a sesiuni a Consiliului O.N.U. pentru Dezvoltare Industrială (O.N.U.D.I.), șeful delegației române, ambasadorul Dumitru Aninoiu, reprezentantul permanent al țării noastre pe lîngă O.N.U.D.I., s-a referit la concepția României privind cooperarea internațională în domeniul dezvoltării industriale, subliniind necesitatea luării în considerare a decalajului dintre țările industriale și cele în curs de dezvoltare.

duminică

– Peste 27 de milioane de francezi au pășit în fața urnelor pentru a alege pe președintele republicii. Potrivit rezultatelor oficiale, François Mitterrand a întrunit 43,37 la sută din voturile exprimate, pe locul doi plasîndu-se Giscard d'Estaing, cu 32,70 la sută din sufragii. Ceilalți 10 candidați la președinția Franței au fost eliminați din competiția electorală, la al doilea tur de scrutin urmînd să se înfrunte François Mitterrand și Giscard d'Estaing.

– Consiliul reprezentanților permanenți al Acordului General pentru tarife și comerț (GATT), întrunit într-o sesiune extraordinară la Geneva, a examinat recentele măsuri ale guvernului italian privind restricțiile în materie de importuri. Consiliul a hotărît crearea, în scurt timp, a unui grup de lucru însărcinat cu examinarea acestei probleme.

– În R.D. Vietnam au avut loc alegeri în consiliile populare provinciale, orășenești și ale regiunilor autonome.

– Se anunță sosirea în Polonia, într-o vizită oficială, a lui Hă Dam, vicepremier al Consiliului Administrativ și ministrul afacerilor externe al R.P.D. Coreene.

– Președintele Siriei, Hafez Al-Assad, l-a primit pe ministrul afacerilor externe al Uniunii Sovietice, Andrei Gromiko, sosit într-o vizită la Damasc.

–Henry Kissinger, secretarul de stat american, a sosit în capitala Iordaniei.

luni

– La Pekin a sosit într-o vizită oficială președintele Senegalului, Leopold Sedar Senghor.

– La Milano s-au încheiat lucrările congresului internațional cu tema „Cooperarea și dezvoltarea regiunii mediteraneene".

marți

– Oficiul de presă federal vest-german a anunțat că Willy Brandt, cancelarul R.F. Germania, a adresat președintelui Gustav Heinemann o scrisoare în care i-a cerut să accepte demisia sa imediată, urmînd ca Walter Scheel, vicecancelar și ministru de externe, să îndeplinească funcția cancelarului federal, pînă la alegerea unui succesor de către Bundestag. Președintele Heinemann a acceptat demisia lui Willy Brandt din funcția de cancelar al R.F. Germania.

„Personalitatea puternică și dinamică a președintelui Nicolae Ceaușescu m-a determinat să-i dedic acest volum"

Vitrinele librăriilor italiene prezintă publicului o nouă lucrare consacrată României și președintelui său, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Este vorba de volumul „Ceaușescu", elaborat de prof. **GIANCARLO ELIA VALORI**, secretar general al Institutului italian pentru relații internaționale.

Apărută în editura „Bulzoni" din Roma, în colecția „Biblioteca de cultură", lucrarea facilitează cititorului italian cunoașterea celor mai importante etape ale vieții și activității revoluționare a președintelui Nicolae Ceaușescu, privite în strînsa lor interdependență cu momentele cele mai semnificative ale evoluției politice, economice și sociale ale României. Relevînd semnificația alegerii tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcțiile supreme ale partidului și statului român, autorul scrie : „Națiunea română știa atunci, așa cum știe și astăzi, să investească încrederea sa în omul cel mai bun, în omul care și-a dedicat acestei națiuni și progresului ei în libertate și democrație fiecare moment al vieții cu un spirit de abnegație sortit să nu-și piardă niciodată intensitatea și puritatea unor sentimente tinerești".

Tratînd o gamă largă de probleme, lucrarea pune cu pregnanță în evidență rolul și contribuția de primă importanță care revin tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea și aplicarea constantă a politicii Partidului Comunist Român și a statului nostru, politică îndreptată spre edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, spre promovarea unor relații noi, de pace și colaborare, între toate națiunile. Autorul face o analiză atentă și profundă a gîndirii politice a tovarășului Nicolae Ceaușescu, subliniind că un mare merit al șefului statului român îl constituie faptul „de a avea în permanență prezente în minte cele mai mari și importante probleme ale vieții naționale și de a le vedea, așa cum sînt, strîns legate între ele prin raporturi inalterabile". Arătînd că „România de azi oferă celui care o privește din exterior imaginea pozitivă a unei națiuni care și-a construit cu curaj o orînduire nouă și care în centrul acestei orînduiri a pus omul și dezvoltarea sa materială și spirituală", autorul prezintă concepția președintelui Ceaușescu privind valorile umanismului socialist, umanism care nu privește omul ca o entitate abstractă, ci ca un element vital al întregii comunități umane.

Un capitol însemnat al lucrării este dedicat politicii promovate de către România și președintelui Nicolae Ceaușescu pe plan internațional, o „politică de conviețuire pașnică între popoare, în respectul demnității și al suveranității naționale".

Autorul trece în revistă raporturile de largă colaborare pe care România le întreține cu țările socialiste, cu țările care au pășit recent pe calea dezvoltării independente, cu celelalte state ale lumii, indiferent de orînduirea lor social-politică. Prof. Valori analizează, în același timp, liniile principale ale politicii externe a României, relevînd activitatea neobosită pe care o desfășoară în acest cadru președintele Nicolae Ceaușescu, activitate al cărei scop îl constituie înfăptuirea dezarmării, edificarea securității pe continentul european, transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, eliminarea ultimelor „puncte fierbinți" de pe glob, democratizarea relațiilor internaționale.

Lucrarea prof. Giancarlo Elia Valori se deschide printr-o prefață semnată de Giovanni Mosca, vice-secretar al Partidului Socialist Italian. „Imaginea sub care este cunoscut Nicolae Ceaușescu în Italia — scrie Giovanni Mosca — este aceea a unui om care a știut să lupte cu deplină angajare pentru independența și suveranitatea României socialiste, pentru neamestecul în afacerile interne ale altor state, pentru accentuarea destinderii internaționale pe baza principiului că în raporturile dintre state trebuie interzisă recurgerea la forță și la amenințarea cu folosirea forței". Apreciind că președintele Nicolae Ceaușescu a rămas mereu fidel acestor principii, autorul prefeței evidențiază punctele de vedere afirmate cu vigoare de președintele României în legătură cu problemele de importanță majoră ale vieții internaționale actuale. Giovanni Mosca relevă, totodată, că președintele Nicolae Ceaușescu a adus o mare contribuție la întreaga evoluție politică și socială a României, prin promovarea principiului potrivit căruia „dezvoltarea economică și socială a țării pentru construirea socialismului poate fi mai bine realizată dacă este încurajată destinderea internațională." „Eforturile României și ale președintelui său — conchide autorul prefeței — constituie un exemplu concret de ceea ce poate face o țară mică pentru a contribui la instaurarea în Europa a unui climat de încredere, de colaborare și destindere între toate popoarele".

În intenția de a afla amănunte despre geneza acestei lucrări, ne-am adresat autorului, prof. Giancarlo Elia Valori, și editorului, Mario Bulzoni, care ne-au răspuns cu multă amabilitate și căldură.

Prof. GIANCARLO ELIA VALORI : „Urmăresc de mult, cu un deosebit interes, politica internă și externă a țării dv., care, după părerea mea, are foarte multe de spus în ceea ce privește programarea economică — în legătură cu care a realizat o experiență excelentă —, organizarea agriculturii și, în sfîrșit, atitudinea adoptată pe marginea problemelor țărilor în curs de dezvoltare. Mai ales în legătură cu această din urmă chestiune, consider ca deosebit de pozitive opiniile și acțiunile concrete ale președintelui României, care demonstrează că a pătruns în adevărata esență a problematicii dezvoltării, astăzi atît de importantă în lume. Importantă, deoarece este direct legată de conservarea și promovarea păcii în lume.

De altfel, socotesc că întreaga gîndire teoretică și acțiunea practică ale președintelui Nicolae Ceaușescu sînt cum nu se poate mai prețioase pentru afirmarea la nivel internațional a principiului autodeterminării popoarelor, un principiu de care se vorbește mult în zilele noastre, dar căruia puțini oameni politici au curajul de a-i lua apărarea așa cum o face președintele român.

Personalitatea puternică și dinamică a președintelui Nicolae Ceaușescu, consecvența cu care militează pentru dezvoltarea economiei, științei și culturii în România, pentru afirmarea de noi raporturi între state, soluțiile sale curajoase în marile probleme ale contemporaneității, toate acestea m-au determinat să scriu volumul dedicat conducătorului țării dv.

Experiența României este urmărită azi cu interes pretutindeni în lume, nu numai în Italia. Tocmai, de aceea, sînt convins că publicarea cărții despre președintele Nicolae Ceaușescu este folositoare pentru mai buna cunoaștere reciprocă".

„Nu-l cunosc personal pe președintele Nicolae Ceaușescu — ne-a declarat editorul **MARIO BULZONI.** Lucrarea lui Valori, ca și operele președintelui Ceaușescu publicate în limba italiană m-au făcut, însă, să mă apropii de acest mare om de stat, deosebit de muncitor și plin de omenie, să-i admir activitatea sa neobosită, al cărei scop esențial este acela de a-și sluji cu credință patria și poporul, de a milita cu consecvență pentru nobilele idealuri de pace și înțelegere în întreaga lume. Iată de ce sînt deosebit de bucuros că, prin publicarea acestei lucrări, se vor putea face și mai bine cunoscute aici, în Italia, țara dv., politica ei internă și externă, precum și minunatul său președinte".

Menționăm că volumul se bucură de un profund interes.

Radu Bogdan

„Dezvoltarea relațiilor româno-siriene, în lumina indicațiilor date de președinții Ceaușescu și Assad"

Muhamad Haydar

vicepremier pentru probleme economice în guvernul Siriei

– Domnule vicepremier, acum, la încheierea primei vizite pe care ați întreprins-o în România, vă rugăm să ne împărtășiți opiniile dv. în legătură cu rezultatele convorbirilor purtate la București.

– Vizita pe care am efectuat-o în România – țară prietenă – se înscrie în cadrul dezvoltării relațiilor dintre România și Siria, ale căror baze au fost puse de președinții Hafez Al Assad și Nicolae Ceaușescu, în timpul vizitei efectuate de președintele României la Damasc, cînd au fost jalonate direcțiile dezvoltării relațiilor dintre cele două țări prietene. În lumina acordurilor semnate la Damasc, era necesară continuarea dialogului, a legăturilor între diverși factori de răspundere din România și Siria pentru a merge mai departe, pentru finalizarea acordurilor de principiu realizate.

Vizita mea a avut, astfel, un scop precis, pe care l-aș concretiza în trei puncte : semnarea unor acorduri în domeniul petrolului, semnarea unor acorduri în domeniul îmbunătățirilor funciare, trecerea în revistă a etapelor parcurse pînă acum în punerea în practică a acordurilor semnate la Damasc. În zilele petrecute în România, în urma întîlnirilor și convorbirilor avute cu factori de răspundere din România prietenă, s-a ajuns la semnarea unor acorduri noi în domeniul petrolului, conform indicațiilor date de președinții Nicolae Ceaușescu și Hafez Al Assad ; am semnat, de asemenea, un acord de principiu cu privire la îmbunătățirile funciare, care prevede ca partea română să studieze și să aplice îmbunătățiri funciare pe o suprafață de 20 000 de hectare anual în valea fluviului Eufrat. Trecînd în revistă totalitatea acordurilor semnate la Damasc, s-a ajuns la concluzia că factorii din România și Siria au parcurs un drum pozitiv în traducerea în viață a acestor acorduri. De asemenea, am semnat un nou acord comercial între cele două țări care deschide noi orizonturi dezvoltării generale a relațiilor comerciale, lărgind și adîncind legăturile noastre de colaborare. De exemplu, au fost semnate acorduri pentru construirea a trei fabrici de ciment în Siria. În concluzie, vizita a realizat toate obiectivele pe care și le propusese, astfel încît în colaborarea cu colegii noștri români am pus în aplicare indicațiile celor doi președinți, Nicolae Ceaușescu și Hafez Al Assad, de întărire a bazei colaborării economice, a relațiilor economice în general.

Înainte de a părăsi Damascul, în preajma vizitei pe care trebuia s-o efectuez în România prietenă, am avut o întîlnire cu președintele Assad, care mi-a făcut onoarea de a-mi înmîna un mesaj personal pentru prietenul său, președintele Nicolae Ceaușescu. Acest mesaj cuprindea o imagine a realităților actuale din Orientul Apropiat, a punctului de vedere al Siriei față de ultimele evenimente politice petrecute în regiune, după vizita președintelui Nicolae Ceaușescu.

Președintele Nicolae Ceaușescu mi-a făcut marea cinste de a mă primi, întîlnirea durînd mai mult de o oră. I-am prezentat mesajul președintelui Assad, precum și punctul de vedere al Siriei față de totalul evenimentelor care au avut loc, recent, în regiunea noastră. Președintele Nicolae Ceaușescu m-a însărcinat cu un mesaj de răspuns, pe care îl voi transmite președintelui Assad, cînd voi ajunge la Damasc.

Excelența-Sa domnul președinte Nicolae Ceaușescu mi-a făcut marea onoare de a mă invita să particip la Adunarea care a avut loc cu ocazia sărbătoririi zilei de 1 Mai. Manifestarea a fost extrem de interesantă, exprimînd bucuria oamenilor muncii din România, gradul de dezvoltare și de conștiință la care a ajuns clasa muncitoare, precum și atașamentul și abnegația cu care îl înconjoară pe președintele Nicolae Ceaușescu, atașamentul față de Partidul Comunist Român, față de politica înțeleaptă, justă, independentă pe care o promovează România condusă de președintele Nicolae Ceaușescu.

Am avut onoarea de a mă întîlni și a treia oară cu președintele Nicolae Ceaușescu care, în ciuda programului său extrem de încărcat, a găsit timp să primească întreaga delegație siriană. Ne-am bucurat mult de această primire, la care au participat factori de răspundere din România, primul ministru, vicepremieri, miniștri și alți tovarăși din conducerea de partid și de stat. Întîlnirea a prilejuit un schimb de păreri în legătură cu ceea ce s-a realizat pînă acum în aplicarea acordurilor dintre cele două țări. Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă de cordialitate și de prietenie sinceră, pline de sentimente prietenești la adresa noastră.

În încheierea convorbirilor, delegației i-a fost adresată invitația de a lua dejunul împreună cu președintele Nicolae Ceaușescu, invitație ce ne-a onorat în mod deosebit. A fost o întîlnire extrem de plăcută, încheiată printr-un rămas-bun călduros la ieșirea din Palatul Republicii.

– Cu ce impresii plecați din România ?

– În cele cîteva zile petrecute în România prietenă, am vizitat o serie de întreprinderi. Întreaga delegație a fost uimită, impresionată în modul cel mai plăcut de ceea ce a văzut, de dezvoltarea remarcabilă a României în toate domeniile, dezvoltare realizată sub conducerea înțeleaptă a președintelui Nicolae Ceaușescu. În toate întîlnirile pe care le-am avut cu muncitori, cu oameni din conducere, am constatat că poporul român ne este prieten sincer, prețuind dezvoltarea relațiilor dintre România și țara noastră.

La încheierea acestei vizite, plec cu impresia că tot ceea ce s-a făcut – și s-a făcut mult pentru întărirea legăturilor economice și politice dintre România și Siria – nu este încă suficient, nu reprezintă încă tot ceea ce ar dori cele două popoare pentru întărirea legăturilor noastre prietenești. Consider, de asemenea, că, în ciuda eforturilor depuse, nu am reușit, pînă în prezent, să traducem în viață în totalitate dorințele celor doi președinți, Nicolae Ceaușescu și Hafez Al Assad, de construire a unor relații solide, trainice, care să se dezvolte continuu.

Noi, în Siria, vom depune toate eforturile pentru a face din indicațiile și dorințele celor doi președinți realități viabile, capabile să ducă mai departe relațiile dintre România și Siria, relații de colaborare reciproc-avantajoase, bazate pe respect reciproc, în folosul celor două țări, al independenței lor, al înțelegerii în toate domeniile. În același timp, sîntem convinși că colegii noștri români au aceeași dorință și vor depune aceleași eforturi ferme pentru dezvoltarea relațiilor dintre România și Siria, îndeplinind astfel indicațiile și dorințele președintelui Nicolae Ceaușescu.

– În împrejurările actuale, cînd se depun eforturi pentru soluționarea politică a conflictului din Orientul Apropiat, vă rugăm să ne precizați poziția Siriei față de actuala situație din regiune și față de Conferința de pace de la Geneva.

– Așa cum a declarat deseori președintele Hafez Al Assad, noi nu sîntem adepții războiului, ci adepții păcii. Acționăm pentru pace, o pace justă și durabilă. Dar nu putem sacrifica interesele poporului nostru, ale națiunii noastre, realizările importante pe care le-am obținut. De aceea, Siria este adepta găsirii unei soluții drepte, de durată în Orientul Apropiat. De aceea, susține eforturile internaționale depuse în acest sens. Sîntem gata, oricînd, să ascultăm, să purtăm un dialog cu toate părțile pentru a se ajunge la baze juste, capabile să constituie fundamentul unei păci drepte și onorabile.

După războiul din octombrie 1973, noi nu am închis și nu închidem ușa în fața nimănui ; am contactat toți factorii internaționali, toți cei care și-au exprimat dorința să stea de vorbă cu noi și le-am explicat punctul nostru de vedere. Am salutat eforturile pe care Statele Unite au dorit să le depună pentru a contribui la instaurarea unei păci drepte în regiune ; sîntem convinși că aceste eforturi pot da roade dacă vor convinge Israelul să înțeleagă că a trecut în mod ireversibil vremea alipirii de teritorii prin forță.

În legătură cu Conferința de la Geneva, ar fi fost necesar ca ea să devină cadrul general pentru realizarea a ceea ce ne înțelesesem anterior. Pe această bază, am acceptat, inițial, ideea conferinței, precum și invitația de a participa, fiind gata să mergem la Geneva. Conferința de la Geneva este un cadru general de realizare a hotărîrilor O.N.U. cu privire la Orientul Apropiat și acest cadru general trebuie păstrat – noi

apărăm această idee –, dar conținutul viitoarelor negocieri trebuie stabilit în prealabil pentru că, altfel, ea ar deveni un scop în sine, iar noi nu dorim ca problema noastră să devină subiectul unor discuții fără de sfîrșit pe coridoarele unor organisme ale O.N.U.

Convorbirile primei faze a conferinței au dus la un lucru pozitiv, pe care-l putem considera un pas esențial pe drumul găsirii unei soluții juste. Pe de altă parte, contactele și discuțiile care s-au dus în afara cadrului conferinței între diverse părți nu au permis să se înainteze pe drumul găsirii unei soluții în ceea ce ne privește. De aceea, am considerat că participarea noastră la conferință în acea fază nu-și avea motivarea necesară. Aceasta nu înseamnă că noi sîntem împotriva acestei conferințe și ne-am abține de la participare dacă s-ar realiza vreun succes pe drumul păcii în Orientul Apropiat. Vom fi gata să luăm parte la Conferința de la Geneva, să negociem înfăptuirea unor pași pe calea soluționării problemei prin intermediul O.N.U., dacă se va realiza un acord cu privire la dezangajare pe frontul din Golan, un pas cît de mic pe acest drum. Dar dacă orice inițiativă este refuzată și Israelul nu face nici o declarație de bunăvoință, iar, pe de altă parte, Statele Unite nu declară deschis că pot să influențeze Israelul să adopte poziții mai acceptabile care să ne facă să credem că vor pace, dacă nu se întîmplă nimic în această direcție, ce să facem la Geneva? Nu sîntem adepții participării la o conferință internațională numai pentru a ne întîlni și a face poze. Dorim ca această conferință să-și precizeze scopurile, să fie eficientă, capabilă să înfăptuiască pași pozitivi, concreți, nu numai discuții interminabile. Repet, sîntem pentru Conferința de la Geneva, pentru soluționarea justă a cauzei noastre, sprijinim toate eforturile internaționale care merg pe acest drum. La rîndul nostru, vom face tot ce ne stă în putere. Deși sîntem în război, rămînem adepții păcii drepte.

– Care sînt obiectivele prioritare ale economiei siriene ?

– Ducem în Siria o adevărată bătălie – bătălia construcției economice. Sîntem o țară care, de aproape 25 de ani, alocă 50 pînă la 60 la sută din venitul național pentru cheltuielile de apărare. De aceea, în această perioadă am rămas în urmă în domeniul economiei. De exemplu, trebuie să transformăm agricultura noastră, care depinde de ploi, într-o agricultură irigată. Este necesar să ne dezvoltăm și industria, o industrie bazată pe ritmuri înalte de creștere. Avem terenuri petrolifere întinse, pe care ne străduim să le exploatăm și să mărim cantitatea de petrol extras. Planul nostru cincinal este, astfel, foarte vast. Avînd în vedere situația noastră politică, nu dispunem de resursele financiare pentru acoperirea investițiilor acestui plan. De aceea, ne-am decis să cerem sprijinul prietenilor, să ne sprijinim în dezvoltarea economiei pe colaborarea cu țările prietene. În acest scop, vizitez o serie de țări socialiste, începînd cu România prietenă.

Interesul poporului sirian în găsirea unei soluții drepte, onorabile a problemei Orientului Apropiat izvorăște tocmai din necesitatea de a se consacra construcției țării, dezvoltării noastre economice, sociale, culturale. Edificarea unei societăți noi este o problemă grea, de lungă durată, care cere eforturi importante și o colaborare intensă. În acest sens, noi ne punem mari speranțe în dezvoltarea relațiilor noastre economice și politice cu România.

Mioara Georgescu

„Țara dumneavoastră — un exemplu viu și concret"

Chea San

ambasadorul Regatului Cambodgia în România

Din Cambodgia – țară situată la mii de kilometri distanță, dar a cărei luptă plină de eroism pentru regăsirea entității naționale, pentru un viitor de suveranitate, pace și prosperitate a aflat în România deplină înțelegere și sprijin frățesc – recent, poporul român a întîmpinat și găzduit, cu căldură și prietenie, oaspeți de seamă : delegația Frontului Unit Național și a Guvernului Regal de Uniune Națională, condusă de Khieu Samphan, membru al Biroului Politic al C.C. al F.U.N.C., viceprim-ministru și ministrul apărării naționale al G.R.U.N.C., comandantul-șef al Forțelor armate populare de eliberare națională.

Despre semnificațiile și rezultatele recentei vizite în România a reprezentanților Cambodgiei luptătoare, dl Chea San, **ambasadorul Regatului Cambodgia în România, a avut amabilitatea să vorbească cititorilor revistei, prin intermediul redactorului nostru** Liana Enescu.

Vizita efectuată de curînd în țara dv. de delegația Frontului Unit Național al Cambodgiei și a Guvernului Regal de Uniune Națională, în frunte cu vicepremierul Khieu Samphan – a remarcat, la începutul convorbirii dl Chea San – se înscrie în suita contactelor și întîlnirilor prilejuite de bunele relații stabilite între țările și popoarele noastre. Aceste relații nu au încetat să se dezvolte și să se aprofundeze din 1970, anul în care, cu un remarcabil simț al dreptății, România – printre primele state din lume – a recunoscut F.U.N.C. și G.R.U.N.C. ca singuri reprezentanți autentici ai poporului khmer. Bunul mers al raporturilor româno-cambodgiene a fost marcat în ultimii ani de întrevederile succesive pe care președintele Nicolae Ceaușescu le-a avut cu șeful statului cambodgian, prințul Norodom Sianuk.

Dezvoltînd tradiția convorbirilor dintre conducătorii celor două state, vizita din acest an a reprezentanților poporului cambodgian prezintă o semnificație aparte. Condusă de vicepremierul Khieu Samphan care este, în același timp, ministrul apărării naționale și comandantul șef al forțelor armate de eliberare, deci, principalul factor responsabil al situației militare, delegația cambodgiană care a vizitat zilele trecute România a fost în măsură să prezinte indicii importante asupra evoluției luptei – decisive – ce se desfășoară azi pe teritoriul cambodgian. În același timp, vizita a urmărit exprimarea, în mod direct, a sentimentelor de mulțumire pentru ajutorul acordat luptei cambodgiene.

În acest punct al convorbirii, ambasadorul cambodgian s-a oprit, făcînd ample referiri la momentul primirii delegației de către președintele României, Nicolae Ceaușescu.

Membrii delegației, printre care m-am numărat și eu, – a arătat dl Chea San – au fost puternic impresionați de personalitatea președintelui Ceaușescu. Admirației resimțite, înainte de a păși pe pămîntul dv. față de șeful statului român, pentru lupta sa hotărîtă în apărarea principiilor și drepturilor suverane ale fiecărui popor, pentru instaurarea unui nou climat internațional, i s-au adăugat noi date privind concepția clară, înțeleaptă a președintelui român despre conducerea și propășirea țării.

Referindu-se la rezultatele vizitei de curînd încheiate, ambasadorul Chea San a remarcat că ea a avut un rol deosebit în planul relațiilor româno-cambodgiene. Domnia-sa a ținut să observe faptul – cuprins și în Comunicatul comun – că România va acorda în continuare sprijin politic, diplomatic, material și moral poporului frate cambodgian pe drumul realizării aspirațiilor sale. Prilej de reafirmare a excelentelor relații statornicite de-a lungul anilor între cele două partide, state și popoare, vizita delegației conduse de Khieu Samphan – a arătat ambasadorul khmer – a pus în valoare noi posibilități pentru lărgirea și amplificarea dialogului româno-khmer.

Călătoria în România a liderilor cambodgieni a însemnat și o luare de cunoștință de către opinia publică română în mod direct, din surse autorizate a succeselor, pe multiple planuri, obținute de lupta poporului cambodgian sub conducerea F.U.N.C. și G.R.U.N.C.

Forțele patriotice cambodgiene – a arătat domnul Chea San – au eliberat 90 la sută din teritoriul țării.

Paralel cu ofensiva eliberării ultimelor cîteva puncte izolate pe care le mai deține administrația lonnolistă, în zonele eliberate se obțin importante și noi succese în valorificarea resurselor materiale și umane, practic, inepuizabile. Revelator pentru situația economiei noastre este că, deși aflat în război, în 1973, G.R.U.N.C. a acordat un ajutor de cîteva mii de tone orez regiunilor sinistrate din Africa. Evoluția administrativă, economică, socială și chiar militară a fiecărei regiuni, a fiecărui district, localitate, este asigurată de un competent și reprezentativ sistem de conducere al F.U.N.C., organizat la fiecare nivel.

Succesele obținute în luptă ca și personalitatea internațională a șefului statului cambodgian, prințul Norodom Sianuk, au sporit, an de an, prestigiul mondial al F.U.N.C. și G.R.U.N.C., consolidîndu-le locul în rîndul statelor nealiniate, aducîndu-le din partea a noi state recunoașterea oficială ca unici reprezentanți legitimi ai poporului khmer.

L-am rugat în încheiere pe dl ambasador Chea San să ne împărtășească impresiile pe care și le-a putut forma despre țara noastră în scurtul timp ce a trecut de la venirea sa în România.

Ca diplomat – mi-a răspuns domnia-sa zîmbind – nu am dreptul să-mi aleg statul în care să-mi reprezint țara. Dar mărturisesc că venirea la București a coincis întru totul cu preferințele mele.

Pentru cambodgieni, România este o țară mare. Nu ca potențial militar sau economic, deși rezultatele dv. în toate domeniile sînt remarcabile, ci prin valorile sale, prin exemplul viu și concret pe care îl dă poporul său care, unit sub conducerea Partidului Comunist Român și a președintelui Nicolae Ceaușescu, știe să apere principiile sacre, pentru fiecare popor liber, ale independenței și suveranității, prin eforturile sale de dezvoltare și propășire. Pentru toate aceste motive, am considerat numirea mea ca ambasador în țara dv. drept un mare privilegiu.

9 MAI
în memoria Ţării

Cinstim ziua de 9 Mai şi cinstim istoria României. Memoria naţiunii se va întoarce, în această zi, spre două momente de aur şi sînge ale Ţării. Cinstim, cu forţa şi memoria inimilor a douăzeci de milioane de români, pragul durat de fapta istorică a înaintaşilor care au proclamat independenţa de stat a României. Căci, de atunci, actul de la 1877 a intrat în calendarele şi abecedarele sufletelor noastre. Cinstim, în aceeaşi zi, marea victorie asupra Germaniei fasciste, pentru care fiii ţării şi-au vărsat sîngele în pămîntul ţării lor şi al altora, uniţi, prin jertfă şi idee, cu toţi cei care au simţit şi gîndit ca ei, uniţi cu tot ce a avut mai bun istoria la acea dată.

Regăsim alăturate peste veac, în acea zi, două momente din vremuri de renaştere – politică şi morală – a României, vremuri ce au ridicat coloane pe care se sprijină istoria noastră, coloane durate din aliajul cel mai durabil şi pur al demnităţii noastre naţionale şi croite după legea sfîntă a unei unice dimensiuni : legea independenţei şi libertăţii.

Sărbătorim această zi într-un an care înseamnă mult, foarte mult pentru ţară. O sărbătorim la 30 de ani de la evenimentul crucial al insurecţiei armate din august 1944, organizată şi condusă de Partidul Comunist Român, la 30 de ani de la răsturnarea dictaturii militaro-fasciste şi alăturarea României la coaliţia antihitleristă. De la treapta celor trei decenii ale devenirii noastre socialiste, moderne şi neatîrnate, putem privi mîndri în faţă istoria ţării în momentele ei de esenţială determinare.

E peste puterile noastre de a evoca, în aceste cîteva rînduri, strădania victorioasă a unui popor care şi-a clădit prin sînge şi jertfă temelia trainică a independenţei şi suveranităţii. Vrem doar, cu ochii şi cu mintea celor care văd ţara şi lumea la orizonturile deschise de anul 1974, să ne aplecăm asupra adevărurilor mari şi simple ce trăiesc luminate de ziua pe care astăzi o cinstim. Acele adevăruri care au făcut şi fac România.

„Sîntem independenţi, sîntem naţiune de sine stătătoare". Strămoşii vor fi ştiut cum au bătut inimile românilor la 1877, atunci cînd Mihail Kogălniceanu rostea aceste cuvinte în parlamentul ţării. O ştim însă şi noi. Căci, este de-ajuns să ne ascultăm pe noi şi pe cei care astăzi le rostesc, astăzi cînd România, prin adevărul acestor cuvinte, există liberă şi suverană, la ea acasă şi în lume.

Asocierea de semnificaţii prin care omagiem, în fiecare an, ziua de 9 Mai, mărturiseşte, cu tăria simbolurilor, despre evoluţia definitorie a naţiunii române spre afirmarea ei liberă, independentă, plenară.

În actul de la 1877 vedem ridicarea firească a României, ca stat, la treptele înalte ale conştiinţei de sine, demnităţii şi mîndriei naţionale. Se deschidea atunci calea devenirii moderne a României, a înfăptuirii statului naţional unitar. Se descătuşau, pentru întîia oară, izvoare ale unor nebănuite potenţe naţionale, toate forţele creatoare ale societăţii româneşti căpătau un impuls vital.

Deceniile ce au urmat stau, deopotrivă, mărturie pentru resurecţia şi ampla dezvoltare a mişcării revoluţionare şi progresiste în România. Slujitoare a celor mai nobile idealuri ale poporului, clasa muncitoare a înscris pagini de eroism în lupta împotriva politicii de înfeudare a patriei (dusă de cercurile reacţionare din ţară, în colaborare cu puterile străine), împotriva politicii de accentuare a dependenţei faţă de statele imperialiste.

Dacă a rememora evenimentele legate de 9 Mai înseamnă a rememora istoria modernă a ţării, aceasta înseamnă, înainte de toate, a cinsti, şi cu acest prilej, activitatea Partidului Comunist Român care, în anii de cumpănă şi grea asuprire, a dus, încă de la crearea sa, o neobosită luptă – în deplin consens cu voinţa şi sentimentele poporului – pentru dreptate socială şi independenţă naţională. Putem afirma că, dacă, astăzi, regăsim unite, în ziua de 9 Mai, sensurile majore ale istoriei noastre, că, dacă 9 Mai 1877 şi 9 Mai 1945 exprimă, în esenţă, expresia unei continuităţi de idealuri naţionale, aceasta se datoreşte Partidului Comunist Român, care a ştiut să militeze neabătut pentru continuarea şi înfăptuirea ţelurilor nobile de neatîrnare şi suveranitate ale naţiunii române.

Partidul Comunist Român a unit în jurul său cele mai largi forţe democratice şi patriotice, organizînd rezistenţa antifascistă, împotriva înrobirii ţării de către imperialismul german, împotriva participării României la războiul hitlerist. Cînd, în august 1944, sub conducerea partidului, dictatura militaro-fascistă a fost răpusă şi România s-a alăturat cu tot potenţialul său – economic, uman şi militar – coaliţiei antihitleriste, poporul român trăia un punct de esenţială determinare istorică, trăia clipe hotărîtoare pentru destinul său, pentru evoluţia sa liberă şi de sine stătătoare.

Concentrînd uriaşe forţe sociale, mişcarea mondială de rezistenţă antifascistă, lupta armată a coaliţiei antihitleriste au demonstrat exemplar că nimic şi nimeni nu poate înfrînge popoarele hotărîte să-şi apere libertatea şi independenţa, dreptul lor de a dispune singure de soarta şi evoluţia lor. Pentru victoria de la 9 Mai 1945 împotriva fascismului – cel mai înverşunat duşman al progresului umanităţii – armata română a luptat alături de armata sovietică, armată care a dus eroia greul războiului, dînd lovitura hotărîtoare maşinii de război hitleriste. Cinstim la 9 Mai memoria ostaşilor, a luptătorilor antifascişti, a tuturor patrioţilor români, a ostaşilor sovietici, a fiilor celorlalte popoare, a tuturor celor care şi-au jertfit viaţa pentru dobîndirea victoriei.

În răstimpul celor aproape trei decenii de la înfrîngerea Germaniei fasciste, s-a schimbat profund faţa Europei şi a lumii. Stăpînă pe propriile destine, România socialistă s-a afirmat şi se afirmă de sine stătător într-o lume care o ascultă şi o respectă. Ascensiunea conştiinţei de sine a poporului român, în actuala etapă a evoluţiei internaţionale, este un fapt de notorietate istorică, recunoscut la nivel mondial.

Acţionînd neabătut în spiritul înaltelor comandamente politice şi morale care îi direcţionează şi fundamentează politica, România se manifestă pe arena internaţională ca o entitate distinctă, dinamică şi originală, promovînd o politică externă orientată esenţial spre instaurarea unui climat de încredere, destindere şi securitate în lume.

România se înfăţişează astăzi – la trei decenii de la Eliberare – cu un chip nou, care îi conferă deplina încredere în destinul ei, iar, peste hotare, un prestigiu pe care niciodată nu l-a avut în îndelunga şi frămîntata sa istorie. Acesta este rodul de aur al politicii consecvente, principiale, duse de România socialistă, politică întemeiată pe principii raţionale, echitabile, de o mare elevaţie morală, într-u totul conformă cu normele de drept şi legalitate internaţionale.

Vedem în sporirea prestigiului internaţional al României o expresie a rolului capital, fundamental al Partidului Comunist Român în elaborarea politicii interne şi externe a ţării, o expresie a contribuţiei strălucite, a activităţii neobosite a preşedintelui Nicolae Ceauşescu la făurirea şi traducerea în viaţă a acestei politici, la susţinerea cu o desăvîrşită claritate şi fermitate a poziţiilor României socialiste, la aducerea în discuţie a unor idei noi, îndrăzneţe, profunde în planul complex al vieţii sociale şi al relaţiilor internaţionale contemporane.

Militînd, alături de ţările socialiste, de toate forţele antiimperialiste şi democratice din lume, pentru rezolvarea marilor probleme ale vieţii internaţionale de azi, pentru aplicarea în viaţă a principiilor noi, menite să guverneze relaţiile dintre toate statele, acţionînd cu hotărîre în favoarea păcii şi destinderii, România are sentimentul plenar al răspunderii pentru viitorul ei, al socialismului şi umanităţii.

În aceasta vedem izvorul vital al prestigiului ei.

Radu Pascal

LUMEA VĂZUTĂ DE LA BUCUREŞTI

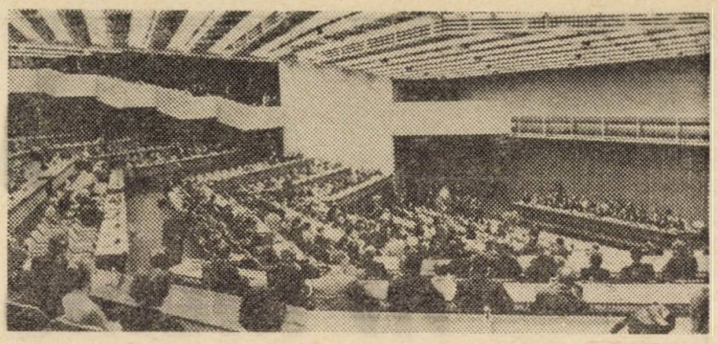

Geneva : faza a doua a Conferinţei

EUROPA — procesul depoluării

O nouă idee cutreieră Europa — am numi-o ideea depoluării generale şi totale.

Este un adevăr peremptoriu că locuitorii „bătrînului continent" doresc nu numai purificarea mediului ambiant, depoluarea aerului şi a apelor, conservarea unui climat respirabil, nenociv, cît, mai ales, depoluarea atmosferei politice, identificarea şi îndepărtarea tuturor reziduurilor „războiului rece", a tuturor elementelor poluante şi nocive ale vechii politici imperialiste de forţă şi dictat, crearea şi întreţinerea exemplară a unei atmosfere politice noi, sănătoase şi respirabile.

Evoluţia vieţii europene — în toate sferele ei de preocupări — se încadrează în acest amplu proces de depoluare, în lupta dintre nou şi vechi, dintre tendinţele viguroase ale politicii noi şi practicile anacronice ale politicii vechi.

În această luptă, după cum se ştie, ţara noastră s-a angajat cu toată energia, militînd consecvent şi ferm pentru triumful politicii noi, pentru întronarea unui sistem multilateral de relaţii, capabil să asigure fiecărui popor european — şi, implicit, tuturora în ansamblu — condiţiile unei dezvoltări plenare, independente şi suverane, la adăpost de orice ameninţare ori act de agresiune.

În căutarea soluţiilor alternative la „războiul rece", în elaborarea şi afirmarea unor linii politice noi, România socialistă a avut un rol recunoscut şi apreciat. Dorim să subliniem din nou că politica elaborată şi promovată de partidul şi statul român privind Europa constituie un ansamblu cuprinzător şi perfect articulat de principii, norme şi măsuri practice, o viziune largă şi limpede asupra etapelor, priorităţilor şi modalităţilor de edificare a securităţii pe continent.

Văzută de la Bucureşti, Europa este un ansamblu de state suverane, diferite sub raportul orînduirii social-politice, al forţei economice şi militare, al dimensiunilor, dar avînd comun idealul instaurării unei păci trainice, al unei securităţi durabile şi conştiinţa că pacea şi colaborarea nu au alternativă.

Calea sigură şi eficace pentru a realiza acest ideal o constituie nu rectificarea politicii vechi, nu „revizia" mecanismelor şi instrumentelor vechii politici — inspirate, în esenţă, din doctrina puterii militare, a dreptului forţei — ci înfăptuirea unei alte politici, noi, inspirate din acel principiu-amiral al forţei dreptului, şi anume — dreptul fiecărui popor de a fi stăpînul destinelor sale. Amatorii perfecţionării mecanismelor şi instrumentelor politicii de bloc susţin şi astăzi că „dacă vrei destindere, pregăteşte-te de încordare", ecuaţie politică ai cărei termeni se exclud reciproc.

Ecuaţia românească este mai simplă, iar termenii ei se împletesc într-un ansamblu logic şi armonios. O politică nouă înseamnă promovarea unor raporturi noi, de egalitate şi stimă reciprocă, bazate pe principii noi — respectul independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecul în treburile interne, egalitatea în drepturi, avantajul mutual, excluderea forţei şi a ameninţării cu forţa din relaţiile între state. Principii noi, a căror respectare strictă să facă obiectul unui angajament solemn din partea tuturor statelor europene, spre a fi aplicate de toţi şi faţă de toţi. Întronarea acestor principii ar transforma relaţiile intereuropene într-un ansamblu viu şi dinamic, capabil să determine nu numai o nouă stare de spirit — de încredere, respect, înţelegere — dar şi un teren fertil, exemplar pentru schimburi multilaterale şi active în toate domeniile de activitate — de la sfera politică la conlucrarea în problema mediului ambiant.

Să relevăm că aceste principii — care se afirmă cu tot mai multă vigoare ca singurele în măsură să constituie osatura unui sistem veritabil de securitate — au inspirat numeroase iniţiative de valoare la nivel guvernamental, au alimentat şi stimulat energiile celor mai largi cercuri de opinie publică, ale maselor populare pentru amorsarea, apoi consolidarea cursului nou spre destindere şi cooperare europeană.

„Construcţia europeană" rezultată din asemenea principii şi norme ar face nu numai caduce, anacronice, dar şi imposibile vechile instrumente ale politicii de forţă. Pentru aceasta, desigur, este necesar ca lupta pentru afirmarea lor strictă să fie însoţită de lupta pentru lichidarea factorilor nocivi şi poluanţi, pentru eliminarea reziduurilor „războiului rece". Eliminare treptată, desfăşurată pas cu pas, dar sigură şi efectivă. Cine vrea destindere se pregăteşte de destindere, iar cine se pregăteşte de destindere vrea cu adevărat destindere. Destinderea şi securitatea europeană reclamă, deci, în mod logic şi necesar, depăşirea factorilor care le frînează : baze militare pe teritorii străine ; trupe în afara frontierelor naţionale ; manevre şi alte demonstraţii de forţă ; blocuri militare.

Tocmai apreciind că această sarcină nu este uşoară, ţara noastră se pronunţă pentru întreprinderea unor măsuri parţiale — ca primi paşi — în vederea dezangajării militare în Europa, a dezarmării generale ca obiectiv final. Dar dacă se recunoaşte principiul că securitatea politică şi securitatea militară sînt cele două feţe ale aceleiaşi medalii, politica de urmat în acest punct nodal al procesului securităţii şi cooperării europene nu trebuie să aibă „două feţe" : măsurile — paralele, dar condiţionate reciproc — trebuie să fie convergente, să determine destinderea politică şi destinderea militară. Sau, spus mai simplu, cursul nou spre destindere impune măsuri efective şi imediate de dezangajare militară şi dezarmare la scara întregului continent.

Normalizarea şi îmbunătăţirea relaţiilor pe continent — în domeniile politic, economic, tehnico-ştiinţific, cultural — au confirmat vitalitatea politicii noi, au pus în evidenţă cu tot mai multă ascuţime anacronismul politicii vechi. Conferinţa general-europeană a ilustrat în chip convingător imensele posibilităţi ale ţărilor europene de a depăşi stările anacronice, de a făuri o nouă realitate pe continent, izvorîtă din voinţa popoarelor de a se înfăptui o politică nouă, de colaborare şi pace. Este un început, un început care trebuie consolidat şi transformat într-o evoluţie constantă spre construirea unui sistem de securitate şi cooperare durabil, fondat pe singurele principii care-i pot susţine dimensiunile şi justifica raţiunea de a fi, principii sintetizate în formula — forţa dreptului. Revine arhitecţilor şi constructorilor săi — guvernelor, parlamentelor, opiniei publice, tuturor popoarelor — înalta răspundere de a intensifica acţiunile politice pentru accentuarea noului curs, întărirea securităţii, iniţierea şi efectuarea unor măsuri clare pentru depoluarea generală şi totală a atmosferei europene.

Ţara noastră se numără printre aceşti arhitecţi şi constructori, printre factorii cei mai activi ai purificării climatului politic pe continent, pentru făurirea unei Europe mai drepte şi mai bune, într-o lume mai dreaptă şi mai bună.

Ion Cârje

DIN TARILE SOCIALISMULUI

SOFIA

„Creşte, dar nu îmbătrîneşte"

Corespondenţă de la Constantin Amariţei

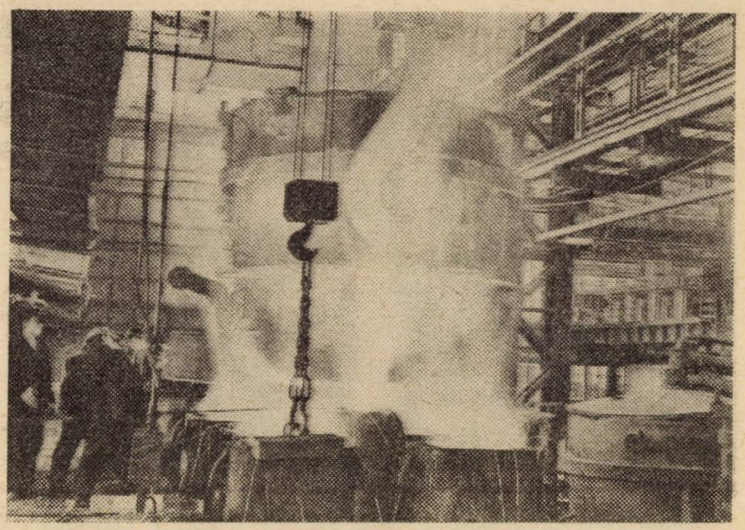

La Sofia s-au dezvoltat mari şi moderne capacităţi de producţie industrială, printre care cel mai reprezentativ este Combinatul metalurgic Kremikovţi

Încă din anul 1911, Sofia şi-a ales ca deviză a dezvoltării sale cuvintele „Creşte, dar nu îmbătrîneşte". Înaintea devizei, însă, a apărut blazonul capitalei bulgare, folosit şi astăzi în înfăţişarea lui iniţială. Istoria emblemei oraşului începe în vara anului 1900, cînd municipalitatea oraşului Sofia a fost invitată de organizatorii Expoziţiei mondiale de la Paris să-şi trimită blazonul pentru a fi expus pe faţada Domului Invalizilor, alături de emblemele capitatelor celorlalte ţări participante.

De la primul recensămînt al Sofiei (1880), capitala bulgară, ca şi întreaga ţară de altfel, a cunoscut perioade diferite de dezvoltare, care au determinat, în mare măsură, şi dinamica creşterii numărului ei de locuitori. De la 20 856 locuitori, cîţi se aflau în Sofia în anul 1880 — cu mult mai puţini decît în oraşele Ruse, Varna sau Plovdiv —, populaţia capitalei bulgare a crescut continuu, atingînd 287 069 locuitori în anul 1934 şi aproape 700 000 în anii de după eliberare. De la 1 ianuarie 1972, odată cu înfiinţarea celui de al şaptelea raion al Sofiei, format din 10 cartiere periferice şi 39 de comune limitrofe acestora, oraşul a depăşit graniţa celor 1 milion de locuitori. Dintre aceştia, peste o cincime activează în industria oraşului, asigurînd economiei bulgare aproape 20 la sută din întreaga producţie industrială a ţării.

Vechea deviză a Sofiei şi-a găsit adevăratul cîmp de realizare în condiţiile socialismului, cînd oraşul a crescut practic cu fiecare an, devenind tot mai înfloritor. Pe teritoriul capitalei bulgare şi în jurul ei au luat naştere şi s-au dezvoltat mari şi moderne capacităţi de producţie industrială, printre care cel mai reprezentativ este Combinatul metalurgic Kremikovţî. Peste 220 de uzine şi fabrici produc în Sofia şi livrează ţării electrocare, maşini electronice de calcul, instalaţii de automatizare, motoare electrice şi strunguri, televizoare, frigidere, anvelope, fontă şi oţel, laminate şi metale neferoase, haine de piele şi ţigări. Alte uzine, în construcţie, vor spori gama produselor de marcă „Sofia" cu noi tipuri de motoare cu benzină, tehnică de calcul, coloranţi.

Agricultura din jurul capitalei, practicată în unităţile specializate ale Complexului agro-industrial „Sredeţ", asigură jumătate din nevoile aprovizionării cu lapte a oraşului, o treime din cantităţile necesare de legume proaspete şi aproape în întregime solicitările comerţului cu flori.

Întîlnite la tot pasul, fie în cele peste 500 de parcuri, părculeţe şi grădiniţe care împînzesc oraşul, fie în unităţi comerciale specializate sau în spaţii anume rezervate lor la intrarea în magazine, hoteluri, restaurante, în gări sau pe aeroport, florile pot reprezenta pentru Sofia un adevărat simbol. Prezenţa florilor şi a numeroase spaţii verzi justifică în mare măsură supranumele dat Sofiei de „oraş-grădină". Planuri speciale de lungă durată, elaborate în această direcţie, prevăd o şi mai mare extindere a zonelor de verdeaţă ale capitalei. De la 281 ha, cît măsura suprafaţa parcurilor şi grădinilor oraşului în anul 1955, zona verde depăşise,în 1972, 1 100 ha, iar, împreună cu parcul naţional Vitoşa, atinsese 20 000 ha. Pînă în anul 1975, sînt prevăzute a se amenaja în partea de sud a oraşului, partea lui cea mai industrializată, alte 220 ha de zonă verde.

Sofia va continua să-şi dezvolte producţia industrială, dar cu grija de a-şi îmbunătăţi structura ramurilor şi a activităţilor sale. Cu ritmuri înalte vor continua să se dezvolte industria construcţiilor de maşini, mai ales construcţia de aparate de tehnică de calcul electronic, de tehnică radio şi comunicaţii, industria alimentară. În acelaşi timp, vor fi limitate şi scoase din capitală producţiile şi activităţile ce necesită mai multă mînă de lucru sau care folosesc mari cantităţi de apă şi materiale, poluează mediul înconjurător sau încarcă exagerat transportul şi arterele de circulaţie ale oraşului.

Pentru asigurarea de 7,2 m cubi de apă potabilă pe secundă, necesari unui consum pe locuitor de 550 litri apă în 24 ore, ca şi pentru extinderea şi reconstrucţia reţelei de aprovizionare cu curent electric se vor investi fonduri cu circa 80 la sută mai mari decît în perioada cincinalului 1966—1970.

Importante resurse financiare se vor cheltui pentru construcţia de locuinţe şi extinderea spaţiilor comerciale. Numai în perioada 1971—1973, locuitorilor Sofiei li s-au predat 26 500 apartamente, iar alte 14 000 au fost prevăzute pentru anul 1974.

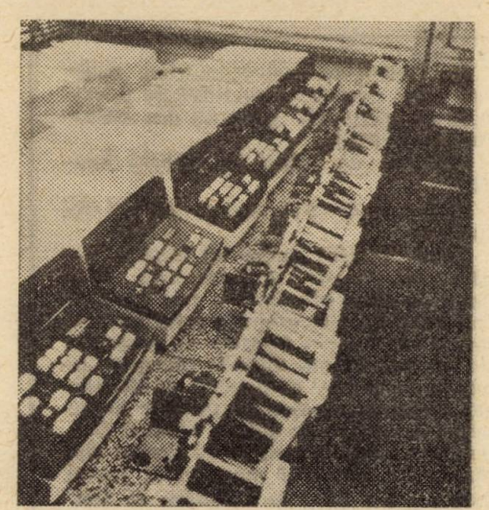

Calculatoare electronice, unul din produsele celor peste 220 de uzine şi fabrici ale capitalei bulgare

Edilii Sofiei îşi concentrează atenţia asupra planului de sistematizare a zonei centrale. Conform prevederilor acestui plan, bulevardul „Ruski" — la capătul căruia se află piaţa „9 Septembrie" şi mausoleul Gheorghi Dimitrov — îşi va păstra aspectul actual. Clădirile de importanţă istorică din vecinătatea lui vor fi şi ele păstrate. La fel vor arăta Muzeul mişcării revoluţionare din Bulgaria, Academia bulgară de ştiinţe, Universitatea „Kliment Ohvidski", Casa Centrală a Armatei Populare.

O restructurare radicală va cunoaşte partea de vest a oraşului. Pe o rază de aproape 2 km, în locul clădirilor vechi, se vor înălţa clădirile, durate în stil modern, ale viitorului centru comercial al oraşului: hoteluri, clădiri administrative pentru uniuni economice de stat, complexul comerţului exterior, Centrul cultural naţional, un complex teatral pentru tineret.

Modernizarea bulevardului „Lenin" — principala poartă de ieşire spre Plovdiv şi Istanbul şi singura arteră de circulaţie care leagă centrul de aerogara Sofia — va însemna nu numai o continuă panglică de asfalt cu 6 benzi de circulaţie, fără intersecţii şi fără semafoare, dar şi prilej de noi construcţii capabile să dea Sofiei aura de mare metropolă. Vor apărea, pe terenurile din jurul bulevardului, clădirile Ministerului Afacerilor Externe şi ale Ministerului Învăţămîntului Public, Conservatorului de stat, iar, în apropierea populariului stadion „Vasil Levski", Palatul tinerilor căsătoriţi.

O nouă gară feroviară de călători şi un nou aeroport, construcţia metroului şi a numeroase garaje şi parkinguri subterane întregesc armonios îndrăzneţele planuri ale arhitecţilor bulgari.

Ca o caracteristică generală a construcţiilor oraşului Sofia este faptul că toate vor avea ferestrele îndreptate spre Vitoşa, capitala bulgară fiind un adevărat dar al muntelui la poalele căruia s-a adăpostit de veacuri. Vitoşa s-a integrat atît de mult în viaţa locuitorilor capitalei bulgare, încît nu poate fi deloc exagerată observaţia că ea reprezintă o mare mîndrie a lor. De aceea, pe bună dreptate susţin ei, „cine a trecut pe aici şi nu a urcat pe Vitoşa nu se poate lăuda că a văzut Sofia".

Importante manifestaţii de masă s-au desfăşurat la Lisabona în tot timpul zilei de 1 Mai

Junta „salvării naţionale" ; de la stînga la dreapta : căpitanul Antonio Alva Rosa Coutinho, vice-amiral José-Baptista Pinherio de Azevedo, generalul Costa Gomes, generalul Antonio de Spinola, generalul de divizie Jaime Silverio Marques şi colonelul Carlos Galvao de Mélo

Portugalia — descătuşare

„Incredibil şi, totuşi, adevărat — exclamă corespondentul ziarului «L'Humanité» la Lisabona. Ceea ce era, acum o săptămînă încă, de negîndit a devenit realitate. Oricare ar mai putea fi turnura evenimentelor în zilele şi săptămînile următoare, nimic nu va mai fi ca înainte în Portugalia. Nimic şi nimeni nu va mai putea şterge din istorie acest Întîi de Mai al libertăţii şi speranţei, această descătuşare fulgerătoare a primăverii, după lunga şi recea noapte de o jumătate de secol de iarnă fascistă".

Garoafe roşii la Lisabona

Simbol al victoriei asupra fascismului, garoafele roşii au invadat la 1 Mai (pentru prima oară sărbătorit în Portugalia din 1923) ţara. Au înflorit în braţele sutelor de mii de muncitori, studenţi, femei, funcţionari, marinari şi soldaţi ; au fost prinse pe puştile militarilor, pe parbrizele automobilelor, pe ghidoanele motocicletelor şi bicicletelor tuturor celor ieşiţi în stradă la Lisabona, Oporto, Aveiro, Coimbra, Leira, Braga, pentru a scanda „Jos fascismul !", „Poporul unit nu va mai fi niciînd înfrînt !".

La Lisabona, peste o jumătate de milion de persoane au sărbătorit această zi într-o atmosferă de calm, evidenţiind maturitatea politică a acestui popor, ieşit în stradă pentru a-şi arbora dreptul la libertate, hotărît să-şi manifeste prezenţa, existenţa, voinţa atîta vreme încătuşate. Această maturitate politică a maselor a fost, de altfel, marea surpriză a ultimelor zile. Viaţa îşi urmează cursul normal ; nu a avut loc nici o perturbare în activităţile profesionale, economice şi financiare. (Măsuri elementare de control, în acord cu sindicatul băncilor, au fost luate pentru stăvilirea „fugii de capital"). N-a avut loc nici o singură ciocnire, nici o înfruntare violentă. „Dacă primele zile ce au urmat mişcării insurecţionale de la 25 aprilie — comenta «France Presse» — au fost ale armatei, ziua de 1 Mai a fost neîndoios ziua organizaţiilor politice democratice, ziua partidului comunist şi a partidului socialist care au demonstrat forţa cadrelor lor, mai ales ale celor comuniste, care, singure, au reuşit să menţină ordinea perfectă a maselor populare care le urmează".

Evenimentul politic central este considerat la Lisabona întoarcerea în ţară, după 13 ani de exil, a secretarului general al Partidului Comunist Portughez, Alvaro Cunhal. Dar să lăsăm un martor ocular, ziaristul francez Etienne Gilbert, să relateze : „Cu mult înainte de aterizarea avionului «Air France», marţi (30 aprilie), mii de persoane se îndreptau spre aeroportul din Lisabona. Drapele roşii cu secera şi ciocanul, banderole, pancarte salutînd Partidul Comunist Portughez... În interior, cîteva sute de trimişi speciali ai presei portugheze şi internaţionale se înghesuiau în holul de la intrare pentru a asista, cum se exprimase un confrate britanic, «la acest enorm eveniment». Primirea rezervată lui Alvaro Cunhal a fost pe măsura prestigiului de care se bucură aici partidul său. O formidabilă urare a izbucnit, o pădure de drapele s-a înălţat cînd Alvaro Cunhal s-a îndreptat spre automobilul blindat de la înălţimea căruia s-a adresat poporului din Lisabona şi naţiunii. Şi am asistat la spectacolul surprinzător al soldaţilor şi căpitanilor legănîndu-şi puştile-mitraliere în ritmul «P.C.P. !», «P.C.P. !» scandat de mulţime... Acest popor, care a vărsat lacrimi de sînge, plîngea de bucurie".

„Alianţa între popor şi militari — declara imediat după sosire Alvaro Cunhal — este condiţia esenţială a salvării libertăţilor democratice. Este indispensabil să consolidăm şi să facem ireversibilă mişcarea forţelor armate pentru a împiedica orice posibilitate de reîntoarcere a ţării noastre la cei 48 de ani de dictatură fascistă". Forţele progresiste — a subliniat secretarul general al P.C. Portughez — trebuie să dea un exemplu de luciditate, de conştiinţă civică şi revoluţionară întregului popor portughez. Sarcinile prioritare constau în salvgardarea libertăţilor cucerite de masele populare şi de istorica mişcare a soldaţilor, marinarilor, ofiţerilor, în încetarea imediată a războiului colonial, în satisfacerea revendicărilor economice cele mai urgente ale clasei muncitoare, în constituirea unui guvern provizoriu cu o reprezentare a tuturor forţelor democratice.

Măsuri concrete

Iată primele măsuri legale, concrete, *iniţiate de Junta de salvare naţională:*

1) Destituirea amiralului Americo Thomaz din funcţia de preşedinte al Portugaliei.

2) Destituirea din funcţiile lor a preşedintelui Consiliului de Miniştri, Marcello Caetano, şi a miniştrilor, secretarilor şi subsecretarilor de stat ai guvernului său.

3) Dizolvarea Adunării Naţionale.

4) Definirea puterilor exercitate de Junta de salvare naţională.

Măsurile au intrat în vigoare imediat.

Potrivit primului decret-lege emis de juntă :

1) Sînt destituiţi din funcţiile lor „guvernatorii generali" din Angola şi Mozambic.

2) Atribuţiile „guvernatorilor generali" sînt exercitate cu titlul de interimat de secretarii generali din teritoriile respective.

Măsurile au intrat în vigoare imediat.

Noii şefi de stat major numiţi de juntă :

Şeful statului major al marinei — căpitanul de vas José-Baptista Pinherio de Azevedo, care a fost avansat la rangul de vice-amiral ; şeful statului major al armatei terestre — generalul de brigadă Jaime Silverio Marques, avansat la gradul de general de divizie; şeful statului major al forţelor aeriene — generalul de aviaţie Manuel Diego Neto, care a sosit la 29 aprilie din Mozambic, singurul membru al juntei care nu s-a aflat la Lisabona în timpul mişcării insurecţionale.

Toate măsurile de mai sus au fost iniţiate la 25 aprilie a.c.

Alături, în aceste clipe, de poporul portughez, poporul român urmărește cu viu interes cursul evenimentelor, în care vede premisa unui nou curs de dezvoltare a Portugaliei.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat, la 3 mai, în cuvîntarea rostită în fața fruntașilor întrecerii socialiste, **„victoria forțelor populare, revoluționare, democratice și a forțelor armate din Portugalia, care au răsturnat dictatura fascistă și au creat condiții ca, după aproape 50 de ani, poporul portughez, forțele revoluționare din această țară să sărbătorească în mod liber 1 Mai și să-și poată propune trecerea la o dezvoltare liberă, independentă și democratică a Portugaliei".**

„Desigur — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — **sînt multe probleme de rezolvat în Portugalia pe calea dezvoltării democratice, a ridicării bunăstării maselor populare, inclusiv în legătură cu lichidarea definitivă a politicii colonialiste și asigurarea dreptului popoarelor din colonii de a se dezvolta independent, pentru crearea unor relații noi între Portugalia și aceste țări, bazate pe egalitate, respect, colaborare democratică trainică. Noi sperăm că se va porni de la principiul democratic verificat de istorie, potrivit căruia nu poate fi cu adevărat liber un popor care asuprește alte popoare. Sprijinirea înfăptuirii aspirațiilor legitime ale popoarelor din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau este nu numai o necesitate a dezvoltării istorice a acestor popoare, ci și un act care corespunde pe deplin intereselor poporului portughez de a-și întemeia raporturile sale cu celelalte națiuni pe fundamentul trainic al egalității în drepturi, respectului mutual și avantajului reciproc. Crearea unor asemenea relații între Portugalia și aceste popoare este de natură să slujească și cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume. Pornind de la aceste considerente, noi apreciem că victoria obținută prin răsturnarea dictaturii fasciste în Portugalia deschide un drum nou, o perspectivă nouă forțelor populare, democratice și forțelor armate din această țară, corespunzător intereselor vitale de bunăstare, independență și fericire ale poporului portughez. Aceasta deschide, totodată, largi posibilități pentru participarea națiunii portugheze la eforturile generale în vederea statornicirii pe continentul nostru a unor relații de pace, securitate și conlucrare rodnică între state. Poporul român, care a avut întotdeauna legături strînse de solidaritate cu forțele democratice, patriotice, progresiste din Portugalia, dorește să dezvolte relațiile de colaborare multilaterală cu aceste forțe, cu poporul portughez, în interesul propășirii ambelor țări, precum și al asigurării victoriei cauzei securității și cooperării în Europa, al promovării unei politici internaționale cu adevărat noi, bazate pe egalitate în drepturi, neamestec în treburile interne și respectarea independenței și suveranității naționale. Ne bucurăm în mod sincer de victoriile obținute de forțele democratice din Portugalia și le urăm noi și tot mai mari succese în lupta lor dreaptă!"**

„Poporul unit nu va fi niciodată înfrînt!" — a încheiat Alvaro Cunhal.

Garoafele roșii și calme ale Întîiului de Mai portughez stau mărturie.

Ore, minute...

Evenimentele se succed la Lisabona într-un ritm alert. Știrile, informațiile se răspîndesc, curg vertiginos : *Spinola s-a întîlnit cu Alvaro Cunhal... Junta desemnează o comisie pentru asigurarea libertății de exprimare a tuturor tendințelor democratice la radio și T.V.... Spinola convoacă sindicatele. Le cere să propună trei nume pentru postul de ministru al muncii în guvernul provizoriu... Documente sînt descoperite în birourile D.G.S. (fosta poliție politică)... Muncitorii se reunesc în întreprinderi... Studenții deliberează în adunări generale... 24 de ofițeri superiori sînt trecuți în rezervă... Operațiunile bancare vor fi normalizate... „Avante", organ al Partidului Comunist Portughez, care apărea clandestin sub regimul Caetano, devine cotidian de seară... Junta anunță că exilații politici portughezi pot reveni imediat în țară, cu depline drepturi cetățenești... Mario Soares, secretarul general al Partidului Socialist Portughez, a plecat într-un turneu în unele capitale vest-europene: Londra, Haga, Bruxelles, Bonn, Helsinki, Roma... „Junta salvării naționale este dispusă să stabilească relații diplomatice cu țările socialiste" — declară purtătorul de cuvînt al juntei... Secretariatul general al conferinței episcopale din Portugalia cere, într-un comunicat, „catolicilor și tuturor portughezilor de bună-credință" să sprijine militarii și să dea dovadă de „virtuțile lor civice". Răsturnarea dictaturii, spun episcopii, este în interesul societății portugheze... P.A.I.G.C. (Partidul African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde) denunță „continuarea bombardamentelor aeriene portugheze asupra unor obiective civile în Guineea-Bissau"... În Angola au fost puși în libertate circa 1 200 prizonieri politici deținuți în lagărul de la Sao Nicolau, în sudul țării... Deținuții politici din Insulele Capului Verde au fost eliberați — se anunță la Lisabona... Generalul Costa Gomes, șeful statului major al forțelor armate, vizitează Angola... Este formal la Lisabona un partid de centru-stînga de către un grup de foști deputați liberali... Funcționarii portughezi, reuniți în adunări generale, prezintă o serie de revendicări, printre care dreptul la grevă și drepturi sindicale...*

...Portugalia va avea înainte de 17 mai un președinte al republicii și un guvern provizoriu. Purtătorul de cuvînt al juntei, maiorul José Sanchez Osorio, a declarat, la o conferință de presă, că „termenul de trei săptămîni, începînd de la 26 aprilie, fixat de programul mișcării forțelor armate pentru normalizarea situației politice, va fi respectat". Președintele provizoriu va fi desemnat de membrii juntei militare. În politica externă, purtătorul de cuvînt a declarat că „principiile viitorului guvern provizoriu sînt : independență, egalitate între toate statele, neamestecul în treburile interne, apărarea păcii, lărgirea și diversificarea relațiilor internaționale pe bază de prietenie și cooperare". Opiniile exprimate de generalul de Spinola în cartea sa „Portugalia și viitorul" — a precizat purtătorul de cuvînt — sînt opinii personale. Linia politică a programului forțelor armate constă în faptul că viitorul țării trebuie dezbătut de națiune...

Fiecare oră, fiecare minut contează. A clarifica, a face ireversibilă calea democratică pe care s-a înscris Portugalia — iată principalul obiectiv care animă astăzi forțele progresiste, masele populare.

A CLARIFICA : cu atît mai mult cu cît cea mai importantă problemă, detonatorul evenimentelor care în 24 de ore aveau să răstoarne un regim de o jumătate de secol, problema „teritoriilor de peste mări" n-a fost clarificată încă. Antonio de Spinola, președintele juntei salvării naționale, într-o întîlnire avută cu reprezentanții Mișcării democratice portugheze, declara că acceptă „principiul autodeterminării" coloniilor portugheze din Africa, dar că „nu confundă autodeterminarea și inde-

Programul socialiștilor

Comunicatul dat publicității de Partidul Socialist Portughez declară că acesta „se solidarizează cu lupta poporului portughez și salută Mișcarea forțelor armate". Programul juntei reprezintă „un mare pas înainte, care poate duce la stabilirea unei democrații socialiste în țara noastră".

Obiectivele Partidului Socialist sînt :

„1) Încetarea războaielor coloniale și începerea de negocieri cu Guineea-Bissau și cu mișcările de eliberare din Angola și Mozambic, pe baza dreptului popoarelor la autodeterminare și independență ;

2) Amnistie imediată pentru toți cei care, din motive de conștiință, au refuzat să satisfacă serviciul militar ;

3) Eliberarea tuturor deținuților politici din colonii ;

4) Alegeri urgente, pe baza sufragiului universal, pentru consiliile municipale ;

5) Îndepărtarea din viața politică a persoanelor legate de vechiul regim și înlocuirea lor prin persoane fidele programului forțelor armate ;

6) Lupta împotriva dominației monopolurilor și libertate deplină organizațiilor sindicale și studențești, precum și lichidarea corporatismului ;

7) Dreptul de vot pentru toți cetățenii țării care au împlinit vîrsta de 18 ani, precum și pentru emigranți ;

8) Stabilirea de relații diplomatice cu toate țările".

Programul va fi supus aprobării viitorului Congres al Partidului Socialist Portughez.

Londra. Secretarul general al partidului socialist portughez, Mario Soares, a avut convorbiri cu premierul britanic Harold Wilson

pendența". Opusă acestei poziții este cea a Mișcării democratice, ce grupează reprezentanți comuniști, socialiști și catolici, în favoarea încetării imediate a războiului, a deschiderii unui dialog cu mișcările de eliberare și a recunoașterii drepturilor popoarelor din colonii la autodeterminare și independență.

Este evident că de rezolvarea acestei probleme-cheie depinde posibilitatea Portugaliei de a ieși din cercul închis al odiosului sistem colonial.

A FACE IREVERSIBILĂ calea democratică înseamnă a consolida prin măsuri efective cursul nou intervenit în viața țării. Fasciștii — sublinia Alvaro Cunhal — dispun încă de puternice poziții în aparatul de stat și în pîrghiile economice. Pericolul unor acțiuni de sabotaj, al unor tentative de divizare în sînul forțelor armate, al unor provocări ale agenților fostei poliții politice sau al acțiunilor unor grupuri scăpate de sub control există. Asupra acestui pericol atrage atenția Declarația Comitetului Central al Partidului Comunist Portughez, dată publicității la 5 mai.

Comitetul Central al Partidului Comunist Portughez își exprimă, în același timp, voința de a participa la un guvern provizoriu. Afirmîndu-și întreaga solidaritate cu mișcarea declanșată de militari, partidul comunist aprobă măsurile de urgență luate de junta salvării naționale, pentru lichidarea dictaturii fasciste și instaurarea libertății. Consideră, de asemenea, „pozitivă amnistia acordată dezertorilor și refractarilor". „Continuarea mișcării — subliniază declarația — cel puțin pînă la alegerile pentru Adunarea Constituantă, este una din condițiile esențiale pentru consolidarea și dezvoltarea cuceririlor și pentru realizarea unui front împotriva conspirațiilor și tentativelor contrarevoluționare". Totodată, „Partidul Comunist insistă ca, la toate nivelurile, să se multiplice legăturile de cooperare și întrajutorare a maselor populare și militarilor", subliniind că „de întărirea și ireversibilitatea acestei alianțe depinde victoria finală a democrației în Portugalia".

Unitatea forțelor patriotice, progresiste și democratice, a întregului popor este apreciată drept principala garanție pentru continuarea drumului nou, al perspectivelor democratice, pe care, de la 25 aprilie, s-a înscris Portugalia.

Rodica Dumitrescu

Președintele Americo Thomaz și premierul Marcello Caetano au fost exilați în insula Madera. În imagine : mașina blindată cu care Caetano și suita sa au părăsit Lisabona în momentul loviturii de stat

Alvaro Cunhal: „25 aprilie — schimbare radicală în situația politică"

Alvaro Cunhal, secretarul general al Partidului Comunist Portughez, vorbind la un mare miting din Lisabona

Reproducem extrase din interviul acordat, la 29 aprilie, ziarului „L'Humanité" de *ALVARO CUNHAL, secretarul general al Partidului Comunist Portughez.*

— Cum se pot explica succesul fulgerător al mișcării insurecționale de la 25 aprilie, răsturnarea guvernului Caetano și măsurile cu caracter democratic luate de o juntă formată din militari, care erau, pînă acum, oameni ai regimului ?

— Mișcarea militară victorioasă de la 25 aprilie n-a căzut din cer. Este rezultatul unui larg proces în care au intervenit, ca factori determinanți, criza internă a regimului fascist, consecințele economice, sociale și politice ale războiului colonial, izolarea și condamnarea internațională a fascismului și colonialismului portughez, succesele mișcărilor de eliberare din Guineea-Bissau, Mozambic și Angola, marele avînt al luptei poporului portughez.

Dacă nu ținem seama de toți acești factori, de îngustarea progresivă a bazei de sprijin a fascismului, ca și de amploarea și nivelul atinse de mișcarea democratică și populară, nu putem înțelege nici acțiunea de la 25 aprilie, nici succesiunea rapidă a evenimentelor care au urmat. Largul sprijin al mișcării democratice unitare (la care participă comuniștii, socialiștii și catolicii) a fost o dată în plus confirmat de campania din octombrie trecut, în cursul căreia mișcarea a realizat aproape 200 de mitinguri, cu o participare de 200 000 de persoane. Forța organizată a clasei muncitoare s-a manifestat viguros în valul de greve care a cuprins în ultimele luni țara, în adunările și reunirea a mii de muncitori într-o mișcare sindicală — care a reușit să smulgă de sub controlul patronatului și guvernului zeci de sindicate fasciste — al cărei număr total de aderenți se cifrează la peste o jumătate de milion de persoane. Mișcarea studenților, prin manifestații repetate, adunări și greve ce au paralizat uneori învățămîntul timp de luni de zile, controlează toate asociațiile studențești legale. Mișcările tinerilor muncitori și ale femeilor constituie, de asemenea, importante sectoare ale luptei populare. Lupta împotriva războiului colonial a devenit o mișcare puternică, de masă. Cererea de a se pune capăt războiului s-a răspîndit tot mai mult în întreaga țară. De la începutul ostilităților, numărul dezertorilor și al celor ce nu s-au prezentat la serviciul militar se cifrează la peste 100 000. Acțiuni revoluționare cuprinseseră, de la o vreme, chiar și aparatul militar colonialist.

Astfel, nemulțumirea se manifesta din ce în ce mai puternic în rîndul forțelor armate. De la începutul anului 1973, s-au înregistrat cele mai diverse acțiuni de rezistență din partea soldaților, subofițerilor și tinerilor ofițeri în mai mult de 50 de unități militare, între care 5 regimente de infanterie, 5 regimente de artilerie, 4 baze aeriene, 6 unități ale marinei de război, 8 școli practice, ca și în unități ale cavaleriei, antiaeriene, în spitalele militare, depozitele de materiale etc. Forțele armate nu mai reprezentau sprijinul solid, tradițional, al regimului. Lupta pentru atragerea forțelor armate de partea libertății înregistrase succese considerabile. Ideea care avea să obțină cîștig de cauză în cursul unor largi reuniuni ale ofițerilor a fost că forțele armate trebuie să intervină pentru a pune capăt războiului colonial și fascist.

Întreagă această situație explică succesul fulgerător al mișcării forțelor armate, mandatul ce i s-a încredințat juntei salvării naționale de a restabili libertățile și de a organiza alegeri libere pentru o Adunare Constituantă. Întreagă această situație explică, de asemenea, măsurile imediate care dau satisfacție revendicărilor mișcării democratice, ca și sprijinul și participarea activă a maselor la primele măsuri cu caracter democratic.

Revolta de la 25 aprilie nu a fost o lovitură a unui clan militar, ci o acțiune izvorîtă dintr-o largă mișcare a ofițerilor, care adoptaseră metode deschise și democratice de discuții și decizie. Cu toate caracteristicile, uneori contradictorii, specifice și originale, mișcarea forțelor armate și evenimentele din ultimele zile se înscriu în procesul revoluției democratice portugheze.

— Care este atitudinea Partidului Comunist Portughez față de mișcarea insurecțională a juntei salvării naționale, condusă de generalul Spinola, și față de programul său ?

— Mișcarea militară de la 25 aprilie reprezintă o schimbare radicală în situația politică. Partidul nostru a salutat călduros pe militarii Mișcării forțelor armate care au acționat pentru a lichida complet dictatura fascistă, pentru a pune capăt războiului colonial, pentru a instaura libertățile democratice și a restabili un regim democratic.

Salutăm, ca mari victorii ale poporului nostru și ale forțelor democratice, suprimarea efectivă a odioasei poliții politice (P.I.D.E.-D.G.S.), eliberarea tuturor prizonierilor politici, libertatea presei.

Sprijinim și vom sprijini activ toate măsurile care dau satisfacție revendicărilor exprimate de multă vreme de partidul nostru, de forțele democratice și masele populare și care continuă să fie

scandate pe străzi de către impunătoarele manifestații populare ce au loc în fiecare zi, pretutindeni în Portugalia.

În ce privește problema colonială, junta declară că acceptă o dezbatere a acestei probleme majore la nivel național. O atare dezbatere este de multă vreme cerută de către forțele democratice. Bineînțeles, această dezbatere trebuie făcută asigurindu-se tuturor forțelor politice libertatea de a-și apăra opiniile.

Reafirmăm politica partidului nostru. Trebuie deschis imediat dialogul cu mișcările de eliberare pentru a pune capăt războiului, a recunoaște statul Guineea-Bissau și a admite dreptul la independență imediată și completă al Mozambicului și Angolei. O politică avînd drept scop continuarea dominației coloniale portugheze sub forme noi nu va duce la încheierea războiului, ci va agrava inevitabil, într-un mod tragic, situația economică, socială și politică a Portugaliei.

— *Care sînt perspectivele evoluției situației politice în Portugalia ?*

— Subliniem că instaurarea unui regim democratic nu poate fi atinsă decît prin realizarea celei mai solide unități a forțelor democratice, prin lupta maselor populare, prin alianța forțelor populare și a militarilor democrați și liberali. Trebuie dezvoltate, lărgite și făcute ireversibile fraternizarea, solidaritatea reciprocă, unitatea combativă a poporului și militarilor în lupta pentru instaurarea unui regim democratic în Portugalia.

Guvernul fascist a fost răsturnat. Au fost întreprinse cîteva măsuri imediate, foarte pozitive. Dar regimul nu a fost complet distrus Nu au fost încă restabilite toate libertățile. Fasciștii dispun încă de puternice poziții în aparatul de stat și în pîrghiile de conducere ale vieții economice. Pericolul unei lovituri contrarevoluționare există. Trebuie, de asemenea, evitat ca puterea izvorîtă din mișcarea de la 25 aprilie să nu se cristalizeze sub forma unei dictaturi militare. Consolidarea rezultatelor obținute în aceste zile, lichidarea totală a fascismului și instaurarea unui regim democratic presupun încă o bătălie politică grea ; pentru a învinge, trebuie întărite urgent forțele organizate ale mișcării democratice și populare.

Subliniem, în acest context, pericolul unei discriminări anticomuniste. Nu poate exista libertate în Portugalia atîta timp cît partidul comunist va fi forțat să rămînă în clandestinitate, partid care, de-a lungul a zeci de ani, a fost forța principală și marele partizan al luptei împotriva dictaturii fasciste, luptă căreia i-a adus sacrificii imense și inegalabile. Indiciul cel mai sigur că în Portugalia s-a instaurat libertatea va fi legalizarea partidului comunist. Construirea unei Portugalii democratice nu va fi, de altfel, posibilă fără participarea activă a partidului nostru, partidul muncitorilor, marele partid al opoziției democratice.

După o jumătate de secol de opresiune fascistă, în fața poporului portughez se deschid reale perspective de libertate. Lunile viitoare vor decide viitorul Portugaliei pentru mulți ani.

În prezent, ca întotdeauna, comuniștii își consacră toate energiile luptei pentru apărarea intereselor și aspirațiilor muncitorilor și celor mai largi mase populare, pentru instaurarea unui regim democratic, care să poată conduce, în cele din urmă, patria noastră pe calea libertății, păcii, independenței și progresului social.

Demisia cancelarului Willy Brandt

„Stimate domnule președinte federal, Îmi asum responsabilitatea politică pentru neglijențele legate de afacerea de spionaj Guillaume și, prin prezenta, îmi declar demisia din funcția de cancelar federal. În același timp, rog ca demisia să devină, în mod nemijlocit, imediat efectivă și locțiitorul meu, ministrul federal Scheel, să fie însărcinat cu executarea treburilor cancelariei federale pînă cînd va fi ales succesorul meu".

Este textul scrisorii cancelarului Willy Brandt către președintele Republicii Federale Germania, Gustav Heinemann.

În noaptea de luni spre marți (6—7 mai), serviciul de presă federal a anunțat, în mod oficial, demisia — acceptată, conform Constituției, de președintele Heinemann — și a dat publicității scrisoarea cancelarului.

Purtătorul de cuvînt guvernamental Rüdiger von Wechmar anunțase anterior că Günter Guillaume, consilier al cancelarului Willy Brandt, fusese arestat în noaptea de 24 spre 25 aprilie.

Vestea demisiei lui Willy Brandt — primul cancelar social-democrat al R.F.G., venit la conducerea guvernului în urma alegerilor legislative din 1969, reales în 1972 — a constituit o mare surpriză politică la Bonn. Secretarul federal al Partidului social-democrat, Holger Börner, declara : „personal, am fost profund consternat ; membrii P.S.D. și milioane de cetățeni din țara noastră se află, în momentul de față, alături de Willy Brandt".

Evenimentele se succedaseră rapid, în decursul după-amiezii de *luni 6 mai*, înainte de anunțarea demisiei cancelarului federal.

Ora 14,30 : purtătorul de cuvînt guvernamental, Armin Grünewald, dezminte zvonurile după care Horst Ehmke, ministrul poștelor și telecomunicațiilor, ar demisiona ca urmare a „afacerii Guillaume". (Horst Ehmke conducea serviciul cancelariei federale, în 1970, cînd a fost angajat Guillaume).

Ora 16 : Helmut Kohl, președintele partidului creștin-democrat, din opoziție, și Karl Carstens, lider al U.C.D., fac declarații agresive la adresa guvernului.

Ora 17,59 : Oficiul federal de informații anunță că, la ora 21, cancelarul Brandt îi va primi pe președinții celor trei fracțiuni parlamentare reprezentate în Bundestag (Herbert Wehner — P.S.D., ; Wolfgang Mischnick — P.L.D. ; Karl Carstens — U.C.D.).

Ora 19,30 : se anunță că ministrul de externe Walter Scheel nu se va duce la Bruxelles pentru a participa la lucrările Consiliului ministerial al Pieței comune, ultimul pe care l-ar fi prezidat (dată fiind apropiata sa alegere în funcția de președinte federal). Motivul : prezența sa la o importantă ședință de cabinet.

Ora 20 : reuniune (neanunțată) a celor mai marcante personalități ale coaliției guvernamentale P.S.D. — P.L.D. ; cancelarul i-a convocat pe ministrul de externe Walter Scheel, ministrul de interne Hans Dietrich Genscher, președintele fracțiunii parlamentare social-democrate, Herbert Wehner, președintele fracțiunii parlamentare liberale, Wolfgang Mischnick, ministrul de finanțe Helmut Schmidt, vicepreședintele P.S.D. Heinz Kühn, secretarul general al P.S.D., Holger Börner. Ulterior, s-a aflat că, la această ședință de cabinet, Brandt a anunțat decizia sa de a demisiona.

Ora 20,30 : ministrul poștelor și telecomunicațiilor, Horst Ehmke, își reafirmă hotărîrea de a nu demisiona.

Ora 21,30 : ia sfîrșit reuniunea (anunțată anterior) a celor trei președinți de fracțiuni parlamentare. Se află că nu cancelarul Brandt, cel care a convocat-o, a condus discuțiile, ci vicecancelarul și ministrul său de externe, Walter Scheel.

Ora 22 : după ce cei trei președinți de fracțiuni parlamentare părăsesc cancelaria, Karl Carstens (U.C.D — U.C.S.) declară ziariștilor că reuniunea celor trei lideri de partid nu a avut decît o foarte vagă legătură cu „afacerea Guillaume" și că, personal, n-are nimic senzațional de spus. În cercurile de presă se afirmă că, într-un alt birou al cancelariei, are loc o ședință de cabinet restrînsă.

Marți, 7 mai

Ora 0,30 : Oficiul federal de informații anunță demisia cancelarului.

Ora 1,15 : purtătorul de cuvînt al președinției republicii confirmă că președintele Gustav Heinemann, aflat la Hamburg, a primit scrisoarea de demisie a cancelarului și a acceptat-o.

Ora 1,43 : se precizează că Willy Brandt va rămîne, în continuare, președinte al Partidului social-democrat. Se vorbește intens despre Helmut Schmidt, actualul ministru de finanțe, ca despre cel mai probabil succesor al lui Willy Brandt în funcția de cancelar. Ministrul de externe Walter Scheel confirmă hotărîrea de a-și menține candidatura la președinția R.F.G.

Ora 1,45 : Erhard Eppler, ministrul cooperării economice, telefonează la cancelarie pentru a i se confirma oficial știrea demisiei auzită la radio. După el, telefonează mai mulți miniștri care, ca și Eppler, nu posedau informații decît de la radio și agențiile de presă.

În cursul dimineții de marți, Franz-Josef Strauss, președintele Uniunii Creștin-Sociale, aripa bavareză a U.C.D., a rupt tăcerea în care se învăluise de cîtva timp, opinînd că, în urma demisiei lui Willy Brandt, ar fi necesare noi alegeri parlamentare.

Reunit în ședință extraordinară, Comitetul director restrîns al P.S.D. l-a desemnat în unanimitate pe ministrul de finanțe Helmut Schmidt pentru funcția de cance-

lar (decizia va mai trebui confirmată și de Comitetul director lărgit al partidului, fapt care nu mai prezintă dubii). Vicepreședintele P.S.D., Heinz Kühn, a anunțat, în același timp, că social-democrații și liberalii sînt decișii să continue coaliția guvernamentală.

Puțin mai tîrziu, s-a întrunit și fracțiunea parlamentară social-democrată care, în prezența cancelarului, s-a pronunțat, și ea, în unanimitate în favoarea lui Helmut Schmidt. Cu acest prilej, Willy Brandt a precizat că decizia de a demisiona nu a fost luată numai din motive politice dar, deopotrivă, și personale. El a adăugat că, în viitor, dorește să se consacre în întregime funcției de președinte al partidului. „Să nu vă închipuiți — a declarat Willy Brandt — că voi abandona sau neglija opera pentru care mi-am consacrat întreaga existență".

După-amiaza, președintele Heinemann, reîntors la Bonn, a acceptat oficial demisia cabinetului ; președintele i-a rugat însă pe miniștrii demisionari să-și îndeplinească sarcinile guvernamentale curente pînă la formarea noului guvern.

Demisia cancelarului Brandt presupune importante schimbări la conducerea R.F.G. Ele se adaugă altora care, oricum, erau de multă vreme prevăzute. La 15 mai, vor avea loc — după cum se știe — alegerile pentru magistratura supremă în stat, deținută de președintele Gustav Heinemann, aflat la capătul mandatului prezidențial de cinci ani. Pînă de curînd, singurul candidat propus era Walter Scheel, actualul ministru de externe, vicecancelar și președinte al Partidului liber-democrat. În cursul zilei de luni, opoziția creștin-democrată a găsit totuși oportun să desemneze oficial un candidat propriu în persoana lui Richard von Weizsäcker, fratele cunoscutului fizician și filozof Carl-Friedrich von Weizsäcker. Originar din Stuttgart, Richard von Weizsäcker, de profesie jurist, este din 1964, președinte al Congresului bisericii evanghelice vest-germane, iar, din 1969, deține o importantă funcție la conducerea U.C.D., ca membru al Comitetului director al partidului.

În Adunarea federală menită să aleagă președintele R.F.G., opoziția deține numai 501 mandate față de 535 ale partidelor coaliției guvernamentale.

Dat fiind că Scheel își abandonează portofoliul ministerial pentru a candida la președinția Republicii federale, o remaniere guvernamentală, oricum, se impunea. În urma demisiei lui Willy Brandt, ea a devenit mai urgentă și, desigur, cu implicații mai profunde. Se așteaptă ca, la 16 mai, să fie ales succesorul cancelarului și, tot atunci, să se ajungă la un acord asupra componenței noului cabinet, astfel încît acesta să poată depune jurămîntul vineri, 17 mai.

Cancelarul și-a dat demisia în plină luptă politică ; pînă de curînd, el a efectuat o serie de călătorii electorale în țară. Pe plan extern, ultimele săptămîni au fost marcate de inițiative notabile ale diplomației vest-germane, precum turneul cancelarului Brandt în țările arabe, prima vizită oficială a unui șef de guvern vest-german în această regiune.

R. P.

ORIENTUL APROPIAT

Eforturi diplomatice

Corespondență din Beirut de la Crăciun Ionescu

Activitatea diplomatică dedicată conflictului din Orientul Apropiat și, îndeosebi, atît de spinoasei probleme a dezangajării de pe frontul din Golan, a intrat din nou în efervescență, începînd de săptămîna trecută, odată cu prezența în zonă a secretarului de stat american, Henry Kissinger, urmat, la cîteva zile, de ministrul afacerilor externe al Uniunii Sovietice, Andrei Gromiko. De fapt, prima manifestare a acestei relansări diplomatice a avut loc pe malul lacului Leman, la Geneva, cînd șefii diplomațiilor Uniunii Sovietice și Statelor Unite s-au întîlnit luni, 29 aprilie, pentru o convorbire de șapte ore, avînd, printre altele, conform comunicatului dat publicității la încheierea reuniunii, „un schimb de păreri asupra situației actuale a tratativelor în vederea unei reglementări în Orientul Apropiat și asupra viitoarei faze a acestor negocieri". (Vezi și rubrica „Puncte de vedere").

La încheierea convorbirilor cu omologul său sovietic, șeful Departamentului de Stat a luat avionul spre Alger, unde problema dezangajării în Golan a format, de asemenea, obiectul unei lungi discuții cu președintele Houari Boumediene.

În cursul zilei de 30 aprilie, Henry Kissinger a ajuns în Egipt, fiind oaspetele președintelui Anwar Sadat, la reședința de vară a șefului statului egiptean de la Maamoura, în apropierea orașului Alexandria. După o primă rundă de convorbiri cu președintele Sadat, șeful diplomației americane s-a deplasat în 2 mai la Tel Aviv, avînd de înfruntat aici primele dificultăți în îndeplinirea noii sale misiuni în Orientul Apropiat (al cincilea turneu în zonă în decurs de cinci luni), în condițiile cînd complicarea situației politice interne din Israel este un fapt evident, cu repercusiuni și asupra posibilităților de decizie pe plan extern.

De la Tel Aviv, Henry Kissinger a plecat la Damasc, unde, în cursul zilei de 3 mai, a fost primit de președintele Hafez Al Assad pentru o lungă convorbire. La 4 mai, secretarul de stat american a făcut o nouă escală în Egipt, reîntîlnindu-se la Alexandria cu președintele Sadat, pentru ca, în cursul serii, să aterizeze din nou pe aerodromul Ben Gurion de la Tel Aviv, de unde, însoțit de ministrul de externe israelian Abba Eban, s-a dus la Ierusalim pentru a conferi, pentru a doua oară în decurs de trei zile, cu Golda Meir și alți lideri politici israelieni. Duminică 5 mai, după-amiază, la încheierea convorbirilor cu „echipa israeliană de negocieri" — Golda Meir, generalul Moshe Dayan, Abba Eban, Shimon Peres, ministrul informațiilor, și Yitzak Rabin, noul premier desemnat — șeful diplomației americane s-a îndreptat spre Amman, fiind primit imediat de regele Hussein al Iordaniei. Turneul lui Henry Kissinger a continuat, apoi, printr-o nouă vizită la Damasc și un nou schimb de opinii cu președintele Assad privind rezultatele convorbirilor avute la Tel Aviv. În cursul dimineții de luni, 6 mai, o parte a delegației sale s-a îndreptat spre Alger, pentru a-l informa operativ pe președintele Boumediene — conform promisiunii făcute de Henry Kissinger — asupra rezultatelor de pînă la acea dată ale misiunii întreprinse pe lîngă părțile în cauză, cu privire la problema dezangajării în Golan.

Între timp, duminică după-amiază avea să sosească la Damasc ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., Andrei Gromîko. Într-o declarație făcută reprezentanților presei, la sosirea pe aeroportul internațional al capitalei siriene, el subliniia că dezangajarea în Golan, după opinia sovietică, este legată de înlăturarea ocupației israeliene din toate teritoriile siriene, ca și din alte teritorii arabe ocupate după iunie 1967. La 7 mai, Andrei Gromîko și Henry Kissinger s-au întîlnit din nou, de data aceasta în Cipru, pentru a continua examinarea, între altele, a situației din Orientul Apropiat.

După părerea observatorilor politici, rolul eforturilor diplomatice este cu atît mai important cu cît situația din zonă se află într-un punct critic, datorită continuei escaladări a „războiului de uzură" ce se desfășoară, de peste două luni, fără încetare, pe pantele și crestele muntelui Hermon și, în general, pe toată linia frontului din Golan. Unităților de artilerie și blindate li s-a adăugat și aviația. De menționat că, în decursul ultimelor zece zile, „războiul de uzură" din Golan este prezent și la frontiera libiano-israeliană, bombardării satelor libaneze de la graniță, de către artileria de cîmp israeliană, adăugîndu-se recent și atacuri aeriene împotriva pozițiilor deținute de armata libaneză, plus încălcări repetate ale teritoriului.

Observatorii politici de la Beirut acordă, în această situație, o importanță decisivă noii relansări diplomatice în curs de

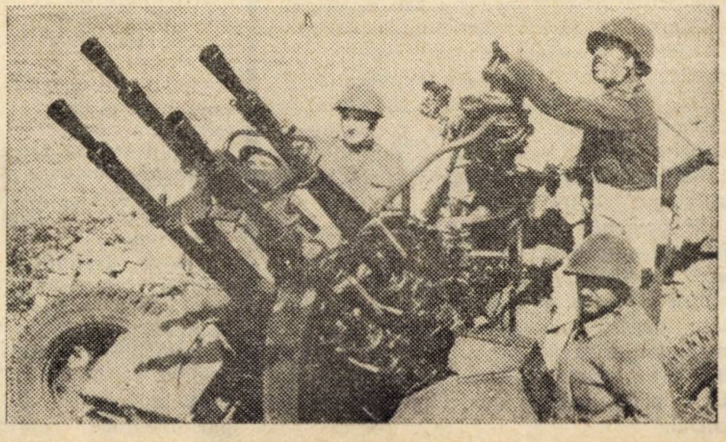

Eforturile diplomatice vizează și încetarea focului în regiunea Golan

desfășurare în Orientul Apropiat, atribuindu-i posibilitatea de a mișca lucrurile din loc în ceea ce privește dezangajarea și pe frontul siriano-israelian, după aceea survenită, lunile trecute, de-a lungul Canalului Suez. După părerea acestora, evacuarea „pungii" de 840 km pătrați ocupate de israelieni în octombrie 1973 pe teritoriul sirian n-ar ridica probleme. Se consideră că Israelul ar fi dispus să renunțe și la orașul Kuneitra, capitala departamentului cu același nume, ocupat în iunie 1967 și aflat la 3 km de linia de încetare a focului de la acea dată. (Atunci, israelienii au ocupat în Golan o suprafață de circa 1 500 kmp cuprinzînd majoritatea departamentului sirian amintit). Israelul, însă, ar fi refractar la cedarea celor trei coline (Tall El-Arram, Tall El-Cheika și Tall Abu-Nada) care domină Kuneitra dinspre vest, susținînd că ele asigură securitatea celor 17 chibuțuri (colonii agricole) înființate în spatele acestor înălțimi, după ocuparea Golanului în 1967, cînd cei peste o sută de mii de locuitori arabi ai podișului au fost nevoiți să-și părăsească așezările și să se refugieze.

Partea siriană, prin diverse luări de cuvînt și declarații din ultimul timp, subliniază, în continuare, că orice dezangajare pe frontul din Golan trebuie să fie precedată de un calendar al retragerii israeliene de pe întregul teritoriu sirian ocupat, aceasta fiind, de altfel, și condiția participării Siriei la faza viitoare a Conferinței de pace de la Geneva.

Intensa activitate diplomatică desfășurată în aceste zile în zonă are ca scop clarificarea situației, găsirea unor căi acceptabile pentru a ieși din impas și a face să progreseze eforturile îndreptate spre realizarea unei păci juste și durabile în această regiune.

CAIRO

Obiectivele noului guvern

Corespondență de la Nicolae N. Lupu

De peste două săptămîni, Egiptul are un nou guvern. Acest moment important din viața politică a țării nu a constituit un eveniment neașteptat. Încă din primele zile ale anului, președintele Anwar Sadat făcuse cunoscută intenția sa de a forma un cabinet care să răspundă mai bine exigențelor noii etape în care a intrat Egiptul după războiul din octombrie 1973. Lucrările Conferinței de pace de la Geneva și tratativele pentru realizarea dezangajării au determinat însă amînarea, cu cîteva luni, a traducerii în practică a acestui proiect, care nu a devenit fapt decît la sfîrșitul lunii trecute. Astfel, la 25 aprilie, la o săptămînă doar după prezentarea „Documentului de lucru din octombrie", șeful statului anunța constituirea unui guvern prezidat, ca și precedentul, de președintele Sadat.

Obiectivele noului guvern sînt mobilizarea tuturor energiilor țării în vederea reconstrucției și dezvoltării și promovarea unei politici de largă deschidere economică spre toate țările lumii. Această sferă de preocupări este, de altfel, reflectată și de configurația actualului cabinet, în care funcția nou creată de prim-vicepremier este ocupată de dr. Abdel Aziz Hegazi, titularul fostului minister al economiei, finanțelor și comerțului exterior. „Este incontestabil — scrie cotidianul «Al Goumhouria» — că noul guvern, prin prezența, în actuala conjunctură, în funcția de prim-vicepremier a unei personalități economice marcante, reprezintă un cabinet al dezvoltării și reconstrucției de primă importanță".

În cele peste două săptămîni care au trecut de la constituirea noului guvern, scena politică egipteană a continuat să fie dominată de o activitate deosebit de intensă. Răspunzînd directivelor trasate de șeful statului, dr. Hegazi are consultări zilnice cu membrii guvernului, cu factorii responsabili din diferite sectoare pentru găsirea celor mai adecvate mijloace de intensificare a activității economice și sociale. „Politica economică a noului guvern — declara el în cursul unei întrevederi cu redactori ai ziarului «Al Ahram» — este esențialmente inspirată din documentul din octombrie. Strategia noastră pe frontul intern are un dublu caracter : continuarea acțiunii de eliberare totală a teritoriului Egiptului și edificarea revoluției economice, astfel încît țara să prindă din urmă trenul progresului modern și să asigure fiecărui cetățean dreptul la o existență demnă". Aceste obiective generale, ca și alte proiecte de viitor vor fi prezentate mai pe larg în programul noului guvern, care va fi expus în fața Adunării Poporului la 25 mai.

Paralel cu activitatea multilaterală desfășurată de noul cabinet, în aceste zile s-au intensificat pregătirile în vederea apropiatului referendum. La inițiativa Uniunii Socialiste Arabe, în toate guvernoratele țării au loc ample dezbateri pe marginea „Documentului din octombrie", care va face obiectul acestui referendum, dezbateri la care participă personalități marcante ale vieții politice și sociale cum sînt dr. Hafez Badawi, președintele Adunării Poporului, dr. Mohamed Hafez Ghanem, prim-secretar al C.C. al Uniunii Socialiste Arabe, precum și numeroase cadre locale. Ele se desfășoară sub semnul dorinței generale de a asigura dezvoltarea rapidă a economiei naționale, extinderea continuă a colaborării Egiptului cu toate țările lumii — opțiuni reafirmate cu hotărîre și în discursul pronunțat de președintele Anwar Sadat la Heluan, cu ocazia zilei de 1 Mai. „Toate resursele noastre disponibile — a spus el — trebuie să contribuie la lupta pentru reconstrucție și dezvoltare : sectorul public, sectorul privat, capitalurile arabe, investițiile străine. În acest sens, am prezentat poporului «Documentul din octombrie» care cuprinde această viziune globală a strategiei noastre de progres, ca și mijloacele esențiale pe care trebuie să le folosim pentru înfăptuirea acestor obiective. La 15 mai, va avea loc referendumul asupra «Documentului din octombrie». Noul cabinet a fost format, între altele, pentru a începe neîntîrziat punerea în aplicare a principiilor enunțate de acest document". Președintele a anunțat, de asemenea, o serie de măsuri avînd drept scop creșterea nivelului de trai al maselor.

VIENA

Succesiunea prezidențială

La 23 iunie, Austria va decide asupra noului ei președinte. Va fi al cincilea de la înființarea celei de-a doua Republici, după război. Predecesorii săi au fost, toți, ca și Jonas, personalități proeminente ale Partidului Socialist Austriac : Karl Renner, Theodor Körner, Adolf Schärf. Atitudinea partizană nu l-a caracterizat însă pe nici unul în exercitarea magistraturii supreme în stat și, chiar înainte de a accede la înalta funcție, toți trei au îndeplinit misiuni — și au beneficiat de onoruri — de largă reprezentanță politică.

Alegerile prezidențiale au fost, cum era și firesc, întotdeauna o înfruntare între partide — și, mai cu seamă, între candidații celor două mari partide — socialist și populist. Apropiata campanie electorală are șanse să aprindă pasiunile politice ale austriecilor poate chiar ceva mai mult decît în alte dăți. Alegerile survin într-o perioadă de consultări regionale la nivel de land, considerate ca test pentru popularitatea partidelor (proxima consultare electorală va avea loc în Austria de jos). Partidul socialist, de guvernămînt, a înregistrat, în ultima vreme, un oarecare regres la alegerile privinciale anterioare, ceea ce îi face pe populiști să spere și mai mult în viitor și, oricum, să nu dezarmeze în fața succesului tradițional al socialiștilor la funcția prezidențială.

Inițial, populiștii păreau să se fi antrenat, fără ezitări, pe această cale ; pînă în ultima clipă, se arătau decișI să-l propună candidat la președinție pe Hermann Withalm, fostul lor șef de fracțiune parlamentară și fost vicecancelar — o personalitate conturată, înainte de toate, ca „om de partid" cu o carieră încununată de strălucire dar și de umbre, așa cum s-a întîmplat de cîțiva ani încoace.

Spre surpriza cvasigenerală, direcțiunea partidului populist s-a pronunțat în favoarea lui Alois Lugger, primarul Innsbruck-ului, figură politică mai puțin cunoscută dar și mai puțin controversată decît cea a lui Withalm, care a renunțat, „în interesul partidului", să-și mai susțină candidatura.

Socialiștii, la inspirația cancelarului Bruno Kreisky, liderul lor necontestat, s-au decis să nu mizeze exclusiv pe cartea partizană : l-au numit candidat la președinție pe actualul ministru de externe, Rudolf Kirchschläger. Personalitate de certă rezonanță internațională, apreciat în țară și peste hotare, Kirchschläger are un profil distinct. Nu aparține însă nici unui partid. „Kirchschläger — declara, zilele trecute, cancelarul Kreisky — este o puternică personalitate, de mare forță morală, cu calități umane și experiență". Faptul că a funcționat ca ministru de externe într-un guvern socialist este suficient — a apreciat Kreisky — pentru a-l recomanda drept candidat din partea partidului. Sînt, desigur, argumente convingătoare care au pledat în favoarea ministrului de externe. Nu și singurele : gîndindu-ne, poate, și la bunele raporturi întreținute de Kirchschläger cu biserica catolică și, personal, cu cardinalul König, strategii electorali ai lui Kreisky au văzut în numirea sa și o șansă de a netezi vechi și neplăcute asperități între Partidul Socialist Austriac și Biserică. Și, implicit, de a capta voturi tradițional populiste.

Politica externă a României — o politică consacrată cauzei socialismului, progresului și păcii în lume (III)

Procesul de transformări revoluționare, naționale și sociale pe toate meridianele globului, mutațiile profunde și semnificative care se produc în raportul de forțe pe plan mondial au favorizat afirmarea viguroasă a voinței popoarelor de a fi stăpîne pe destinele lor, de a participa nemijlocit la soluționarea problemelor majore cu care se confruntă umanitatea în etapa actuală. Popoarele militează hotărît pentru abolirea politicii de dominație, inegalitate și dictat, de asuprire și amestec în treburile interne ale altor state. Conștiente că însănătoșirea climatului politic internațional, întărirea securității mondiale sînt condiționate de întronarea fermă și generalizarea între toate statele a unor relații calitativ noi — fapt, de altfel, demonstrat de viață — popoarele luptă pentru instaurarea pe arena mondială a acelor raporturi internaționale care să se întemeieze pe respectarea independenței și suveranității naționale, pe dreptul fiecărui popor de a alege singur, nestînjenit, calea dezvoltării sale, pe egalitate și neamestec în treburile interne, pe renunțarea la forță și la amenințarea cu folosirea acesteia.

Fără îndoială că în abordarea complexei problematici a zilelor noastre pot fi și există opinii diferite, asupra căilor unei politici noi putînd exista unghiuri diferite de vedere. Lucrul acesta apare cît se poate de natural și această realitate invită cu atît mai mult la dialog.

„Numai atunci cînd asupra diferitelor probleme care preocupă omenirea — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **se confruntă în mod liber părerile, fără prejudecăți, fără pretenția că cineva deține monopolul adevărului absolut, pornindu-se deci de la înțelegerea necesității unui schimb liber de păreri și de idei, de căutări novatoare, se poate ajunge la găsirea celor mai potrivite soluții pentru organizarea mai bună a lumii, a conlucrării între popoare, a realizării păcii".**

Pentru o Europă a destinderii și colaborării

Pornind de la cunoașterea temeinică a raportului de forțe pe plan mondial, a tendințelor favorabile ce se manifestă pe arena politică internațională și considerînd că, prin caracterul ei universal și indivizibil, pacea lumii impune eforturi susținute din partea tuturor statelor, România s-a situat și se situează pe poziții ferme, principiale în abordarea tuturor problemelor majore.

Dornică de pace și cooperare, țara noastră este vital interesată în crearea acelui climat internațional propice colaborării și păcii, consacrării eforturilor tuturor popoarelor pentru progresul continuu pe calea civilizației, a bunăstării.

Ca țară europeană, Republica Socialistă România este nemijlocit preocupată de statuarea pe continentul nostru a unor relații de bună vecinătate între popoarele Europei, de crearea unui sistem de securitate colectivă care ar avea o importanță excepțională pentru întreaga lume, ar oferi un exemplu elocvent și stimulator tuturor popoarelor în lupta lor pentru pace și destindere.

În promovarea cauzei securității și colaborării pe continentul european, România a înțeles să nu-și precupețească nici o clipă eforturile, activitatea sa, desfășurată de-a lungul anilor, distingîndu-se prin clarviziune, vigoare, consecvență, prin realism politic. **„Aportul bogat și multilateral al țării noastre** — se arată în Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. privind Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia și activitatea desfășurată la consfătuire de delegația de partid și guvernamentală română, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu — **s-a materializat prin numeroase inițiative, demersuri și acțiuni pentru propagarea și înrădăcinarea principiilor securității în practica vieții internaționale, prin normalizarea relațiilor, dezvoltarea și diversificarea colaborării României cu celelalte state europene, prin activitatea vastă și neobosită de contacte și întîlniri ale președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu șefii a numeroase state și guverne europene, personalități politice și reprezentanți ai diferitelor organizații sociale, prin înscrierea obiectivelor securității în declarațiile solemne, comunicatele comune și în celelalte documente încheiate cu aceste prilejuri, prin rolul constructiv desfășurat de reprezentanții României în toate fazele lucrărilor conferinței".**

Se cuvine a ne aminti că ideea destinderii și cooperării în Europa, a normalizării relațiilor între statele continentului a făcut obiectul unor acțiuni practice ale României încă în 1965 : în cadrul celei de-a XX-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. a fost adoptată rezoluția inițiată de România — căreia i s-au alăturat numeroase state în calitate de coautoare — intitulată **„Acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între statele europene cu sisteme social-politice diferite"**, rezoluție care s-a bucurat de o largă apreciere. Un an mai tîrziu, alături de alte state socialiste, România s-a aflat printre inițiatorii ideii conferinței paneuropene : în **„Declarația cu privire la întărirea păcii și securității în Europa"**, adoptată în cadrul Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia (4—6 iulie 1966, București), **este lansată ideea convocării Conferinței pentru securitate și colaborare.**

„O mare însemnătate pozitivă ar avea-o convocarea unei conferințe general-europene pentru discutarea problemelor referitoare la asigurarea securității în Europa și la stabilirea unei colaborări general-europene, se spune în Declarație. **Convocarea conferinței în problemele securității și colaborării europene ar putea contribui la crearea în Europa a unui sistem de securitate colectivă și ar constitui un mare eveniment în istoria contemporană a Europei. Țările noastre sînt gata să ia parte la o asemenea conferință la orice dată convenabilă pentru celelalte state interesate, atît membre ale blocului Nord-Atlantic, cît și neutre".**

„Statele reprezentate la Consfătuire — se arăta în Declarația din 1966 — **cheamă toate statele europene să dezvolte relații de bună vecinătate pe baza principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, pe baza principiilor coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite. Pornind de la aceasta, ele se pronunță pentru intensificarea legăturilor economice și comerciale, pentru sporirea contactelor și formelor de colaborare în domeniul științei și tehnicii, al culturii și artei, precum și în alte domenii care prezintă noi posibilități de cooperare între țările europene".**

Au trecut, de atunci, aproape opt ani. În tot acest timp, pornind de la interesele fundamentale ale poporului român, ale colaborării și progresului pe continent, țara noastră a acționat neîntrerupt pentru înfăptuirea securității în Europa, considerînd aceasta ca un obiectiv de prim ordin al politicii sale externe.

Concepția României în legătură cu securitatea europeană este strălucit expusă în raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972, în alte cuvîntări ale conducătorului partidului și statului nostru. În viziunea României, securitatea europeană trebuie concepută ca un sistem de angajamente liber consimțite, clare și precise, din partea tuturor statelor, însoțite de măsuri concrete, de natură să ofere tuturor țărilor garanții depline că se află la adăpost de orice act de agresiune, că se pot dezvolta liber, în concordanță cu interesele și voința lor, colaborînd între ele pe temeiul principiilor fundamentale ale dreptului internațional. Subliniem că aceste principii formează un tot unitar, indisolubil, nici unul dintre ele neputînd fi exclus sau ignorat ; în opinia țării noastre, ele trebuie să facă obiectul — sub forma **declarațiilor comune, acordurilor, tratatelor** — al unor angajamente ale tuturor statelor participante, prin care să se statueze și să se garanteze aplicarea lor. Asemenea documente solemne ar urma să fie înregistrate la O.N.U. Orice încălcare a acestor norme ale legalității internaționale — susține România — să fie considerată ca o violare a dreptului internațional, un atentat la cauza păcii și colaborării în lume. De aceea, trebuie găsite căi și mijloace adecvate pentru ca orice abatere de la aceste principii și norme să fie împiedicată. România consideră, totodată, că se impune adoptarea unui **document privind măsuri menite să facă efectivă nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța.**

Securitatea nu poate fi ruptă de problemele dezangajării militare și dezarmării în Europa, ca parte integrantă a dezarmării generale. În această ordine de idei, țara noastră **vede necesitatea elaborării unui program complex de măsuri care să fie înfăptuit treptat** și să vizeze atît întregul continent, cît și diferite zone ale sale. Un asemenea program ar trebui să prevadă, în concepția țării noastre, retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor state în limitele frontierelor lor naționale ; lichidarea bazelor militare aflate pe teritoriul altor țări ; reducerea tuturor trupelor militare ; renunțarea la manevre militare și la demonstrații de forță la granițele altor state ; diminuarea treptată a bugetelor militare și încetarea cursei înarmărilor ; crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale Europei și ale celorlalte continente ; desființarea blocurilor militare. Concomitent cu înfăptuirea acestor măsuri, sînt necesare acțiuni concrete împotriva propagandei de război, a învrăjbirii între state, precum și intensificarea contactelor și schimburilor de tot felul între națiuni și popoare, în scopul înfăptuirii dezarmării generale și totale.

În cadrul negocierilor pentru reducerea forțelor armate și armamentelor în Europa centrală (tratativele de la Viena), apreciate de la început, de comun acord, ca o treaptă pentru trecerea la abordarea problemei dezarmării în Europa, o mare însemnătate are desfășurarea unor eforturi susținute pentru a se obține rezultate cît mai bune pe calea reducerii într-o proporție accentuată a trupelor și armamentelor, atît străine, cît și naționale, asigurîndu-se ca măsurile ce se vor adopta să nu afecteze în nici un fel securitatea, atît a statelor participante la conferință, cît și a celor care nu sînt părți la acordurile ce se vor realiza. Dat fiind că dezarmarea în Europa privește nemijlocit toate popoarele europene, se impune ca, la anumite faze ale conferinței, să-și poată spune părerea în cadrul acesteia și celelalte state europene interesate.

Apreciind că realizarea unor înțelegeri regionale este necesară, că acestea pot exercita o influență pozitivă asupra îmbunătățirii situației internaționale, România se pronunță pentru crearea, în Balcani, a unei zone a păcii și cooperării, lipsită de arme nucleare (guvernul român a lansat această propunere încă din toamna anului 1957).

Propuneri valoroase a prezentat țara noastră și în legătură cu intensificarea colaborării economice, în vederea înlăturării oricăror restricții, discriminări și bariere în calea schimburilor, a creării condițiilor pentru dezvoltarea armonioasă a tuturor țărilor, în special a celor mai puțin dezvoltate din Europa, în vederea amplificării colaborării în domeniile culturii, educației, informației și contactelor umane — componente esențiale ale conceptului de securitate.

Convinsă că multe din sarcinile importante ce stau în fața statelor europene vor fi rezolvate în cadrul primei conferințe la nivel european, țara noastră apreciază, totodată, că o serie de alte probleme vor trebui soluționate ulterior. Pentru asigurarea cadrului adecvat unor asemenea soluționări, România apreciază oportună instituirea unui **organism de consultări**, cu participarea egală a tuturor statelor europene, a S.U.A. și Canadei, menit să urmărească îndeplinirea hotărîrilor și recomandărilor primei conferințe, precum și să continue consultările asupra problemelor în desfășurarea lor. Fără să aibă un caracter supranațional, acest organism ar urma să funcționeze potrivit principiului rotației și să adopte soluții pe bază de consens.

După cum este cunoscut, în toamna anului 1972 au început la Helsinki lucrările reuniunii pregătitoare a Conferinței general-europene ; în iulie 1973, tot în capitala Finlandei, s-a desfășurat faza întîi a forumului european ; în sfîrșit, începînd cu 18 septembrie 1973, Conferința paneuropeană își desfășoară lucrările fazei a doua, pe comisii de lucru, la Geneva. Rememorînd contribuțiile României la reușita lucrărilor conferinței, în fazele sale pregătitoare sau propriu-zise, vom consemna **reflectarea în normele de procedură**, valabile pentru toate fazele conferinței, a ideilor românești prezentate la reuniunea pregătitoare, idei vizînd **participarea tuturor țărilor, ca țări independente și în condiții de deplină egalitate, în afara alianțelor militare** ; aplicarea regulei **consensului** și a **principiului rotației** la conducerea lucrărilor conferinței. Delegația română și-a adus contribuția la enunțarea celor 10 principii înscrise în Recomandările finale și, ulterior, la clarificarea și precizarea amănunțită a conținutului fiecăruia. În cadrul reuniunii miniștrilor de externe — prima fază a conferinței — la propunerea României a fost înscris pe ordinea de zi a conferinței europene punctul intitulat : **„Urmările instituționale ale conferinței"**, avîndu-se în vedere crearea unui organism destinat să contribuie la dezvoltarea în continuare a procesului de făurire a securității europene.

La începerea celei de-a doua faze — Geneva, septembrie 1973 —, țara noastră a prezentat documentul de lucru privind **măsuri care să facă efectivă nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța în relațiile dintre statele participante la conferință.** În ansamblul măsurilor preconizate pe planul sporirii încrederii și consolidării stabilității în Europa, delegația noastră a propus includerea **notificării prealabile a marilor manevre militare și a marilor mișcări de trupe, schimburile de observatori la manevrele militare și renunțarea la amplasarea de arme nucleare pe teritoriul altor state.**

În acest context, este demn de subliniat faptul că România a reafirmat cu numeroase prilejuri necesitatea ca în cadrul conferinței general-europene să se elaboreze documente clare, care să statorniceacă noile principii ale relațiilor de pe continent, bazate pe respectul independenței și suveranității naționale, să excludă folosirea forței sau amenințării cu forța, să ofere tuturor popoarelor garanția deplină că vor fi ferite de orice act de agresiune și se vor putea dezvolta liber, potrivit propriei voințe, într-un climat de prietenie și înțelegere — prevăzînd măsuri concrete de aplicare a acestor principii și de creștere a încrederii și stabilității.

Politică activă în slujba unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale

Promovînd cu consecvență politica sa internaționalistă — cu bogate tradiții în trecutul mișcării comuniste și muncitorești din țara noastră, Partidul Comunist Român acționează permanent pentru îmbinarea armonioasă a luptei revoluționare și a eforturilor pentru construirea societății socialiste multilateral dezvoltate în România cu dezvoltarea solidarității internaționale.

Detașament activ al marelui front revoluționar, antiimperialist, partidul nostru își dezvoltă legăturile de colaborare și solidaritate internaționalistă cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele revoluționare, democratice și antiimperialiste.

O expresie elocventă a politicii profund internaționaliste a Partidului Comunist Român, a îmbinării armonioase a îndeplinirii sarcinilor naționale cu participarea activă la lupta pentru progres social împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru pace și colaborare între popoare o constituie numeroasele întîlniri și contacte internaționale ale partidului nostru, schimburile de idei și de experiență, în diferite forme și la diferite niveluri, cu un mare număr de partide comuniste, cu partide socialiste și social-democrate, cu organizații politice de guvernămînt din noile state independente și cu fronturile și mișcările de eliberare națională ; de asemenea, schimburile de delegații între organizațiile sindicale, de femei, tineret, studenți.

Numai în anul 1973 ne-au vizitat țara 109 delegații ale partidelor comuniste, socialiste, democratice și ale mișcărilor de eliberare națională din 68 de țări, ca și 55 de delegații sindicale, cooperatiste, studențești, ale organizațiilor de tineret, juridice, de femei, de Cruce Roșie etc.

În același an, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut convorbiri și schimburi de păreri cu conducători ai partidelor comuniste și muncitorești în timpul vizitelor făcute în Italia, Costa Rica, Venezuela, Ecuador, Columbia, Peru, Maroc. De asemenea, secretarul general al Partidului Comunist Român a primit un mare număr de delegații și reprezentanți ai partidelor comuniste și muncitorești care ne-au vizitat țara (din Italia, Guatemala, Grecia, Sri Lanka, Uruguay, Japonia, Islanda, Canada, Martinica, Spania, Réunion, Israel etc), ai mișcărilor de eliberare (din Angola, Africa de Sud, Laos, Mozambic, Namibia, Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde ș.a), ai unor partide socialiste, ai altor partide și organizații democratice (din Italia, Costa Rica, Columbia, R.A. Egipt, Tunisia, R.F. Germania, Belgia, Liberia, Sudan, Franța, Marea Britanie etc.). Discuții utile, prietenești s-au desfășurat între tovarășul Nicolae Ceaușescu și secretarul general al Internaționalei Socialiste Hans Janitschek.

Tot în anul 1973, reprezentanți ai C.C. al P.C.R. au participat la congrese ale partidelor comuniste și muncitorești (din Danemarca, San Marino, Argentina, Peru, R.F. Germania, Norvegia, Belgia) sau la congrese ale partidelor socialiste (din Norvegia, Franța), la congresul partidului A.K.F.M. (Congresul pentru independența Madagascarului).

Numeroasele întîlniri, convorbiri, schimburi de experiență și de delegații confirmă, o dată în plus, importanța pe care o acordă partidul nostru întăririi solidarității internaționale, însemnătatea unor asemenea acțiuni politice pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare tot mai strînsă cu forțele revoluționare și progresiste de pretutindeni.

Sînt, de asemenea, acestea, ilustrări elocvente ale activității constante a Partidului Comunist Român, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, îndreptate spre întărirea unității și colaborării cu mișcarea comunistă și muncitorească internațională.

Partidul nostru apreciază că, pentru întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești, se impune cu necesitate respectarea dreptului legitim al fiecărui partid de a-și elabora linia politică, de sine stătător, că fiecare partid — inspirîndu-se și aplicînd creator, în concordanță cu condițiile concret istorice, particulare ale fiecărei etape de dezvoltare a societății, concepția materialismului dialectic și istoric, învățătura marxist-leninistă — este răspunzător pentru elaborarea obiectivelor strategice și tactice revoluționare.

În virtutea unei asemenea viziuni profund științifice, Partidul Comunist Român acționează ferm pentru înfăptuirea unei unități noi în sînul mișcării comuniste și muncitorești internaționale, unitate întemeiată pe principiile marxism-leninismului, care proclamă dezvoltarea relațiilor de colaborare între partide pe baza respectării deplinei egalități, a independenței fiecărui partid, întrajutorării tovărășești, excluderii oricărui amestec în treburile interne ale altor partide.

Particularitățile în care activează fie-

care partid pot genera păreri deosebite, uneori chiar divergente, în abordarea unei probleme sau alteia. Rezultat firesc al dezvoltării dialectice a societății, asemenea aspecte nu trebuie să afecteze evoluția pozitivă a raporturilor de colaborare dintre partide, ci, dimpotrivă, să determine discuții și tratative de la partid la partid, de la conducere la conducere, de natură să clarifice, să atenueze și să înlăture divergențele. Pornindu-se de la faptul că nici un partid nu este deținătorul adevărului absolut, că partidele sînt egale și că ceea ce le unește este concepția comună despre dezvoltarea societății, schimbul larg de opinii asupra problemelor ideologice, situației internaționale, asupra fenomenelor noi apărute în viața socială contemporană este de natură să contribuie decisiv la îmbogățirea teoriei și practicii revoluționare.

În epoca noastră, tot mai multe popoare optează pentru dezvoltarea lor socialistă, confirmînd prestigiul crescînd, forța de atracție a ideilor socialismului. În acest context, apare necesară dezvoltarea cu aceste țări a unor relații adecvate de întrajutorare, potrivit principiilor relațiilor noi dintre state.

Analizînd științific noile mutații în lumea contemporană, Partidul Comunist Român este hotărît să dezvolte continuu relațiile cu partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste, social-democrate, cu partidele de guvernămînt din țările care au pășit pe calea dezvoltării independente, cu mișcările de eliberare națională, cu partidele democratice, cu toate forțele antiimperialiste. **„Trebuie să avem permanent în vedere** — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la tribuna Conferinței Naționale — **că dacă ne pronunțăm pentru contacte largi internaționale cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, cu atît mai mult este necesar să dezvoltăm relațiile cu toate partidele care, pînă la urmă, într-un fel sau altul, sînt chemate să înfăptuiască în țările respective politica de colaborare și de pace. Partidul nostru va face totul pentru a-și îndeplini rolul de detașament revoluționar, contribuind tot mai activ la transformarea lumii pe cale revoluționară, democratică. Acționînd astfel, ne vom îndeplini îndatorirea față de propriul nostru popor, față de clasa muncitoare și forțele democratice, antiimperialiste de pretutindeni, față de cauza socialismului, colaborării și păcii între popoare".**

Acțiunile de politică externă ale României — de amplă și prestigioasă recunoaștere internațională — constituie, pentru fiecare cetățean al țării noastre, prilejuri de înaltă mîndrie patriotică. România este astăzi o țară cunoscută pe meridianele globului, ea cîștigă pretutindeni noi și noi prieteni, cuvîntul său se bucură de audiență și respect.

Înfăptuirile remarcabile ale poporului român în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, politica generală promovată de partidul și guvernul nostru, într-o deplină armonie a laturilor sale internă și externă, fidelitatea față de principiile pe care înțelege să-și întemeieze politica sa externă sînt constante ale angajării hotărîte și consecvente a României pe calea statuării unor raporturi între state, în conformitate cu legalitatea și etica internațională, sînt, totodată, mărturii ale contribuției sale active la cauza păcii, socialismului, a înțelegerii între toate popoarele lumii.

Ilie Olteanu

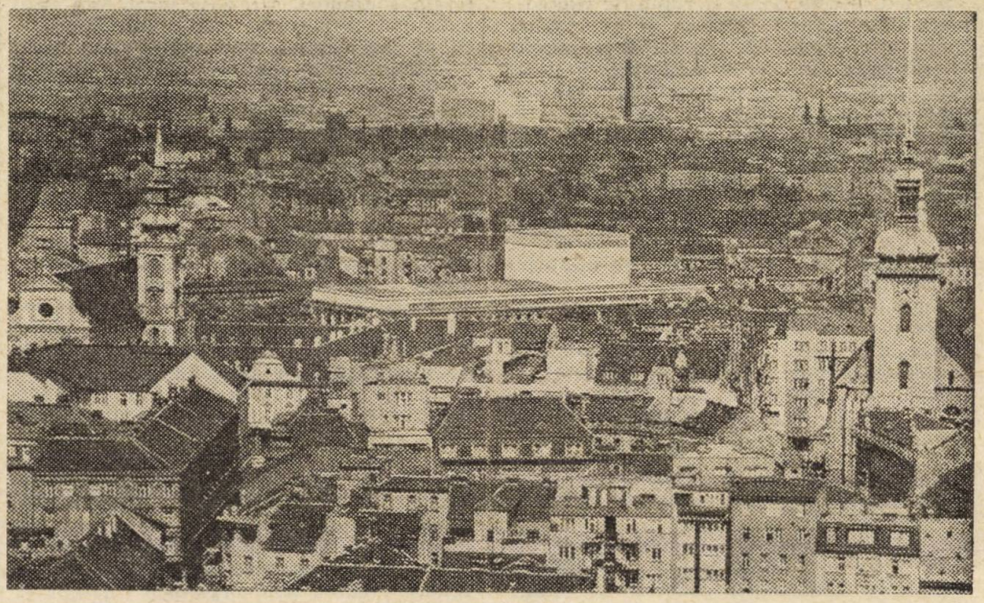

„Orașul ridicat la îngemănarea colinelor împădurite ale Boemiei și Moraviei cu cîmpiile fertile din sudul morav...

REPORTAJ PE GLOB

BRNO

Liana Enescu

De două ori pe an, în aprilie și septembrie, numele orașului cehoslovac Brno își face o fermă apariție în flash-urile agenților de presă internaționale.

De două ori pe an, orașul, ridicat la îngemănarea colinelor împădurite ale Boemiei și Moraviei cu cîmpiile fertile din sudul morav, își estompează toate celelalte trăsături în favoarea celei de gazdă a unor prestigioase tîrguri internaționale : în primăvară — cel al bunurilor de larg consum, în toamnă — al construcțiilor mecanice.

În preajma celor două evenimente, pe porțile aeriene, rutiere sau ferate ale orașului Brno pătrund mii de vizitatori : oameni de afaceri, economiști, experți, ingineri, specialiști, ziariști sau simpli turiști, veniți din trei continente și, în medie, treizeci de țări ale lumii. Sînt oameni cu preocupări variate, cu poziții și profesiuni deosebite, dar cu o sferă de interes comună : universul de mașini, produse și oameni circumscris celor aproximativ 150 000 de m.p. ai Parcului expozițional din centrul orașului. Pentru specialiști, ceea ce se întîmplă pe acest perimetru — devenit, în zilele tîrgului, un punct de convergență al mapamondului — se numește comparație de eficiențe și lansare de noi produse, schimb de păreri și tranzacții, contacte și contracte, aprecieri și premii. Pentru ceilalți participanți ai tîrgurilor din Brno, cei fără o pregătire de strictă specialitate, evenimentele la care asistă îmbracă îndeosebi o valoare simbolică. Ea privește importanța oricăror întîlniri, înțelegeri, schimburi de opinii sau de valori în condițiile permanentelor interferențe și reciprocități din lumea de azi. Și pentru unii și pentru ceilalți, Brno își etalează și impune vocația internațională cu farmecul unei vechi cetăți medievale, cu mîndria unei tradiții industriale de peste un secol, cu experiența și importanța pe care i le conferă cei șaispre-zece ani de organizare a întîlnirilor comerciale și economice din Parcul său expozițional.

Opțiuni

Dincolo de orice considerente privind situarea sa în peisajul internațional sau locul pe care il ocupă pe scara valorilor urbanistice mondiale, un oraș reprezintă, în primul rînd, o unitate de semnificații în raport cu datele proprii. Brno nu face excepție. Însăși decizia de a-i încredința, începînd din 1959, organizarea tîrgurilor internaționale de construcții mecanice n-a fost, în fond, altceva decît o recunoaștere a meritelor sale economice, comerciale, dar și arhitectonice, urbanistice.

Afirmația că Brno este situat într-un important punct de răscruce comercială este o formulare care, deși uzată prin folosire abuzivă, conține în sine explicația esențială a evoluției orașului. Poziției sale îi datorează cetatea de la confluența rîurilor Svratka și Svitava momentele de restriște, asediile și distrugerile repetate, dar și desele contacte cu lumea exterioară, accesul mai lesne spre noutăți, dezvoltarea mai rapidă.

Atributele geografice au primit, în vreme, sprijinul evoluțiilor istorice. Stabilindu-și, în secolul al XIV-lea, reședința la Brno, margrafii de Moravia au emis hotăriri și au stabilit măsuri care sporesc importanța comercială a orașului, asigurîndu-i, pentru o bună bucată de vreme, stabilitatea cerută de prosperitatea sa economică și socială. Un decret din 1373, al margrafului Jean, îi obliga, de pildă, pe toți negustorii austrieci, unguri și polonezi să-și transporte mărfurile numai trecînd prin Brno. Ceea ce s-a tradus prin beneficii considerabile pentru oraș, care, trei ani mai tîrziu, a obținut dreptul de a avea o primărie și de a-și alege un primar,

...își estompează toate celelalte trăsături în favoarea celei de gazdă a unor prestigioase tîrguri internaționale"

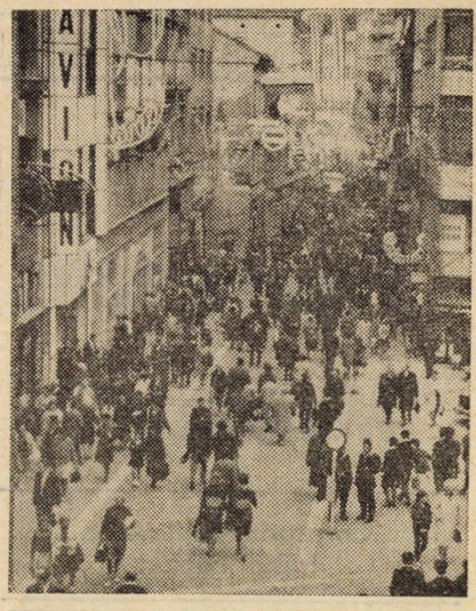

„Ceská ulice" (strada cehă) vorbește, de la sine, despre virtuțile comerciale ale orașului

iar, în 1457, privilegiul de a bate monedă proprie.

Cu scurte perioade de regres și de pierderi economice, Brno se va dezvolta în continuare cu repeziciune, conturîndu-și tot mai evident opțiunile industriale și comerciale.

Dacă, pînă în secolul al XVIII-lea, interesul economic s-a concentrat – date fiind și constrîngerile dictate de încorsetarea nucleului vital al orașului în tradiționalul zid medieval – asupra pieților organizate pe specialități în interiorul cetății, războaiele napoleoniene dau impulsul necesar degajării din încercuirea medievală, ducînd la apropierea periferiei de centru, a extinderii razei de acțiune economice și comerciale. Rațiunile strategice cedează tot mai mult locul celor economice și urbanistice. Zidul interior este dărîmat, șanțul de protecție dispare, impunătoarele părți ale orașului sînt demolate sau transformate în locuințe, fortificațiilor le iau locul parcurile, gardurile de verdeață. Reconsiderarea disprețuitei, pînă atunci, periferii este marcată de construirea aici, în 1763, a primei manufacturi textile și, alături de ea, a primei și celei mai vechi colonii muncitorești din perioada monarhiei austriece.

A urmat ridicarea unui șir de întreprinderi textile și mecanice și, paralel, atragerea miinii de lucru din satele morave din împrejurimi. Numărul de locuitori s-a dublat, triplat, înzecit, pentru ca, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, să atingă cifra de 100 000.

Odată cu noul avînt asigurat de dezvoltarea sa industrială și comercială, Brno a resimțit nevoia ameliorării și lărgirii legăturilor sale cu lumea. Așa iau naștere noi artere rutiere și, în 1839 – o primă cale ferată care unește Brno cu Viena. Cu cîțiva ani înainte, orașul găsise o formă de manifestare a veleităților sale de gazdă a întîlnirilor comerciale prin organizarea unor tîrguri anuale de lînă. Era o încercare de valorificare superioară a uneia din principalele sale ramuri industriale, cea mai veche – industria textilă. Mult mai recentă, industriei mecanice îi va veni rîndul abia în 1959, dar va avea satisfacția, între timp, de a deveni ramură esențială, reprezentînd 60 la sută din capacitatea industrială a orașului. La tîrgurile de azi de la Brno, întreprinderile sale afișează o gamă de produse de o mare varietate : turbine cu abur și gaz, instalații pentru procedee chimice și rafinării, mașini de scris, tractoare, rulmenți cu bile, arme de vînătoare, aparate electrice. electronice, medicale, motoare electrice și generatoare, țesături, covoare ș.a.

În sfîrșit, în 1970, tradiția îndelungată a expozițiilor cu vînzare-cumpărare a dat naștere Tîrgului internațional al bunurilor de consum de la Brno care, încă din primul an, a concentrat mai mult de o zecime din comerțul exterior cehoslovac din această ramură.

Stiluri

Evoluția economică și comercială a orașului s-a împletit cu cea arhitectonică, urbanistică. Ca și în cazul altor orașe cu o istorie foarte veche, și la Brno stratificările de stiluri și epoci rămîn evidente. Foarte interesante, mărturiile arhitecturii medievale poartă, în genere, amprenta stilului gotic, adus de ordinul călugăresc al cistercienilor, dar repede extins și asupra construcțiilor laice. Drept exemplificare, clădirea primăriei, cel mai vechi edificiu laic, a păstrat, în față, un portal gotic, datorat lui Antonin Pilgrim, vi-

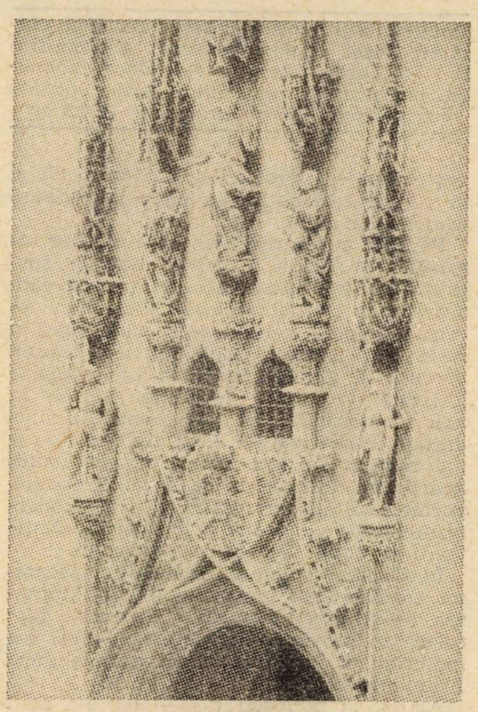

Portalul vechii primării : creație barocă laică a lui Antonin Pilgrim, constructor al catedralei Sf. Ștefan din Viena

itorul creator al catedralei Sf. Ștefan din Viena. Încă din același secol (al XVI-lea) și chiar în cazul unor creații laice ale lui Pilgrim, s-a făcut, însă, resimțită influența stilului Renașterii italiene care, în condițiile afluxului de construcții burgheze de la sfîrșitul secolului, a completat sau înlocuit stilul gotic anterior. După asediul suedez din 1645, clădirile periferice, aproape în întregime, și, parțial, cele din orașul interior sînt distruse. În perioadele următoare, noile valuri de construcții aduc un stil inedit în arhitectura orașului – barocul. Influența sa a fost considerabilă nu numai asupra noilor clădiri, ci s-a extins și asupra unor vechi construcții gotice și renascentiste, modificîndu-le înfățișarea sau chiar luîndu-le locul.

Indiferent de amploare, durată sau efect, fiecare din aceste stiluri și-a pus puternic amprenta asupra personalității orașului vechi, lăsînd veritabile capodopere ecleziastice sau laice, care încîntă și satisfac cele mai exigente gusturi.

Ultimii ani au completat peisajul urbanistic al orașului Brno prin centura de noi cartiere : Lesna, Julianov, Rečkovice, construite în marginile împădurite ale orașului, într-o concepție de original stil modern și de depărtate de efectele poluante ale obiectivelor industriale, plasate, în mare parte, în centru.

Rezultatul acestei îmbinări de stiluri este un ansamblu care trezește interesul la tot pasul și păstrează vie atenția chiar a celui mai grăbit vizitator al orașului. În același timp, diversitatea și îmbinarea de stiluri din arhitectonica sa constituie încă o dovadă a dinamismului orașului Brno, a ambiției sale spre permanentă dezvoltare, transformare, a refuzului său de a accepta, fie și provizoriu, imobilismul, sub orice formă ar fi el.

Expresia favorită a acestor atribute ale vechii și noii cetăți este Parcul expozițional – impresionant ansamblu de pavilioane și standuri – dezvoltat an de an după 1959, în jurul nucleului existent încă din 1928 – data primei expoziții naționale : Expoziția de cultură contemporană – în spațiul înverzit al văii Pisárky din apropierea centrului orașului.

Oraș-cetate, oraș-tîrg, oraș-industrial, Brno își întîmpină vizitatorul, încă de la sosire, cu farmecul discret, dar statornic al unui vechi oraș, în veșnică schimbare – ieri și azi – dar cu o personalitate inalterabilă în datele ei fundamentale. Iar după ce îl vizitezi, îi cunoști legendele și oamenii care i-au făurit istoria în trecut sau i-o edifică pe cea de azi și mîine, acest farmec te urmărește cu puterea amintirilor statornice.

HAVANA

„Experimentul Matanzas"

Corespondență de la
Mihai Fabian

Peste cîteva săptămîni, mai precis începînd din iunie, provincia Matanzas, formată din 5 regiuni și 30 de municipii, va trăi un interesant eveniment legat de lărgirea democrației socialiste și instituționalizarea puterii populare de stat în Cuba : alegerea de către mase — cu titlu experimental — a reprezentanților lor în organele locale ale puterii de stat, pe timp de un an.

Experimentul, anunțat încă la 2 ianuarie de către Raul Castro, al doilea secretar al C.C. al P.C. din Cuba, în cuvîntarea rostită cu prilejul celei de-a 15-a aniversări a triumfului revoluției, și-a consumat faza sa inițială între 29 aprilie și 5 mai, perioadă în care au fost aleși președinții, la nivel de cvartal (la orașe) și de bază țărănească (în mediul rural), însărcinați cu conducerea adunărilor de alegere a candidaților pentru organele municipale ale puterii de stat. La sfîrșitul lunii iunie și începutul lunii iulie, prin vot direct și secret, vor fi aleși delegații municipali, din rîndul cărora se va forma Comitetul executiv popular municipal. Ulterior, potrivit aceleiași proceduri, vor fi alese Comitetul executiv popular regional și Comitetul executiv popular provincial.

Demn de semnalat este faptul că numărul candidaților va fi mai mare decît numărul locurilor în comitetele respective (experiență aplicată, pentru prima dată anul acesta, și în alegerea organelor locale de partid), iar popularizarea lor se va face în principal prin publicarea biografiilor fiecăruia.

Matanzas (aproximativ 11 000 kilometri pătrați și peste o jumătate de milion de locuitori) este una din cele șase provincii ale Cubei, angajată plenar în efortul economic care a cuprins, în anii socialismului, întreaga țară. Activitățile care se desfășoară în această provincie — tradițional agrară — sînt, în anii aceștia, diverse. Matanzas continuă să rămînă o provincie care își păstrează și dezvoltă preocupările agricole, dar industriile, în special ușoară și alimentară, și-au „plantat" în ultimii ani primele lor unități pe acest sol fertil, ceea ce obligă la o reconsiderare a termenilor atunci cînd dorim s-o individualizăm.

Agricultura, complet modernizată, ocupă acum 30 la sută din totalul populației active a provinciei, dar și industriei îi revine un procent ridicat — 20 la sută. Sectoare importante sînt, de asemenea, serviciile, transporturile și construcțiile.

Locuitorii din Matanzas — regiune care avea să cunoască, după triumful revoluției, ample metamorfoze înnoitoare — au înțeles să înceapă munca vizînd schimbarea destinelor lor și ale provinciei lor făcînd ceea ce știau să facă mai bine : să cultive pămîntul și să crească vite. Astfel, suprafețele însămînțate cu trestie de zahăr (partea cea mai mare), legume, cereale, plus cea destinată pășunatului însumează peste 456 000 hectare, planurile de dezvoltare prevăzînd o extindere a acestora.

Zahărul — una din principalele bogății ale Cubei — reprezintă în Matanzas pilonul tuturor activităților. De aceea, suprafețele însămînțate cu trestie au crescut de la un an la altul, în 1973 fiind stabilit un adevărat record — cu cele 2 579 „caballerii" (1 caballeria = 13,43 ha) semănate. Anual, provincia dă aproximativ 300 de milioane de „arrobas" (1 arroba = 11,5 kg) de trestie de zahăr, care este prelucrată în fabricile presărate pe întregul său teritoriu. Un record l-au reprezentat și cele 500 de „caballerii" plantate cu citrice în 1973.

Zootehnia este sectorul care a înregistrat, în ultimii ani, succese deosebit de însemnate. Aceasta, în condițiile în care nu s-a plecat de la zero, provincia deținînd o tradiție în ce privește creșterea vitelor și producția de lapte. Dar, dacă în 1952, provincia obținea 31 milioane de litri de lapte, în 1973 producția s-a ridicat la 417 milioane de litri. Cele peste 200 de ferme moderne construite în ultimii ani sînt o garanție atît în ce privește sporirea producției de lapte, cît și în ce privește obținerea unor importante cantități de carne.

Imagine dintr-una din secțiile uzinei chimice „Raul Cepero Bonilla" (Cubanitro) din Matanzas, mare întreprindere cubaneză, producătoare de materii prime pentru prepararea îngrășămintelor chimice

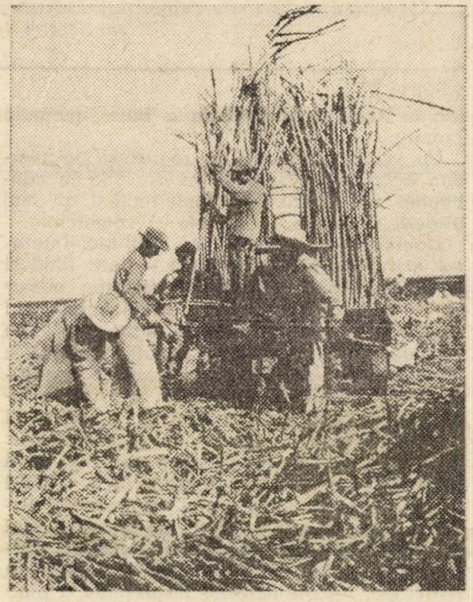

Recoltarea mecanizată a trestiei de zahăr : imagine a unuia din centrele de treieriș din regiunea Colon, provincia Matanzas

Paralel cu dezvoltarea activităților agricole, provincia a depus eforturi susținute pentru industrializare, proces care a vizat în special sectorul alimentar. Aceasta, pentru valorificarea superioară a resurselor locale (lapte, citrice, tutun), precum și pentru ocuparea în industrie a forței de muncă feminine. Astfel, în anii socialismului, au fost construite cinci unități industriale de acest tip, precum și un număr de alte obiective economice aparținînd industriei de bază. Totodată, vechile unități au fost lărgite și modernizate, ceea ce a dus la o sporire simțitoare a capacităților de producție.

În Cuba se spune că „revoluție înseamnă construcție", iar oamenii din Matanzas nu-și ascund satisfacția pentru faptul că în provincia lor această deviză s-a materializat încă din primii ani de după 1 ianuarie 1959.

Astfel, în perioada 1959—1960, s-a avut în vedere, în mod primordial, construcția de drumuri și șosele — pentru a scoate provincia din izolarea la care fusese condamnată — și de școli — pentru asigurarea condițiilor materiale în vederea lichidării analfabetismului.

Începînd din 1962, activitatea de construcții s-a diversificat, în această perioadă apărînd și primele obiective economice de importanță națională : ferme, locuințe, autostrăzi ș.a.

O amploare deosebită a luat, în ultimul timp, mișcarea microbrigăzilor, echipe care au construit numai în anul trecut, de pildă, peste 2 000 de locuințe. Pentru a ne da seama de amploarea activităților de construcții în provincie, vom aminti că, în perioada 1962—1972, s-au construit obiective în valoare de 150 milioane de peso.

La rîndul lor, învățămîntul și asistența sanitară au realizat progrese care, cu numai 15 ani în urmă, păreau de domeniul fantasticului. Într-o provincie în care nu exista nimic, ori aproape nimic, s-au înălțat, în ultimii ani, 948 școli elementare, 10 școli secundare de bază în cîmp, o universitate, 11 spitale, 38 de policlinici.

Toate acestea întregesc imaginea unei provincii aflate în plin avînt creator, în care oamenii nu precupețesc nici un efort pentru făurirea unei vieți la înălțimea posibilităților pe care le oferă socialismul.

SESIUNEA EXTRAORDINARĂ A O. N. U.

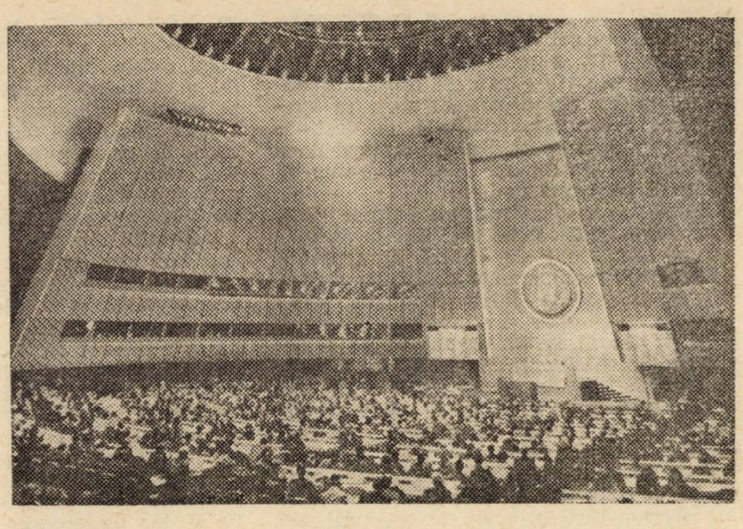

Progres către o nouă ordine economică internațională

Corespondență din New York de la Constantin Traian

La capătul a trei săptămîni de dezbateri aprofundate, de intensă activitate diplomatică, de consultări și negocieri, cu participarea largă a statelor membre în vederea armonizării pozițiilor lor, Adunarea Generală a O.N.U. și-a încheiat cea de a VI-a sesiune extraordinară, adoptînd prin consens două documente de mare însemnătate pentru relațiile economice internaționale contemporane, documente inițiate de țările în curs de dezvoltare : „Declarația asupra creării unei noi ordini economice internaționale" și „Programul de acțiune în vederea instaurării unei noi ordini economice internaționale".

Majoritatea observatorilor apreciază că sesiunea extraordinară — prima din istoria O.N.U. consacrată în exclusivitate problemelor materiilor prime și dezvoltării, care preocupă astăzi întreaga omenire — marchează un moment de referință în raporturile economice internaționale. Se poate spune că această sesiune a confirmat faptul că țările în curs de dezvoltare, imensa majoritate a statelor lumii, doresc ca procesul de democratizare a relațiilor internaționale să se facă pe deplin simțit și pe tărîm economic.

Într-adevăr, atît prin desfășurarea lucrărilor cît și prin rezultatele sale, sesiunea extraordinară a constituit o viguroasă afirmare a țărilor în curs de dezvoltare, a eforturilor lor, în vederea instaurării unei „noi ordini economice internaționale, bazată pe echitate, egalitate suverană, interdependență, interesul comun și cooperarea între toate statele, indiferent de orînduirea lor economică și socială" — după cum se spune în însăși Declarația adoptată. În pofida unor deosebiri de interese legate de o problemă sau alta, au prevalat unitatea și solidaritatea țărilor în curs de dezvoltare, în scopul promovării intereselor lor fundamentale comune. Acționînd unite și beneficiind de sprijinul țărilor socialiste, al altor state, ele au reușit să afirme necesitatea urgentă a unui amplu efort al comunității internaționale în vederea lichidării subdezvoltării și, în general, a reașezării relațiilor economice internaționale pe baze noi, echitabile.

Așa cum aprecia ministrul de externe al Algeriei în declarația făcută la încheierea lucrărilor, „coeziunea grupului «celor 77» a fost expresia nivelului de conștiință al membrilor săi și a conferit, în același timp, deplină semnificație alianței lor firești, și alianței lor cu toate țările socialiste, fapt ce își găsește motivația profundă în voința comunității internaționale de a instaura în relațiile internaționale o eră nouă de dreptate, progres și pace. Dacă țările dezvoltate nu au refuzat dialogul — și aceasta este spre onoarea lor —, grupul «celor 77» a fost unit și solidar și, pentru prima oară în istoria Națiunilor Unite, Adunarea Generală a lucrat esențialmente pe baza documentelor elaborate de lumea a treia, ceea ce consacră importanța acestui grup și prefigurează rolul său constructiv pentru întărirea instituțiilor internaționale".

Deși a fost consacrată examinării problemei materiilor prime și dezvoltării, sesiunea extraordinară a luat, de fapt, în discuție problemele cardinale ale relațiilor economice internaționale contemporane, obiectivul propus fiind eliminarea decalajelor dintre țările industrializate și cele în curs de dezvoltare și asigurarea unui progres economico-social în continuă accelerare pentru toate statele.

Declarația adoptată cuprinde un set de principii pe care noua ordine economică internațională trebuie să se întemeieze, între care un loc proeminent îl ocupă „respectarea deplină a egalității suverane a statelor, autodeterminarea tuturor popoarelor, inadmisibilitatea dobîndirii de teritorii prin forță, integritatea teritorială și neamestecul în treburile interne ale altor state". Totodată, se subliniază necesitatea „participării egale a tuturor țărilor la reglementarea problemelor economice mondiale, în interesul comun al tuturor țărilor" ; „dreptul fiecărei țări de a adopta sistemul economic și social pe care îl consideră cel mai bine adaptat propriei sale dezvoltări și de a nu suferi nici un fel de discriminări din acest motiv" ; „dreptul fiecărei țări de a-și exercita suveranitatea permanentă asupra resurselor sale naturale și asupra tuturor activităților sale economice", inclusiv dreptul de a proceda la naționalizări. Declarația conține, de asemenea, prevederi menite să ducă la îmbunătățirea situației economice a țărilor în curs de dezvoltare, cum ar fi : stabilirea unor raporturi juste și echitabile între prețurile materiilor prime, a produselor primare, a articolelor manufacturate și semifinite exportate de țările în curs de dezvoltare și prețurile produselor de același gen pe care ele le importă ; instaurarea unui nou sistem monetar internațional care să promoveze, ca unul din obiectivele sale principale, dezvoltarea țărilor în curs de dezvoltare ; acordarea unui tratament preferențial și nereciproc acestor țări în toate domeniile cooperării economice internaționale în care va fi posibil ; extinderea și îmbunătățirea transferului de tehnici și tehnologii către țările în curs de dezvoltare — prevedere care, la propunerea delegației române, a fost astfel completată încît să sublinieze necesitatea asigurării accesului nestînjenit al acestor țări la cuceririle științei și tehnicii moderne.

Programul de acțiune stabilește un ansamblu de măsuri de o anvergură și semnificație fără precedent pentru cooperarea economică între toate statele. Măsurile preconizate vizează : rezolvarea problemelor materiilor prime în contextul celor privind dezvoltarea ; restructurarea sistemului monetar internațional în conformitate cu interesele țărilor în curs de dezvoltare, cu necesitățile de îmbunătățire a finanțării eforturilor de progres ale acestor țări ; promovarea industrializării și transferului de tehnici în țările în curs de dezvoltare ; reglementarea și controlul activității societăților transnaționale ; adoptarea Cartei drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor ; promovarea cooperării între țările în curs de dezvoltare ; sprijinirea exercitării suveranității permanente a statelor asupra resurselor lor naturale ; întărirea rolului sistemului O.N.U. în domeniul cooperării economice internaționale.

Delegația română a inițiat includerea în Programul de acțiune, printre măsurile privind industrializarea, a unor prevederi referitoare la formarea de cadre naționale — ca o cerință de bază a dezvoltării și progresului economic și social. Această propunere românească a întrunit simpatia țărilor în curs de dezvoltare, în programul de acțiune introducîndu-se prevederi distincte cu privire la „continuarea și intensificarea, cu sprijinul țărilor dezvoltate și al organizațiilor internaționale, a programelor de asistență tehnică operaționale și axate pe pregătire, inclusiv pregătirea profesională și pregătirea cadrelor de conducere națională în țările în curs de dezvoltare, ținînd seama de nevoile lor specifice în materie de dezvoltare".

Ca parte integrantă a Programului de acțiune, a fost adoptat un program special, cuprinzînd măsuri de urgență „pentru atenuarea dificultăților țărilor în curs de dezvoltare cel mai grav afectate de criza economică, ținînd cont de problemele deosebite ale țărilor cel mai puțin avansate și ale țărilor fără litoral". În acest sens, se cere secretarului general al O.N.U. să lanseze o operațiune de urgență pentru a oferi ajutor țărilor în curs de dezvoltare cel mai grav afectate, astfel încît acestea să-și poată menține la același nivel importurile esențiale pe următoare-

le 12 luni. De asemenea, s-a hotărît crearea, începînd cel mai tîrziu cu data de 1 ianuarie 1975, a unui fond special, sub auspiciile O.N.U., constituit din contribuţii voluntare ale diverselor ţări, în special ale celor industrializate, şi destinat să ofere fondurile necesare finanţării unor ajutoare de urgenţă şi unor programe de asistenţă pentru dezvoltare.

Consensul realizat asupra acestor două documente este considerat, aici la O.N.U., ca un eveniment de natură să deschidă perspectiva reală a unei cooperări autentice şi fructuoase între parteneri egali. Desigur, este doar un început, un prim pas. Ar trebui semnalat faptul că o serie de ţări occidentale au exprimat unele rezerve faţă de anumite prevederi ale documentelor, cum ar fi, de pildă, dreptul ţărilor în curs de dezvoltare de a proceda la naţionalizarea resurselor lor, stabilirea unor proporţii echitabile între preţurile exporturilor şi cele ale importurilor acestor ţări, crearea de asociaţii ale producătorilor de materii prime, controlul activităţii societăţilor transnaţionale etc. În ciuda rezervelor, însă, părerea larg împărtăşită este că acest consens reprezintă un progres însemnat nu numai în soluţionarea problemelor materiilor prime şi dezvoltării, ci şi, pe un plan mai larg, în realizarea unei mari înţelegeri între membrii comunităţii internaţionale. S-a întreprins un prim pas pe calea unui proces de reaşezare a raporturilor economice între state pe baze noi, democratice. Însemnătatea şi semnificaţia acestei sesiuni extraordinare rezidă tocmai în faptul că ea a demonstrat existenţa unei voinţe politice colective de atacare a adevăratelor probleme ale dezvoltării, dovedind, de asemenea, că O.N.U. devine tot mai mult instrumentul cel mai adecvat pentru a contribui la soluţionarea marilor probleme ale zilelor noastre.

Delegaţia României a participat activ la lucrările sesiunii, aducînd o contribuţie constructivă la procesul de elaborare a documentelor şi militînd pentru abordarea într-un spirit nou, în conformitate cu interesele tuturor ţărilor, a problemelor majore ce au făcut obiectul dezbaterilor. România, ţară socialistă în curs de dezvoltare, a acţionat în deplină solidaritate cu celelalte ţări în curs de dezvoltare, sprijinind cu fermitate revendicările lor legitime menite să le consolideze independenţa economică, să le potenţeze eforturile lor de progres economic şi social. Activitatea depusă de delegaţia română, propunerile sale constructive la documentele adoptate au constituit o manifestare elocventă a legăturilor de trainică prietenie şi colaborare multilaterală statornicite între România şi ţările care au păşit recent pe calea dezvoltării independente, cu ţările care luptă pentru propăşirea lor economică şi socială, pentru afirmarea lor suverană, pentru democratizarea relaţiilor economice internaţionale.

PARIS

Răspuns final la 19 mai

Corespondenţă de la Paul Diaconescu

Confirmînd sondajele anterioare, François Mitterrand, candidatul comun al stîngii, a ieşit victorios în primul tur al alegerilor prezidenţiale. Rezultatul său — 43,37 la sută (conform datelor oficiale cuprinzînd totalitatea sufragiilor exprimate în Franţa metropolitană) constituie un avans serios faţă de candidatul clasat pe locul doi, Valéry Giscard d'Estaing, care a obţinut 32,70 la sută din voturi şi, mai ales, faţă de cele 15,15 procente înregistrate de cel de al treilea candidat principal, Jacques Chaban-Delmas.

În declaraţia făcută duminică seara, François Mitterrand releva : „Cu aproape 44 la sută din sufragiile exprimate în primul tur de scrutin, mă aflu exact în punctul în care s-au situat, înaintea mea, generalul de Gaulle în 1965 şi Georges Pompidou în 1969. După cum se ştie, cei doi au fost aleşi la al doilea tur de scrutin. Condiţiile succesului par de acum întrunite. Într-adevăr, se afirmă o profundă mişcare care va permite Franţei să desfăşoare cu succes, începînd de la 19 mai, o politică aptă să reunească pe francezi în jurul unei voinţe de progres social şi de independenţă naţională".

Care sînt primele observaţii ale comentatorilor politici francezi în urma confruntării electorale de duminică ?

O constatare importantă este aceea că unitatea stîngii s-a reafirmat efectiv în faţa urnelor. Prin procentul realizat, François Mitterrand obţine aproape un milion de voturi mai mult decît au înregistrat partidele programului comun de guvernămînt la alegerile legislative din martie 1973. „Aceasta constituie o bază solidă pentru bătălia celui de al doilea tur de scrutin" — consemna în ziarul „L'Humanité" Etienne Fajon, membru al Biroului Politic al P.C.F.

Observatorii politici acordă, de asemenea, o atenţie deosebită slabului procentaj obţinut de Jacques Chaban-Delmas, în ciuda faptului că a avut sprijinul U.D.R. — principala formaţie a majorităţii guvernamentale — precum şi acordul unor vechi gaullişti. „Le Quotidien de Paris" afirmă chiar că „elementul cel mai important din punct de vedere istoric al primului tur de scrutin este, fără îndoială, înfrîngerea domnului Chaban-Delmas".

Alţi observatori au remarcat o coincidenţă semnificativă pentru evoluţia peisajului politic din Franţa, şi anume : procentul de voturi obţinut de Chaban-Delmas este foarte apropiat de cel obţinut la voturile anterioare de centriştii reformatori. După cum se ştie, voturile acestora au avut un rol determinant într-o serie de confruntări electorale, ele aducînd în al doilea tur de scrutin victoria candidaţilor majorităţii guvernamentale sau prezidenţiale. Oare acest rol va fi jucat, în cazul de faţă, de electoratul gaullist ?

Răspunsul nu a întîrziat. Luni dimineaţă, Biroul Executiv al U.D.R. a adoptat în unanimitate hotărîrea de a sprijini la al doilea tur de scrutin pe Valéry Giscard d'Estaing. În zilele ce vor urma pînă duminică 19 mai, U.D.R. va încerca, deci, să-şi reunească forţele în jurul candidatului majoritar cel mai bine plasat, deşi acesta, ca lider al Republicanilor Independenţi şi ca aliat al centriştilor de opoziţie, nu corespunde pe deplin principiilor gaulliste şi principalelor opţiuni ale preşedintelui Georges Pompidou. În prima sa declaraţie după cunoaşterea rezultatelor primului tur de scrutin, Valéry Giscard d'Estaing a afirmat : „În alegerile prezidenţiale determinate de decesul preşedintelui Pompidou, Franţa a parcurs jumătatea drumului. Ea a exprimat, astfel, o primă judecată. A făcut aceasta cu putere şi cu claritate. Dar contează şi a doua jumătate a drumului. Pentru că, la capătul ei, alegerea va fi hotărîtoare. Astăzi, alegătorii şi alegătoarele care m-au votat au spus că vor o majoritate nouă şi că doresc o profundă schimbare. Îmi voi duce campania în numele acestei noi majorităţi". În concepţia giscardiană, „noua majoritate" se compune din electoratul propriului său partid, electoratul U.D.R., electoratul centriştilor. „O majoritate nouă tinde să se constituie, astfel, în jurul lui Valéry Giscard d'Estaing" — scrie şi „Le Figaro", adăugînd : „Nimeni nu poate afirma că această sarcină va fi uşoară". Într-adevăr, în cursul campaniei electorale pentru primul tur, Valéry Giscard d'Estaing a constituit ţinta unor atacuri din partea lui Jacques Chaban-Delmas, precum şi din partea unor personalităţi ale U.D.R. În consecinţă, „întoarcerea armelor împotriva lui François Mitterrand va fi destul de dificilă", remarca un comentator al postului de radio Europa 1. De altfel, candidatul comun al stîngii a confirmat, luni la amiază, în cursul unei conferinţe de presă încrederea cu care continuă lupta pentru al doilea tur de scrutin.

Vineri 10 mai începe campania oficială în vederea celui de al doilea tur de scrutin, care, conform opiniei generale a observatorilor francezi, va da loc unei confruntări foarte strînse.

Paris, „Palatul expoziţiilor" de la Porte de Versailles. Candidatul stîngii, François Mitterrand răspunde ovaţiilor mulţimii ; poartă un trandafir, emblema partidului socialist

←

→

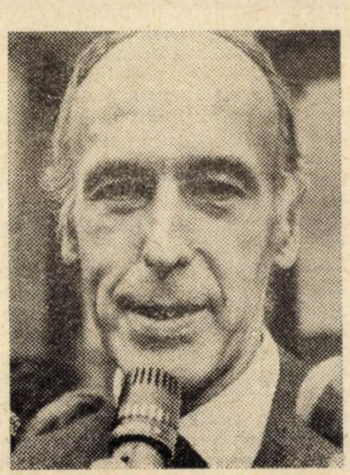

Giscard d'Estaing, candidatul republicanilor independenţi

Rolul clasei muncitoare în lumea contemporană *)

dr. Ion Babici

Abordarea, sub aspecte diferite, a problematicii clasei muncitoare contemporane, a locului și rolului acesteia în evoluția omenirii ocupă un loc de seamă în preocupările a numeroși cercetători din zilele noastre. Examinarea acestor probleme, care implică nu numai o serie întreagă de considerații teoretice, ci și multiple consecințe practice constituie obiectul unor discuții și confruntări ideologice de mare amploare. Ea este întreprinsă, firește, de pe poziții deosebite, de economiști, filozofi, istorici, sociologi, politologi sau de alți specialiști. Acest fapt nu este întîmplător. În lumea de azi, se afirmă tot mai puternic clasa muncitoare, forța cea mai avansată a societății, care joacă un rol decisiv atît în lupta pentru progres social cît și în apărarea independenței și suveranității popoarelor, pentru pace, destindere și colaborare.

Rezultatele investigațiilor științifice desfășurate în acest domeniu s-au concretizat în apariția, într-o serie de țări, a unor lucrări monografice, studii și articole documentate. În contextul acestor preocupări se înscrie și lucrarea de față, apărută în preajma zilei de 1 Mai.

Utilitatea cercetării ni se pare cu atît mai evidentă, cu cît în literatura de specialitate din țara noastră problematica respectivă a fost tratată doar parțial în unele reviste și ziare.

În vederea mai bunei sistematizări a materialului documentar extrem de bogat, cît și pentru o tratare clară și accesibilă celor mai diverse categorii de cititori, autorii au structurat lucrarea în cinci capitole distincte, subîmpărțite în mai multe paragrafe, îmbinînd prezentarea cronologică a datelor, faptelor, aprecierilor și concluziilor cu cea tematică. Autorii se călăuzesc, în elaborare, monografici recenzate, după indicațiile prețioase ale secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la emiterea concluziilor asupra evenimentelor și fenomenelor istorice. Ei au consultat o vastă bibliografie, prezentată selectiv la sfîrșitul cărții, care include în mod firesc și documentele cele mai recente ale partidelor comuniste și muncitorești din lumea întreagă. Lucrarea este însoțită de un indice general, extdem de util cititorului.

După cum se știe, studierea procesului de afirmare a clasei muncitoare pe arena vieții social-politice a lumii actuale, evidențierea condițiilor în care aceasta își desfășoară lupta revoluționară comportă o largă activitate de investigare științifică, de generalizare și reflecție. Dezvoltarea impetuoasă a mișcării muncitorești în ultimele decenii, creșterea influenței clasei muncitoare și afirmarea ei ca o uriașă forță transformatoare pun în fața cercetătorilor sarcina de mare însemnătate de a formula clar legitățile actuale ale dezvoltării acestor procese, de a schița instrumentele metodologice specifice de analiză, de a evidenția factorii care situează consecvent clasa muncitoare și acțiunea sa social-politică în avangarda progresului.

Meritul autorilor constă în aceea că, pentru întîia oară în literatura de specialitate românească, sub forma unei lucrări monografice, ei încearcă și reușesc să aducă o valoroasă contribuție la informarea unui larg cerc de cititori asupra dezvoltării clasei muncitoare în lumea contemporană, a perspectivelor evoluției structurilor sale interne, a sferei aliantelor sale politice, a locului și rolului său în transformarea revoluționară a societății.

Autorii se ocupă pe larg de analiza complexului de probleme legate de clasa muncitoare contemporană, pornind de la faptul că aceasta își desfășoară activitatea economică și social-politică într-o diversitate mare de condiții : țări socialiste, țări capitaliste dezvoltate, țări în curs de dezvoltare. Pornind de la condițiile specifice existente într-o serie de țări de pe diferite meridiane ale globului pămîntesc, de la mutațiile structurale social-economice și politice care au loc, autorii tratează, totodată, unele probleme esențiale ale organizării politice și profesionale a clasei muncitoare, direcțiile principale și obiectivele majore ale luptei sale.

În lucrare se subliniază faptul că, în zilele noastre, clasa muncitoare cunoaște o puternică dezvoltare a rîndurilor sale, precum și însemnate modificări structurale, determinate de creșterea rapidă a forțelor de producție, de introducerea masivă a noilor cuceriri ale științei și tehnicii în procesul de producție.

Viața confirmă întru totul justețea tezei marxist-leniniste cu privire la rolul istoric al clasei muncitoare. În prezent, arată autorii, nu există domeniu al activității generale în societate care să nu implice aportul clasei muncitoare, adeseori determinant în formularea sau impunerea opțiunilor. Clasa muncitoare se pronunță cu fermitate pentru traducerea în viață a cerințelor majore ale întregii omeniri — consolidarea păcii, înlăturarea pericolului unui nou război mondial, înlăturarea focarelor de tensiune și de război ce mai există ; lichidarea totală a colonialismului și neocolonialismului ; folosirea marilor cuceriri tehnice și științifice în scopul ridicării nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii ; lichidarea grabnică a zonelor înapoiate supuse flagelului foametei ; lărgirea colaborării pe toate planurile — economic, politic, cultural — între toate popoarele lumii, pentru statornicirea unor raporturi de stimă și încredere reciprocă, de pace și prietenie. În lupta pentru atingerea acestor obiective, clasa muncitoare realizează o profundă simbioză între propriile interese și interesele majorității covîrșitoare a omenirii, fapt ce determină în mod obiectiv situarea ei în centrul epocii contemporane.

În carte se menționează că victoriile istorice obținute de clasa muncitoare din țările socialiste, sub conducerea partidelor sale de avangardă, în înlăturarea exploatării și asupririi capitaliste, în lichidarea înapoierii economice și sociale și ridicarea lor în rîndul statelor cu o viață economică și politică stabilă, în plină dezvoltare și perfecționare, confirmă pe deplin uriașul potențial revoluționar al clasei muncitoare, capacitatea sa nu numai de a înlătura orînduirea capitalistă, dar și de a construi o nouă societate superioară — socialismul. Statornicind raporturi sociale calitativ și fundamental noi între oameni pe plan național, socialismul a creat, totodată, condiții pentru promovarea unor relații superioare și pe plan internațional. El a deschis drum larg înfloririi multilaterale a națiunilor socialiste, dezvoltării relațiilor de colaborare și întrajutorare tovărășească între ele, stimulării relațiilor bazate pe respectarea suveranității naționale, a egalității în drepturi a tuturor statelor, indiferent de orînduirea social-economică.

În paragrafe speciale, intitulate semnificativ : „Clasa muncitoare din România — parte integrantă a clasei muncitoare internaționale", „Partidul Comunist Român — detașament activ al mișcării comuniste, muncitorești și democratice internaționale", autorii se referă în profunzime la rolul clasei noastre muncitoare, în frunte cu partidul său revoluționar, în viața politică a lumii contemporane. Sînt inserate cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu care definesc pregnant acest rol. „Ca detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — Partidul Comunist Român militează cu fermitate pentru întărirea colaborării și solidarității cu partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste și social-democrate, cu forțele revoluționare democratice, cu mișcările de eliberare națională, cu forțele progresiste de pretutindeni, aducîndu-și contribuția la cauza unității și coeziunii marelui front mondial antiimperialist".

Sînt aprecieri care, recitite cu ocazia Zilei internaționale a celor ce muncesc de pretutindeni, ne permit să înțelegem și mai bine sensurile și rădăcinile profunde ale internaționalismului consecvent al partidului nostru, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Apariția lucrării „Clasa muncitoare contemporană", scrisă într-o manieră accesibilă și plăcută, reprezintă, fără doar și poate, un cert eveniment editorial, care contribuie la îmbogățirea literaturii social-politice pe plan internațional consacrată acestei problematici.

*) Conf. dr. Traian Caraciuc, conf. dr. Constantin Florea, dr. Ion Iuga, prof. dr. Carol Niri : „Clasa muncitoare contemporană", Editura Politică, București, 1974, 486 p.

1000 +1

În timpul vizitei în Ungaria a președintelui Tito, soția sa, Iovanka Broz Tito (în centru), a făcut o vizită, însoțită de Maria Kádár (dreapta), la casa de mode „Clara" din Budapesta

Editorial

Într-un editorial publicat la Dakar pe marginea recentelor evenimente din Portugalia, ziarul senegalez „Le Soleil" scrie: „Faptul că inițiatorul noii situații este generalul Spinola nu ne surprinde deloc pe noi, senegalezii. Cunoaștem întîlnirile secrete pe care el le-a avut cu președintele Senghor, undeva la Casmance, întîlniri în cursul cărora liderul senegalez l-a convins de inutilitatea continuării unui război dinainte pierdut, precum și de necesitatea urgentă de a găsi acestui conflict o soluționare negociată, care să ducă la acordarea independenței pretinselor provincii de peste mări".

Cărbune

După cum anunță agenția TASS, la Tokio a fost parafat textul acordului general privind colaborarea sovieto-japoneză pentru exploatarea zăcămintelor carbonifere din Iakuția. S-a semnat, de asemenea, un document privind înființarea în Japonia a unei companii speciale, care, împreună cu întreprinderea sovietică „Soiuzpromexport", se va ocupa de realizarea acestui proiect. Acordul general are în vedere o perioadă de 20 de ani, în care Uniunea Sovietică va livra industriei metalurgice japoneze peste 100 milioane tone de cărbune cocsificabil de calitate superioară, în valoare de aproximativ 4 miliarde dolari. Pentru transpunerea în viață a proiectului privind exploatarea zăcămintelor carbonifere din Iakuția, partea japoneză va acorda un credit de 450 milioane dolari.

O mare captură de haşiş a fost descoperită pe coasta olandeză la bordul vasului de pescuit „Lammie". Poliția încearcă să-i oprească pe fotografi, care... încearcă să surprindă arestarea echipajului

Mandat

În Nicaragua a intrat în vigoare o nouă Constituție, care permite generalului Anastasio Somoza să-și asume un al doilea mandat prezidențial. Somoza a fost președintele țării în perioada 1967–1972, cînd la conducerea țării a fost numit un triumvirat care să guverneze pînă la elaborarea noii Constituții, Somoza rămînînd în guvern ca șef al forțelor armate. După cutremurul din decembrie 1972, care a devastat capitala țării, a fost numit președintele Comitetului Național de Urgență, care are puteri executive.

Memorii

Edouard Balladur, pînă recent, secretar general al Palatului Elysée, s-a mutat într-un apartament care a servit, în 1969, ca sediu de dirijare a campaniei prezidențiale a lui Georges Pompidou. Instalat în biroul fostului președinte, Balladur și-a propus să claseze, într-un răstimp de șase luni, arhivele personale ale acestuia, știind că Georges Pompidou semnase un contract cu editorul britanic Weidenfeld, specializat în memorii. Georges Pompidou, care nu ținuse un jurnal al celor cinci ani petrecuți la Elysée și nici nu obișnuise să lucreze după sistemul fișelor, a notat, în schimb, rapoartele tuturor colaboratorilor, făcînd observații pe marginea lor. Aceste reflecții vor fi strînse și clasate pentru a fi, cu acordul doamnei Pompidou, publicate.

Medic

Dr. Charles Berry a fost înlocuit la conducerea serviciilor medicale ale N.A.S.A. de către dr. David Winter, 41 de ani, specialist în neurochirurgie. Dr. Berry, numit la 1 aprilie directorul Institutului medical al Universității texane din Houston, se ocupa de supravegherea medicală a echipajelor cabinelor spațiale „Apollo" și a diferitelor misiuni „Skylab", permițînd, de pildă, ultimului zbor să-și prelungească programul de la 56 la 84 de zile (recordul ședерii în spațiu). Succesorul său

Navele „Soiuz" și „Apollo" sînt gata de plecare: cosmonauții sovietici Romanenko și Ivancenko se pregătesc de zbor la Centrul experimental care poartă numele lui Gagarin

Născută în același an cu victoria de la Dien Bien Fu (1954), Lo Thi Chien a fost aleasă modelul „fetei luptătoare"

a intrat în serviciile N.A.S.A. în urmă cu trei ani, ca director adjunct al serviciilor medicale ale unui centru spațial din California. Este diplomat al facultății de medicină din Washington și a efectuat cercetări asupra orbirii și în domeniul neurochirurgiei la Institutul Național al Sănătății de la Bethesta, lîngă Washington.

Librari

Cărțile lui André Malraux sînt boicotate de librarii francezi? — se întreabă cotidianul parizian „L'Aurore". Ziarul afirmă că anumite declarații ale fostului ministru al culturii în guvernul de Gaulle — potrivit cărora în învățămînt cartea ar trebui înlocuită cu televiziunea — ar fi fost considerate inacceptabile de librari, care au început să refuze a-i vinde cărțile.

José Manuel Leiva, cunoscut istoric cubanez, în vîrstă de 59 de ani, a cîștigat premiul I pentru cea mai bună lucrare despre asaltul Moncadei. Lucrează în continuare la volumul „26 Iulie în presa cubaneză".

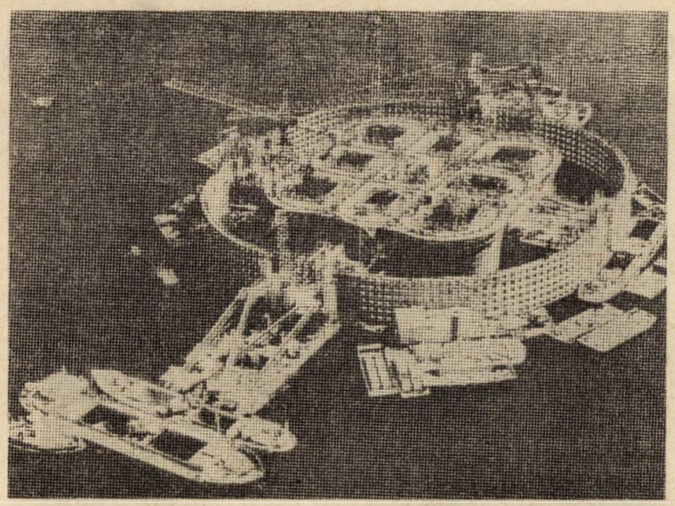

Platforme petroliere în Marea Nordului, unde au fost descoperite zăcăminte de petrol, mai bogate, se spune, decît cele din țările arabe

Surse

Se afirmă că Olanda a lansat o nouă campanie diplomatică pentru a pune capăt embargoului asupra petrolului, impus de țările arabe. Surse demne de încredere au declarat că ambasadorii olandezi în țările arabe producătoare de petrol au prezentat o nouă cerere pentru încetarea cît mai curînd a embargoului. Ziarul din Kuweit „Al Watan" prevede un răspuns favorabil din partea țărilor arabe. Sursele au arătat că guvernele arabe intenționează să amîne o hotărîre, pînă la aflarea rezultatelor actualei încercări a lui Kissinger de a elabora un acord privind dezangajarea militară între Israel și Siria.

Discreție

Joan Lestor, subsecretar de stat la Ministerul britanic de Externe, a avut convorbiri, timp de aproape o oră, cu dr. Agostinho Neto, președintele Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei, s-a anunțat la Foreign Office. Este pentru prima oară cînd un membru al guvernului britanic are convorbiri oficiale cu un reprezentant al mișcărilor de eliberare împotriva colonialismului portughez. Nu a fost furnizată nici o precizare asupra subiectelor abordate. Ceva mai înainte, însă, la o conferință de presă, Neto a lăsat să se înțeleagă că dorește ca Marea Britanie să înceteze orice livrări de arme destinate guvernului portughez, atitudine, de altfel, conformă conținutului rezoluțiilor ultimului Congres al Partidului Laburist. Nu se știe dacă Joan Lestor a dat asigurări în acest sens lui Neto. Pe de altă parte, dr. Neto a arătat că nu a venit la Londra cu intenția de a cere arme guvernului britanic.

Statut

Printr-un decret semnat de regele Hussein a fost dizolvat Comitetul Executiv al Uniunii Naționale Arabe, partidul unic iordanian. Regele Hussein a acceptat, de asemenea, demisia secretarului general al Uniunii Naționale Arabe, Joumaa Hammad. După cum se indică la Amman, aceste măsuri au fost adoptate în urma promulgării noului statut al partidului, care fixează la 18 (în loc de 36) numărul membrilor Comitetului Executiv și la 120 (în loc de 360) numărul membrilor Consiliului Uniunii Naționale Arabe. Regele Hussein, care este, de asemenea, conducătorul suprem al Uniunii Naționale Arabe, a format un Comitet executiv de tranziție, alcătuit din șapte membri, organism ce va fi însărcinat cu aplicarea viitorului statut al partidului.

Iată comentariul care însoțea fotografia realizată de „France Presse" : „Patrupedele noastre priveau altădată cum trec trenurile. Azi, unele au privilegiul de a putea privi cum trec... submarinele. Cel în cauză, „Dauphin", alunecă pe canalul Caen spre mare..."

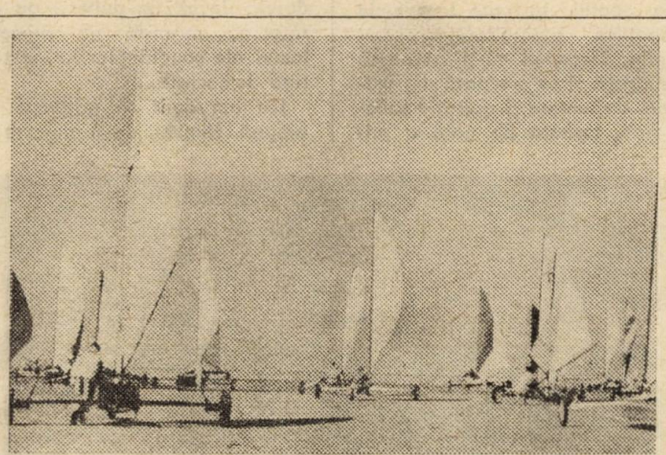

Navigatori pe nisip : o disciplină sportivă veche de aproape patru milenii, practicată de faraonul Amenemhet al III-lea, a fost introdusă cu un secol în urmă în Europa. Cea mai frumoasă pistă europeană a yahtingului pe nisip se află la St. Peter-Ordind, odinioară o idilică stațiune balneară pe litoralul Mării Nordului, în R.F.G. Ambarcațiunile cu pînze și trei roți ating o viteză de 120 km pe oră

Carate

Un diamant de 48 de carate, cunoscut sub numele de „Steaua Africii de Sud", a fost vîndut la Geneva contra sumei de două milioane și jumătate franci francezi. Piatra, descoperită în 1869 de un păstor, a constituit punctul de plecare al cursei diamantelor în Africa de Sud. A fost vîndută unui fermier contra 500 de oi, 10 boi și un cal, apoi cumpărată de șlefuitorul de diamante Lauishond, care a revîndut-o contesei Dudley. Onorabila doamnă o purta ca ornament al pieptănăturii.

Candidatură

Luni, senatorul Edward Kennedy a declarat la Washington că i-ar plăcea să fie președinte și că studiază posibilitatea de a fi candidat la alegerile prezidențiale din 1976. Kennedy, care pînă în prezent s-a ferit să-și divulge intențiile, a reafirmat că nu va lua o decizie definitivă decît la sfîrșitul anului sau „poate ceva mai devreme". El a precizat că familia sa nu are nici un fel de obiecțiuni.

Rose Fitzgerald Kennedy: MEMORII (VIII)

Washington. Rose Kennedy, acompaniată de Edward Kennedy, senator de Massachusetts, și soția sa, Joan, la inaugurarea centrului cultural „John Kennedy" de pe malul Potomacului

Obligații multiple pentru Ted

Aș dori, acum, să spun cîteva cuvinte despre Ted.

Fiind ultimul dintre copii și dezvoltîndu-se într-un băiețel robust, frumușel, Ted s-a bucurat, cred, de cea mai mare afecțiune din partea tuturor, încă din cea mai fragedă copilărie, și aceasta explică în parte firea sa veselă, deschisă, tendința sa de a plăcea celor din jur și de a se considera plăcut de ei. Cu un termen oarecum învechit, dar potrivit, se poate spune că a avut întotdeauna o stare de spirit „însorită".

De asemenea, el a avut, într-o măsură mult mai mare decît ceilalți trei băieți, minunatul avantaj de a beneficia mereu de atenția și influența tatălui său. Nu avea încă nouă ani cînd tatăl său și-a dat demisia din funcția de ambasador, retrăgîndu-se aproape complet din viața publică. Joe a petrecut alături de Teddy mult mai mult timp decît alături de ceilalți băieți și, bineînțeles, aceasta a contat.

Un alt avantaj al lui Teddy este că a avut trei frați mai mari pe care să-i considere modelele sale și de care să se străduiască să se apropie.

După moartea lui Jack și cea a lui Bobby, el a apreciat că are răspunderea de a acționa pentru atingerea celor mai importante obiective politice ale lor. În același timp, a făcut tot ceea ce era necesar pentru mine, pentru Jackie, Ethel și pentru copiii acestora. Cu cei doi ai lui Jackie și cei 11 ai lui Ethel, existau 13 copii pentru care el era ca un părinte ; și cu cei trei ai săi, se adunau 16 copii pentru care avea sentimentul adînc al responsabilității. Existau tot felul de responsabilități, majoritatea derivînd din rolul pe care îl avea situația sa de unic fiu în viață ; și le-a asumat pe toate, cu tot sufletul, deși era atît de ocupat. Cu extraordinara sa înțelegere și deferență, Ted a devenit o influență plină de dragoste, călăuzitoare, pentru toți nepoții. Nimeni din afara familiei nu poate ști ce înseamnătate au avut eforturile sale pentru cursul vieții lor.

Toate acestea au darul să facă rizibile acuzațiile formulate împotriva sa după tragicul accident produs, în iulie 1969, pe Insula Chappaquiddick. Ted s-a reîntors, în acea după-amiază, la Hyannis Port. Era atît de schimbat, încît cu greu puteam crede că este fiul meu. Atitudinea sa obișnuit pozitivă dispăruse. Era confuz, distras, profund îndurerat de moartea tinerei femei.

După impresia pe care mi-a lăsat-o în zilele următoare, îmi apărea clar că acțiunile și ideile sale erau ale unei persoane într-o stare de șoc. Pericolul de moarte în care s-a aflat el însuși, traumele și durerile fizice, epuizarea produsă de scufundările repetate pe care le-a făcut împotriva puternicului curent marin, încercînd să-și găsească pasagera și să o scoată din mașină, disperarea și agitația sufletească, lovitura pe care a primit-o la cap — aceste întîmplări groaznice au depășit în mod cert limitele rezistenței omenești. Eram zdrobită și șocată, la rîndul meu, chiar în condițiile grelelor tragedii care o precedaseră pe aceasta, într-o stare identică aflîndu-se și restul familiei. Impactul îl sufeream cu toții.

În zilele care au urmat accidentului, am urmărit cu teamă, ca și fetele mele, eforturile lui Ted de a-și reveni după acest teribil șoc. Cu îngrijirea atentă a doctorului Watt, cu capacitatea naturală de refacere și rezervele sale de energie, el a început să se repună pe picioare.

Jurnalul meu consemnează : *„Starea lui Ted s-a îmbunătățit în fiecare zi. Foarte mulți prieteni ne-au vizitat pentru a-i declara sprijinul, deși avea mare nevoie, în primul rînd, de liniște și odihnă".*

Ceea ce poți face pentru a ușura durerea cuiva nu are totdeauna o prea mare însemnătate, se rezumă la a-i transmite celui năpăstuit grija ta, compasiunea, înțelegerea ; și la a încerca să adaugi la acestea speranța pe toate căile posibile. Cred că scrisorile ajută. Le-am trimis d-lui și d-nei Kopechne, încercînd să le arăt că eu, după ce am suferit propriile mele pierderi, după ce am pierdut-o pe una din fiicele mele, pot înțelege cît de grea era această suferință pentru ei. Mai tîrziu, cînd eram la New York și am aflat că sînt, la rîndul lor, în trecere prin oraș, i-am invitat la mine și am vorbit despre bucuriile, tristețile și aspectele stranii ale vieții.

În lunile care au urmat tragediei, Ted s-a dedicat activității din Senat și campaniei în vederea reînnoirii mandatului său. Alegătorii din Massachusetts i-au acordat un frumos vot de încredere. Iar, în vremea alegerilor preliminare pentru scrutinul prezidențial din 1972, sondajele de opinie publică au arătat că revenise pe primele locuri ale candidaților la investitura democrată.

Nu am dorit să particip la alegeri. Nimeni, de fapt, care îi

Moment de sărbătoare : Edward Kennedy reales senator de Massachusetts

Joan și Edward Kennedy la ieșirea din spitalul unde a fost internat fiul lor, Edward, căruia i s-a amputat piciorul drept atacat de cancer

purta de grijă nu dorea acest lucru – în sînul familiei, al cercului de prieteni și colaboratorilor apropiați ; sînt convins că această atitudine era practic unanimă. Se întîmpla ca persoane străine să se apropie de mine și să-mi spună : „Nu-l lăsați, d-nă Kennedy". Rațiunile erau evidente, în lumina celor întîmplate familiei mele, și nu aș spune nimic în plus, decît că există, se pare, un anumit număr de oameni cu mintea deranjată care circulă liberi printre noi. Nu aș putea suporta o altă pierdere atît de mare. Pe lîngă aceasta, există toți acești copii – ai lui Jack, ai lui Bobby și ai săi – care au nevoie de el.

Asupra sa au fost efectuate continuu presiuni de către numeroși lideri și suporteri ai Partidului Democrat, pentru a încerca să obțină investitura prezidențială. Iar, după ce sarcina a revenit senatorului McGovern, presiunile au continuat spre a-l convinge să candideze pentru funcția de vicepreședinte – am fost în măsură să știu acest lucru, întrucît și-a petrecut la Hyannis Port cea mai mare parte a timpului în perioada Convenției democrate.

Ar putea părea straniu, dar noi doi nu am avut niciodată o discuție directă, cuprinzătoare și o examinare a situației. Nu s-a pus problema să ne așezăm împreună în salon și să ne spunem „Teddy, eu cred că..." și „Mamă, iată cum văd eu lucrurile...". Nu am procedat astfel. Ar fi fost ceva stîngaci, contrar specificului relațiilor dintre noi, care nu presupun un astfel de dialog pentru a ne înțelege unul pe celălalt. Știa că eu nu doream să participe la alegeri în acel an și, curînd, mi-am dat seama cu claritate că nici el nu avea intenția de a candida pentru un post sau altul.

Este posibil ca, într-o zi, Ted să se decidă să încerce obținerea președinției. Cînd momentul și împrejurările vor fi potrivite, mi-ar plăcea să-l văd președinte, deoarece știu că posedă calitățile necesare pentru această înaltă funcție și ar face lucruri minunate pentru țară. În ceea ce privește viitorul imediat, el are foarte multe de realizat în Senat : în momentul de față, de pildă, programele vizînd ridicarea nivelului național al asistenței sanitare.

Cît despre situația familiei noastre, majoritatea nepoților sînt încă tineri. Și există, în continuare, prea multe riscuri, cum oricine își poate da seama citind ziarele americane.

Firește, cel care va decide va fi Ted, așa cum s-a întîmplat și cu frații săi. Dar, dacă cineva ar vrea să știe dacă eu aș dori ca el să candideze pentru președinție în 1976, răspunsul meu este : „Sper că nu o va face".

În acești ultimi ani, viața a fost pentru mine suficient de plină, chiar dacă nu am avut un alt președinte în familie. De fapt, a fost atît de plină, încît a trebuit să-mi programez timpul cu grijă, pentru a putea realiza cel puțin majoritatea lucrurilor pe care mi le-am propus. Sînt activă din zorii zilei pînă noaptea relativ tîrziu (cu excepția unei pauze de odihnă după dejun) și, întrucît am trecut de mult de 80 de ani, oamenii par surprinși de faptul că viața mea continuă astfel, cu apariții la diverse întîlniri și la televiziune, că pentru mine lucrurile sînt ca înainte.

Cred cu convingere în menținerea trează a interesului, în îmbogățirea continuă a spiritului și minții. Oamenii sedentari sînt susceptibili de a fi indolenți pe plan intelectual și aceasta se traduce într-o îmbătrînire fizică prematură și într-o minâ închisă, ce nu poate trezi vreun interes celor din jur. Vivacitatea, curiozitatea, receptivitatea la noile idei, interesul real pentru ceilalți oameni trebuie să capete o pondere sporită atunci cînd înaintezi în vîrstă.

Încerc să-mi urmez propriile sfaturi. Sînt ocupată cu mai multe proiecte legate de arierații mintali. Cea care conduce numeroasele și diversele programe inițiate de „Fundația Joseph P. Kennedy jr." este Eunice, dar și eu îmi aduc contribuția.

Cît despre politică, aș îndrăzni să afirm că am dobîndit pentru ea, de mult, un reflex condiționat. Cînd Sarge *(Sargent Shriver, unul dintre gineri – n.n.)* a acceptat, în 1972, să candideze pentru funcția de vicepreședinte, am resimțit aceeași veche emoție și chiar am participat, luînd de cîteva ori cuvîntul, la mitingurile electorale organizate în sprijinul tandemului McGovern-Shriver.

Continui să fac călătorii destul de lungi – în Franța, Grecia, ca și în alte țări din Europa – de trei sau patru ori pe an, ca și pe teritoriul S.U.A., în scopuri personale sau filantropice. În măsura în care este posibil, prefer, însă, să fiu liberă în perioada de vară, cînd copiii se adună la Hyannis Port, aducîndu-și propriii copii, căci acestea sînt momente de reunire a familiei.

Cînd Jackie s-a recăsătorit, unii s-au întrebat dacă ea va păstra casa pe care o avea împreună cu Jack la Hyannis Port. Curînd însă, ea a anunțat că va proceda astfel, deoarece reprezintă atît de mult pentru ea, pentru Caroline și John jr. și dorește ca ei să poată oricînd reveni acolo. Am auzit-o pe Jackie vorbind despre acest lucru – în casa sa – spre sfîrșitul verii trecute și, de asemenea, despre ceea ce Hyannis Port și momentele petrecute în familie au însemnat și continuă să însemne pentru ea și pentru cei doi copii .

Jackie spunea :

„În primele două veri care au trecut după căsătoria cu Ari, nu am fost acolo cu copiii, deși ei au făcut cîteva scurte vizite. Apoi, am revenit împreună cu ei, anul trecut, și am stat aproape jumătate din vară.

Cîteodată, mă gîndesc că timpul vindecă totul, că începi să uiți... Acum, de pildă, nu-mi mai pot reaminti cu exactitate vocea lui Jack. Dar nu sînt în stare să-i privesc din nou fotografiile și, de aceea, nici una nu este expusă, cu excepția celor din camera copiilor. Cînd am intrat din nou în casă, a fost un șoc teribil, deoarece aceasta a fost casa în care am trăit noi cu adevărat împreună, unde am avut copiii și nimic nu s-a schimbat față de timpul în care am locuit aici. Toate amintirile au reînviat în fața ochilor mei .

Totuși, primul lucru pe care l-am făcut după ce am aruncat o privire prin camere și am despachetat a fost să merg la ea (d-na Rose Kennedy). Ne-am așezat alături și am vorbit despre toate. I-am spus : «Te simți distrusă, nu-i așa ?»... ceva de genul acesta. În aceeași seară, mi-a telefonat și m-a întrebat dacă nu aș dori să facem o plimbare pe la ora 21,30 sau 22 – nu dorea să mă lase singură acolo, singură și tristă. M-am gîndit : «Această femeie, care are atît de multe motive ea însăși să fie tristă, se gîndește să-mi telefoneze mie ; aceasta dovedește ce caracter frumos are». A doua zi dimineața, a telefonat din nou și mi-a cerut să vin la ea... îmi poartă, într-un fel, de grijă, deoarece consideră că mă aflu singură în casă cu prea multe amintiri. Aceasta este ea. Și m-am simțit apoi fericită acolo. Copiii sînt cu ea, verii sînt și ei, iar nepoții o adoră".

Cîteodată, nu sînt sigură ce ar trebui să vorbesc cu ei, deoarece au trecut atîția ani, vremurile se schimbă, ideile se schimbă și ele, o dată cu generațiile, și este dificil să ții pasul cu felul în care gîndesc ei, cu ceea ce este „la modă" în momentul respectiv. Dar fetele și nurorile îmi spun că ceea ce trebuie să fac este să procedez în felul în care am făcut-o crescîndu-mi copiii mei.

Pat (Lawford) comentează :

„Cred că a avut o foarte mare influență asupra modului în care ne-am crescut copiii. Chiar în lucrurile mărunte – de pildă, fișele pe care le am în legătură cu cei patru copii ai mei – ea ne-a servit de exemplu. Interesul său față de locurile istorice, față de istorie, în general... conversația de la masă pe marginea evenimentelor... întotdeauna am încercat să fac la fel. Am în sufragerie hărți – ale statelor țării, ale altor țări".

Hyannis Port, vechea casă a familiei Kennedy : Rose Kennedy cu două dintre nepoatele ei, Caroline (stînga) și Courtney

(Va urma)

horizont

BERLIN

O MARE VICTORIE A POPORULUI LAOȚIAN

Interviu cu prințul SUFANUVONG

președintele C.C. al Frontului Patriotic Laoțian, președintele Consiliului Politic de Coaliție Națională al Laosului

— CÎND am avut prilejul să purtăm o convorbire cu dv., în urmă cu trei ani și jumătate, în Laos era încă război. Între timp, au fost semnate Acordul de la Vientiane, din 21 februarie 1973, și, legat de acesta, Protocolul din 14 septembrie 1973. Au fost formate Guvernul Provizoriu de Uniune Națională și Consiliul Politic de Coaliție Națională. Cum apreciați ceea ce s-a înfăptuit pînă acum în urma înțelegerilor survenite, formarea celor două organisme ?

— Acordul cu privire la restabilirea păcii și realizarea înțelegerii naționale în Laos, precum și protocolul la acest acord au constituit o mare victorie, de însemnătate istorică a poporului laoțian, încoronarea luptei noastre grele de 18 ani împotriva imperialismului S.U.A. Au fost confirmate drepturile naționale fundamentale ale poporului laoțian, precum și existența teritoriului eliberat al forțelor patriotice. S.U.A. și Tailanda au obligația să respecte independența, suveranitatea și integritatea teritorială a Laosului, să înceteze amestecul lor, să-și retragă trupele și personalul militar și să pună capăt, în întregime, angajamentului lor militar. Pentru menținerea unei păci trainice și pentru îndeplinirea treptată și reală a înțelegerii naționale, în Acordul de la Vientiane este prevăzută formarea Guvernului Provizoriu de Uniune Națională și a Consiliului Politic de Coaliție Națională. Pentru crearea condițiilor de securitate care să faciliteze celor două înalte instituții politice mai sus-amintite cuvenita activitate, s-a căzut de acord să fie neutralizate capitala administrativă Vientiane și reședința regală Luang Prabang.

Poporul laoțian a salutat din inimă semnarea Acordului și a Protocolului de la Vientiane. Maiestatea Sa regele și prințul Suvanna Fuma le-au primit cu bunăvoință. Numeroase personalități și o mare parte a funcționarilor, polițiștilor, ofițerilor și soldaților părții de la Vientiane au sprijinit activ inițiativa forțelor patriotice de restabilire a păcii și a suveranității naționale. Țările socialiste, întreaga opinie publică progresistă și iubitoare de pace au salutat cu căldură acest eveniment de seamă din istoria Laosului. Cu sprijinul foarte larg și activ al celor menționați mai sus, lupta hotărîtă a forțelor patriotice pentru realizarea Acordului și Protocolului de la Vientiane a dat rezultate pozitive. În noiembrie 1973, au fost semnate de către cele două părți laoțiene reglementări cu privire la măsurile concrete pentru neutralizarea orașelor Vientiane și Luang Prabang. Ca urmare, forțele patriotice au trimis în aceste două orașe detașamente pentru unitățile mixte de apărare și pentru unitățile mixte de poliție, care urmau să asigure securitatea orașelor neutralizate. S-a căzut de acord asupra punctelor de staționare, precum și asupra zonelor de control ale fiecărei părți. Au fost formate comandamente mixte, fiind stabilite metodele lor de activitate. Administrațiile civile ale celor două orașe neutralizate s-au declarat deja gata să colaboreze cu comisiile mixte pentru realizarea Acordului de la Vientiane și cu comandamentele mixte de apărare militară și de poliție.

La începutul lui aprilie al acestui an, cele două părți laoțiene au convenit asupra formării Guvernului Provizoriu de Uniune Națională și a Consiliului Politic de Coaliție Națională. Guvernul și Consiliul au fost formate după o procedură specială — instalare directă de către Maiestatea Sa Sri Savang Vatthana, rege al Laosului — cele două organe de stat supreme fiind în prezent legale. Acest eveniment istoric constituie o nouă mare victorie a poporului laoțian în lupta sa pentru salvarea națională. El are o foarte mare importanță pentru întreaga națiune laoțiană și creează condiții favorabile pentru menținerea unei păci trainice și realizarea înțelegerii naționale, ca și pentru înfăptuirea integrală a Acordului și Protocolului de la Vientiane. Înțelegerile convenite dau țării noastre posibilitatea să pășească înainte pe calea păcii, independenței, democrației, neutralității, unității și progresului. Ele constituie o contribuție importantă pentru apărarea păcii în Indochina, în Asia de sud-est și în lume.

— Ce succese au obținut forțele patriotice în vindecarea rănilor de război și ce orientare dă Frontul Patriotic din Laos dezvoltării în continuare a teritoriului eliberat ?

— Planul nostru de reconstrucție în teritoriul eliberat prevede, în primul rînd, vindecarea rănilor războiului, îndeosebi normalizarea vieții populației. Această activitate a fost deja încununată de succes, deși a fost foarte mult îngreunată datorită faptului că războiul a provocat pagube deosebit de mari.

În prezent, populația teritoriului eliberat a părăsit pădurile și grotele. Se înalță locuințe provizorii pe arterele de circulație sau lîngă ogoare. În fostele centre urbane a început reconstrucția. Agricultorii și meșteșugarii și-au reluat activitatea normală. Craterele bombelor de pe străzi și de pe ogoare sînt astupate, podurile și instalațiile de irigații au fost repuse parțial în funcțiune. Școlile sînt frecventate regulat de copii. Oamenii din sate se reîntorc la viața normală care le fusese întreruptă, ani de zile, de bombardamentele americane.

În același timp, sporim producția în agricultură și în întreprinderile meșteșugărești, dezvoltăm mica industrie de stat și rețeaua căilor de transport. Stimulăm învățămîntul și ocrotirea sănătății. Toate aceste măsuri servesc îmbunătățirii treptate a condițiilor de trai ale populației, consolidării multilaterale a teritoriului eliberat, pentru ca el să devină suportul luptei noastre pentru realizarea strictă și cuprinzătoare a Acordului și a Protocolului de la Vientiane, pentru menținerea unei păci trainice și realizarea înțelegerii naționale în Laos. În ceea ce privește orientarea reconstrucției economice în teritoriul eliberat, considerăm dezvoltarea agriculturii și utilizarea bogățiilor forestiere ca bază, iar dezvoltarea arterelor de circulație ca factor-cheie.

În același timp, Comitetul nostru Central acordă educației politico-ideologice a cadrelor o foarte mare importanță. Activitatea noastră în acest domeniu are drept scop să mobilizeze cadrele la îndeplinirea noilor sarcini ale revoluției : pentru lupta politică legală în condiții de pace, pentru lupta în direcția realizării integrale a Acordului și Protocolului de la Vientiane, pentru menținerea unei păci trainice și înfăptuirea înțelegerii naționale, precum și pentru reconstrucția teritoriului eliberat. Cadrele noastre și poporul nostru sînt pe deplin convinse de faptul că avem încă în fața noastră o cale foarte lungă și grea, și că numai printr-o înaltă conștiință revoluționară vom putea ajunge la victorie.

— Cum apreciați sprijinul țărilor socialiste pentru lupta forțelor patriotice din Laos ?

— Considerăm Acordul de la Vientiane, precum și alte victorii pe care poporul nostru le-a putut obține pînă în prezent și ca o victorie comună a popoarelor indochineze, a țărilor socialiste, a tuturor popoarelor iubitoare de independență și pace din lume, deoarece ele nu pot fi despărțite de sprijinul de neprețuit pe care popoarele prietene și frățești l-au acordat luptei noastre. Poporul nostru — mic, sărac și subdezvoltat economic — are nevoie în prezent, de asemenea, de ajutorul și sprijinul fraților și prietenilor săi.

Le Monde

PARIS

UN GEST POLITIC

IMPORTANȚA acordului de principiu la care au ajuns miniștrii finanțelor ai țărilor din C.E.E. cu privire la mobilizarea rezervelor lor de aur nu trebuie să fie subestimată. Desigur, măsurile de precauție luate pentru a limita consecințele lui, în special refuzul de a reda aurului un rol monetar și de a fixa un nou preț oficial al metalului, ca și reticențele anumitor state membre — Germania federală, Marea Britanie și Olanda — îndeamnă la prudență.

Un asemenea acord rămîne fragil în măsura în care S.U.A. își mențin o foarte puternică opoziție la orice reintroducere a aurului în circuitele monetare. Într-adevăr, se poate pune întrebarea ce se va întîmpla dacă partenerul american se arată impermeabil la argumentele puternice care îi vor fi prezentate.

Franța și Italia, afectate din plin de cvadruplarea prețului la petrol, consideră de neconceput să nu poată negocia la un curs realist, apropiat de piața liberă, rezervele lor de aur, ceea ce le-ar permite să-și mențină echilibrată balanța de plăți pînă cînd efectele crizei energiei se vor atenua. Aceste țări trebuie să treacă printr-o perioadă dificilă, care face indispensabilă mobilizarea tuturor resurselor lor. Franța, care pînă în prezent are puține datorii, poate, desigur, să solicite concursuri din afară ; dar Italia, care în ultimii ani a recurs din plin la împrumuturile internaționale, se află într-o situație mai delicată. Cum se poate, deci, refuza Romei și Parisului posibilitatea de a face apel la rezervele lor ?

Chestiunea a fost înțeleasă de partenerii vest-europeni dornici să nu sporească riscurile de dezintegrare a Comunității. Întrebarea a fost adresată acum americanilor, puși în fața răspunderilor lor față de Europa occidentală. Indiferent de soarta care va fi rezervată acordului de la Zeist și chiar dacă membrii C.E.E. nu vor reuși în cele din urmă să-l pună în aplicare, este pentru prima oară cînd un aranjament de principiu în domeniul monetar a fost dat publicității înainte de orice concertare cu S.U.A. Orice refuz definitiv din partea S.U.A. ar putea declanșa o criză gravă ; europenii își reamintesc foarte bine că eșecul hotărîrilor conferinței occidentale la nivel înalt care a avut loc la Paris în 1972, conferință axată pe unitatea economică și monetară, s-a datorat în mare măsură presiunilor americane.

Fără îndoială, S.U.A. pot sublinia că articolul 4 al regulamentului Fondului Monetar Internațional interzice băncilor centrale să cumpere aur la un preț superior prețului oficial de 42,22 dolari uncia, permițîndu-le, în același timp, să vîndă aur pe piața liberă. Dar vest-europenii pot să replice că acest articol și-a pierdut valabilitatea în urma renunțării la convertibilitatea dolarului după 16 august 1971. În plus, membrii C.E.E. dezmint energic că vor să redea aurului cea mai mică aparență de rol monetar.

O obiecție mai serioasă privește țările în curs de dezvoltare care nu dețin aur ; ele pot considera că mobilizarea rezervelor de metal de către marile țări industriale este absolut artificială și scandaloasă, de vreme ce ea îmbogățește pe bogați. A răspunde la reevaluarea prețului materiilor prime prin reevaluarea mijloacelor de plată deținute de țările industrializate înseamnă în mod practic a pune în funcțiune mașina de tipărit bancnote, umflînd lichiditățile internaționale.

Poate că ar fi posibil, cu acest prilej, să se regularizeze piața aurului la un curs mai compatibil cu realitatea decît cursul artificial de care se cramponează S.U.A. Mobilizarea rezervelor de aur ar sluji, cel puțin în această privință, la ieșirea dintr-o situație absurdă.

KOMUNIST

BELGRAD

ROLUL DE AVANGARDĂ AL UNIUNII COMUNIȘTILOR

LA CONGRESELE și conferințele Uniunii comuniștilor pe republici și provincii, problemele vieții interne de partid sînt abordate relativ mai puțin. În centrul atenției au fost probleme sociale, printre care, în special, cele privind situația și rolul clasei muncitoare în viața socială. Acesta este, fără îndoială, un indiciu foarte important al modului în care concepe și înfăptuiește Uniunea comuniștilor rolul său de avangardă revoluționară.

Faptul că, în ultimul timp, mai mult decît în trecut, punem accentul pe îndatoririle avangărzii comuniste nu este întîmplător. Dar ar fi greșit să se considere că procedăm astfel din cauza încercărilor rău voitoare, venite din diferite părți și sub motive foarte străvezii, de a lipsi de valoare rolul Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia. Fiind un moment în care pășim în cea mai importantă și, în același timp, cea mai complexă etapă de autoconducere socialistă, acesta este principalul motiv pentru care trebuie să facem tot posibilul ca avangarda să devină, într-adevăr, capabilă să-și exercite pe deplin rolul în condițiile date.

Prin însăși definiția sa, avangarda este orientată spre viitor. Acesta este primul criteriu care o caracterizează ca atare. Dar, pentru a acționa în mod just, avangarda trebuie să aibă obiective clare și să nu se rupă de realitate în năzuința sa spre nou și necunoscut. Cînd pe plan social, politic și cultural, sau pe orice alt plan se reiau teoriile vechi și demult depășite, ori cînd prezentul se transferă în viitor peste punți făcute din iluzii, atunci este vorba de un avangardism numai cu numele...

O avangardă care dorește să conducă lupta pentru schimbarea condițiilor sociale existente și pentru făurirea societății noi,

Convorbiri sovieto — americane

Andrei Gromîko și Henry Kissinger au avut întîlniri la Geneva, în scopul unui amplu schimb de opinii în probleme de interes comun pentru U.R.S.S. și S.U.A. Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă prietenească și constructivă. A fost exprimată hotărîrea ambelor părți de a urma linia politică stabilită ferm în relațiile dintre U.R.S.S. și S.U.A. și care și-a găsit expresia în rezultatele întîlnirilor la nivel înalt sovieto-americane, în interesul popoarelor celor două țări și al păcii generale.

În timpul convorbirilor, Gromîko și Kissinger au făcut un schimb de opinii în problemele privind pregătirea apropiatei vizite în Uniunea Sovietică a președintelui Richard Nixon. S-a constatat că a fost desfășurată o activitate considerabilă în cadrul pregătirii acestei vizite.

Ambele părți și-au exprimat încrederea că o serie de acorduri îndreptate spre adîncirea colaborării între Uniunea Sovietică și S.U.A., pentru reducerea în continuare a primejdiei unui război și a întăririi păcii internaționale, vor fi pregătite pentru a fi semnate în timpul întîlnirii sovieto-americane la nivel înalt.

A fost examinat, printre altele, stadiul convorbirilor privind limitarea înarmărilor strategice. Părțile au convenit să continue eforturile îndreptate spre realizarea unor acorduri în acest domeniu.

Gromîko și Kissinger au făcut un schimb de opinii privind actuala situație a convorbirilor pentru reglementarea problemelor în Orientul Apropiat, precum și etapa următoare a acestor convorbiri. Părțile au căzut de acord să exercite o influență în favoarea încheierii pozitive a convorbirilor și să fie în strîns contact între ele, căutînd să-și coordoneze acțiunile în interesul reglementării pașnice în această regiune. Ambele părți s-au pronunțat în favoarea reluării, cît mai curînd, a activității de pace de la Geneva în problema Orientului Apropiat.

A fost examinată, de asemenea, situația Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. Ambele părți și-au reafirmat pozițiile în favoarea încheierii cu succes și cît mai curînd posibil a acesteia.

Ambele părți consideră că discuțiile au fost utile, exprimîndu-și satisfacția pentru faptul că ele au devenit o practică în relațiile sovieto-americane.

(Agenția TASS)

conform programului care are la bază obiective socialiste, nu se poate afirma ca atare în viața practică, dacă orientarea și activitatea sa sînt parțiale. Revoluția socialistă constituie o schimbare socială pe cît de profundă, pe atît de cuprinzătoare. Ea este un proces complex, care cere transformări radicale în toate domeniile vieții sociale. De aici, reiese un al doilea criteriu de caracterizare a unei avangărzi adevărate, adică ea trebuie să înscrie în programul său și să înfăptuiască prin acțiunile sale practice sarcina de angajare cît mai amplă pe plan social. Avangarda nu poate și nici n-are voie să se ocupe numai de sine ca imperativ exclusiv și cu atît mai puțin să devină propriul său scop. Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia a învins cu succes tendințele anarholiberaliste care voiau să-i impună numai „rolul ideologic", a respins acțiunile naționaliste, respectiv separatiste, ai căror exponenți au căutat să o transforme într-un avocat al intereselor parțiale, așa cum s-a răfuit în mod hotărît și cu încercările de a o lipsi de rolul și funcția de avangardă pentru a o transforma într-un instrument operativ de comandă.

Stabilind legătura cu clasa muncitoare, dar nu din afară, în sensul exprimării unei voințe sau încheierii unei alianțe, ci în sensul provenienței sale organice de clasă, prin compoziția socială și prin comandamentele sale de clasă, îmbinînd interesele istorice și concrete nemijlocite ale clasei sale, Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia demonstrează rolul său de avangardă și prin cel mai important criteriu, fără de care nu ar putea fi realizate nici primele două, și anume : ea constituie o organizație, o mișcare a clasei muncitoare, adică este acea forță socială care, prin natura ființei sale și prin poziția sa socială, este orientată spre viitor și care se poate elibera numai eliberînd, în același timp, întreaga societate. Întrucît acest viitor nu este nimic altceva decît eliberarea muncii, desființarea relațiilor de exploatare, de monopol, de subjugare și supunere de orice fel, Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia nu are și nici nu poate avea o orientare parțială sau sectară : inițiativele și practica sa trebuie să fie inițiativele și practica milioanelor de cetățeni iugoslavi, cărora autoconducerea socialistă le aduce acest viitor.

Uniunea Comuniștilor demonstrează rolul său de avangardă prin fapte, ceea ce este dovedit, în mod elocvent, de congresele și conferințele care au avut loc.

The New York Times

O RECONSIDERARE NECESARĂ

ÎN ADUNAREA Generală a Organizației Statelor Americane, desfășurată la Atlanta, ministrul de externe al Argentinei a rostit un mare adevăr atunci cînd a numit sancțiunile economice, aplicate de 12 ani Cubei, „nerealiste și anacronice".

Anacronismul a fost practic recunoscut de autoritățile S.U.A., în ajunul reuniunii de la Atlanta, atunci cînd ele au permis unui număr de trei filiale argentiniene ale unor firme producătoare de automobile din S.U.A. să încalce embargoul, exportînd aproximativ 40 000 de vehicule către Cuba. Această hotărîre a fost primită în America Latină — și, de asemenea, interpretată în mod public de secretarul general al O.S.A., Galo Plaza — ca avînd semnificația unui prim pas spre abolirea boicotului împotriva Cubei. Cu toate acestea, Departamentul de Stat a depus eforturi ostentative de a sublinia că hotărîrea privind filialele argentiniene a fost o rară „excepție" și că politica S.U.A. de a încerca să izoleze economic Cuba va fi continuată.

Dacă aceste afirmații vor fi menținute, ele ilustrează o obtuzitate ieșită din comun a Washingtonului în domeniul relațiilor interamericane. Dar este probabil ca lucrurile să nu stea chiar așa. Nu mai departe decît în martie, oficialitățile americane „au închis ochii" atunci cînd o filială canadiană a firmei „Studebaker, Worthington Inc." a încheiat un contract de 15 milioane de dolari privind exportul de locomotive și piese de schimb către Cuba. Firma americană risca punerea sub acuzare în conformitate cu aceleași legi care ar fi putut să fie invocate în cazul tranzacției încheiate de filialele argentiniene.

În ambele cazuri, Washingtonul a acceptat situații pe care nu ar fi reușit să le preîntîmpine, evitînd, astfel, într-un mod rezonabil, controverse inutile cu guvernele canadian și argentinian. Contractul încheiat de filialele din Argentina este de natură să încurajeze și alte țări membre ale O.S.A. să-și dezvolte relațiile comerciale cu Havana ; în acest fel, embargoul împotriva Cubei are șanse de a înregistra, în curînd, mai mult încălcări decît respectări.

Nimeni nu se aștepta ca tocmai Statele Unite să inițieze o acțiune de ridicare a embargoului economic. Ceea ce așteptau, însă, mulți dintre membrii O.S.A. — și un mare număr de americani — era, pur și simplu, o exprimare a faptului că S.U.A. nu se opun unei revizuiri a politicii de izolare a Cubei. Prin tăcerea menținută asupra acestei probleme importante, secretarul de stat Kissinger a împietat asupra unei contribuții (în alte sensuri pozitivă) la „noul dialog" cu celelalte țări americane.

MEDUNARODNA POLITIKA

BELGRAD

PRIMUL CONGRES AL UNIUNII SOCIALISTE SUDANEZE

ÎN RAPORTUL prezentat la Congresul Uniunii Socialiste Sudaneze, desfășurat la începutul anului, Gaffar El Numeiri, secretar general al Uniunii și președintele republicii, a menționat faptul că Sudanul are astăzi, pentru prima dată de la cucerirea independenței (ianuarie 1956), relații normale cu toți vecinii. Se înfăptuiește astfel aspirația de veacuri ca Sudanul să devină „o punte între arabi și Africa neagră". De fapt, prin poziția sa geografică, compoziția etnică și alte elemente specifice, Sudanul reprezintă, în mod obiectiv, o asemenea punte.

Cu trei ani în urmă, în Sudan au început căutările pentru stabilirea căilor de realizare și consolidare a unității politice interne. În interiorul țării s-a căutat sprijin într-o mișcare politică amplă, care să cuprindă un cît mai larg evantai de forțe patriotice și progresiste, reunite pe platforma dezvoltării de sine stătătoare, a promovării unei politici externe de independență activă, care să permită Sudanului să se manifeste intens în Africa și în întreaga lume.

În acest scop, a fost considerat necesar să se constituie, în ianuarie 1972, Uniunea Socialistă Sudaneză, care să demonstreze

Bali (Indonezia). După recentul accident al unui „Boeing" al agenției „Panam" ; soldați indonezieni cercetează în junglă locul catastrofei aeriene